

Torsdag den 24. april 2014 (D)

1

79. møde

Torsdag den 24. april 2014 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 28:

Forespørgsel til transportministeren om materielsituationen på jernbanen.

Af Kristian Pihl Lorentzen (V), Kim Christiansen (DF), Villum Christensen (LA) og Mike Legarth (KF).

(Anmeldelse 22.04.2014).

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til økonomi- og indenrigsministeren om bankunionen.

Af Nikolaj Villumsen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 22.04.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer.

Af Flemming Møller Mortensen (S), Claus Hjort Frederiksen (V), Søren Espersen (DF), Christian Friis Bach (RV), Annette Vilhelmsen (SF), Finn Sørensen (EL), Villum Christensen (LA), Per Stig Møller (KF), Edmund Joensen (SP), Sjørður Skaale (JF), Doris Jakobsen (SIU) og Sara Olsvig (IA) m.fl.

(Anmeldelse 22.04.2014).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om scenekunst. (Indførelse af samtidighed i perioderne for egnsteateraftaler, præcisering af grundlag for refusionsberettigelse m.v.).

Af kulturministeren (Marianne Jelved).

(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 18.02.2014. Betænkning 19.03.2014. 2. behandling 08.04.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om en Cityring og ligningsloven. (Supplerende miljømæssige vurderinger, bemyndigelser til at fastsætte regler om forurening og gener fra byggepladserne, kompensation til metrobyggepladsernes naboer, skattefritagelse for kompensation m.v.).

Af transportministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 09.04.2014).

6) Forespørgsel nr. F 19:

Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse om livstruende sygdomme.

Af Liselott Blixt (DF) m.fl.

(Anmeldelse 20.02.2014. Fremme 25.02.2014).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 160:

Forslag til lov om ændring af lov om en børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. (Ophævelse af optjeningsprincippet for børne- og ungeydelse og børnetilskud og indførelse af bopælskrav også for børn omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger).

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 25.03.2014).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

Fra medlem af Folketinget Sara Olsvig, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 26. april 2014 atter kan give møde i Tinget.

Johan Lund Olsens hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I dag er der følgende anmeldelser:

Miljøministeren (Kirsten Brosbøl):

Lovforslag nr. L 181 (Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning. (Kapacitet til destruktion af farligt affald m.v.)).

Steen Gade (SF), Lars Christian Lilleholt (V), Jens Joel (S), Mikkel Dencker (DF), Andreas Steenberg (RV), Per Clausen (EL), Villum Christensen (LA) og Mike Legarth (KF):

Forespørgsel nr. F 31 (Hvad kan ministeren oplyse om regeringens fremtidige energipolitiske initiativer set i lyset af den energipolitiske redegørelse?).

Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.:

Forespørgsel nr. F 32 (Hvad kan ministeren oplyse om regeringens syn på muslimske friskoler i Danmark, finder ministeren behov for at skærpe tilsynet med friskolerne, og vil ministeren om nødvendig ændre lovgivningen om friskolerne?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 28:

Forespørgsel til transportministeren om materielsituationen på jernbanen.

Af Kristian Pihl Lorentzen (V), Kim Christiansen (DF), Villum Christensen (LA) og Mike Legarth (KF).

(Anmeldelse 22.04.2014).

Sammen med dette punkt foretages:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til økonomi- og indenrigsministeren om bankunionen.

Af Nikolaj Villumsen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 22.04.2014).

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 30:

Forespørgsel til statsministeren om rigsfællesskabets muligheder og udfordringer.

Af Flemming Møller Mortensen (S), Claus Hjort Frederiksen (V), Søren Espersen (DF), Christian Friis Bach (RV), Annette Vilhelmsen (SF), Finn Sørensen (EL), Villum Christensen (LA), Per Stig Møller (KF), Edmund Joensen (SP), Sjúrdur Skaale (JF), Doris Jakobsen (SIU) og Sara Olsvig (IA) m.fl.

(Anmeldelse 22.04.2014).

Kl. 10:01

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af disse forespørgsler, be-
tragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 122:

Forslag til lov om ændring af lov om scenekunst. (Indførelse af samtidighed i perioderne for egnteateraftaler, præcisering af grundlag for refusionsberettigelse m.v.).

Af kulturministeren (Marianne Jelved).

(Fremsættelse 29.01.2014. 1. behandling 18.02.2014. Betænkning 19.03.2014. 2. behandling 08.04.2014. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 104 stemmer og vil nu bli-
ve sendt til statsministeren.

[For stemte 104 (S, V, DF, RV, EL, SF, LA, KF og Uffe Elbæk (UFG)), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

**Forslag til lov om ændring af lov om en Cityring og ligningslo-
ven. (Supplerende miljømæssige vurderinger, bemyndigelser til
at fastsætte regler om forurening og gener fra byggepladserne,
kompensation til metrobyggepladsernes naboer, skattefritagelse
for kompensation m.v.).**

Af transportministeren (Magnus Heunicke).

(Fremsættelse 09.04.2014).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Så skal vi i gang med førstebehandlingen, men jeg skal bede om lidt
mere ro.

Forhandlingen er åbnet. Det er hr. Jan E. Jørgensen som Venstres
ordfører.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Jan E. Jørgensen (V):

Vi går nu i gang med at behandle et lovforslag, der har fået numme-
ret L 177. Det handler om Cityringen, altså udbygningen af metroen
i København og på Frederiksberg, og det handler om, at klageadgan-
gen for selvfølgelig primært naboerne bliver afskaffet. Og så handler
det om, at erstatningerne og muligheden for genhusning for de sam-
me naboer bliver forbedret.

Helt konkret bliver det nu op til transportministeren frem for de
to kommuner at gennemføre en supplerende VVM, altså en vurde-
ring af virkningerne på miljøet og en miljøvurdering af ændringer i
byggeriets anlægsfase. Så vil man fremover skulle lave en sammen-
hængende og generelt fastsat regulering af den forurening og de ge-
ner, der er ved metrobyggeriet, i stedet for, som det har været hidtil,
at hver enkelt byggeplads for sig har skullet reguleres individuelt ef-
ter miljøbeskyttelsesloven.

Reguleringen af forurening og de gener, der er ved byggeriet,
skal udstedes som bekendtgørelser, og det er også noget, som trans-
portministeren får til opgave, og det skal så baseres på resultater af
den supplerende VVM og de politiske beslutninger, der træffes i Kø-
benhavns Kommune og i Frederiksberg Kommune.

Tilsynet med selve byggeriet vil fortsat ligge i de to kommuner,
altså København og Frederiksberg, men som jeg nævnte indled-
ningsvis, vil miljøbeskyttelseslovens regler ikke længere finde an-
vendelse, og det, som der har været mest opmærksomhed om, er jo
så vedrørende klageadgangen til Natur- og Miljøklagenævnet. Den
afskaffes fremover, hvad angår disse byggepladser.

Endelig er det sådan, at de borgere, som er naboer til byggeplad-
serne, får bedre økonomisk kompensation for de gener, som der jo er
ved at være nabo til en metrobyggeplads, og der bliver også mulig-
hed for midlertidig genhusning, altså bedre muligheder, end der er i
dag. Og som noget ret centralt sikres det, at hvis man får erstatning,
er det skattefrit, og samtidig medfører det ikke, at man f.eks. bliver
trukket i sin kontanthjælp. For vi kan sige, at man jo så er lige vidt,

hvis man vil ud og kompensere ved f.eks. at flytte et andet sted hen. Hvis man bliver trukket i sin kontanthjælp, har man ikke mulighed for det.

Alt i alt er det et rigtig godt lovforslag. Men når vi står her i dag, må man jo også sige, at det egentlig er ærgerligt, at vi står her i dag, for den her lov burde jo et eller andet sted have været vedtaget, allerede før metrobyggeriet gik i gang.

Det har mildest talt ikke været kønt at se på, at det har været så vanskeligt for Københavns Kommune til dels også Frederiksberg Kommune at følge landets lovgivning. Det er ikke de to kommuners skyld. Vi taler altså bl.a. om Danmarks største kommune, som har rigtig mange dygtige embedsmænd siddende. Men når vi i denne sag et eller andet sted har formået at strikke en lovgivning sammen, som er så kompliceret, at det altså har været muligt for naboer dygtigt bistået af advokater at stikke den ene kæp i hjulet efter den anden på metrobyggeriet, så må vi altså også konstatere, at den lovgivning, vi har, er unødigt kompliceret. Jeg synes, vi burde tage den her sag som et eksempel på, at miljøbeskyttelsesloven bør ændres, så det bliver mere klart, hvad man har af rettigheder som nabo, og hvad man har af muligheder som bygherre.

Jeg kan godt forstå, at mange naboer til metrobyggeriet føler sig kørt over. Jeg kan godt forstå, at mange af naboerne synes, at det her har været en meget mærkelig proces. Og det er ikke noget, der tjener vores folkestyre. Men nu får vi repareret på det. Jeg vil også godt rose den nye transportminister, som jeg synes har taget problemstillingen meget alvorligt, sådan meget billedrigt, ved at han bl.a. overnattede i en lejlighed op til en af metrobyggepladserne. Det tror jeg sådan set var et godt initiativ, som var med til at give noget troværdighed, og som var med til at vise, at man tager naboerne alvorligt.

Men omvendt må vi jo altså også sige, at det er et kæmpestort projekt. Det er det største anlægsprojekt i København, siden Christianshavn i sin tid blev anlagt. Det er et kæmpe projekt, og hvis det bliver forsinket, vil det være til stor skade og gene for Danmarks hovedstad. Det vil betyde, at de ulemper, der er ved byggeriet – store lastvognstransporter osv. – vil komme til at trække ud, og det vil alt andet lige skabe større gener for flere mennesker, end det vil, hvis vi bliver færdige med byggeriet så hurtigt som muligt.

Der har været nogle misforståelser i pressen om, hvad den her lov indebærer. Jeg kan ikke adressere dem alle sammen, for så mange har der været. Men en af dem går på, at det her skulle medføre øget natarbejde og øget døgnarbejde. Det er altså ikke tilfældet. Det natarbejde, der hele tiden har været planlagt, er også det natarbejde, som vil komme fremover. Det ændrer loven ikke ved.

Jeg håber, at vi får vedtaget loven. Jeg vil også godt opfordre transportministeren til, at man sammen med Metroselskabet og de to kommuner laver en intensiveret oplysningsindsats ved de enkelte byggepladser, så vi kan få nogle af de her myter og misforståelser om muligt banket ned. Jeg tror, at det bliver svært, for der er en meget stor mistro over for myndighederne hos mange naboer. Det kan jeg sådan set godt forstå. Men der bør i hvert fald gøres en indsats for at få øget informationsindsatsen. Og så regner jeg også med, at vi i forligskredsen sætter os sammen og får en drøftelse efter førstebehandling, så vi kan se, om der eventuelt skulle være anledning til at foretage justeringer i den lov, som vi forhåbentlig snart vedtager.

Kl. 10:10

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:10

Henning Hyllested (EL):

Jeg kan forstå på ordføreren, at på trods af besværgelser om, at vi tager naboerne alvorligt osv., er stort set det hele alligevel naboernes skyld. Det er i hvert fald dem, der – jeg tror, jeg citerer – stikker en kæp i hjulet på det her projekt. Nu er problemet jo bare, at naboerne

sådan set hidtil i deres forskellige klagesager ved Natur- og Miljøklagenævnet har fået ret. De har faktisk retten på deres side. Det er Metroselskabet, der er blevet underkendt. Det er Københavns Kommune, der er blevet underkendt. Er det så ikke et underligt udsagn at komme med, nemlig at det er naboerne, der stikker en kæp i hjulet? De har sådan set bare stået på deres ret og fået ret. Hvordan kommer ordføreren frem til den underlige slutning?

Kl. 10:11

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:11

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg kan sådan set sagtens følge ordføreren for Enhedslisten. Det er jo rigtigt, at der har været truffet nogle afgørelser i Natur- og Miljøklagenævnet. Det er jo ikke endelige afgørelser, men afgørelser, som har haft opsættende virkning, og det er primært gået på forskellige processuelle og formelle fodfejl, men det er alvorligt nok. Jeg tror ikke på, at Københavns Kommune har begået de her fejl, om man så må sige, med vilje. Jeg ser det snarere som et udtryk for, at den lovgivning, som er, altså er ekstremt kompliceret og har været meget, meget vanskelig at håndtere.

Naboerne har selvfølgelig været i deres fulde ret til at benytte den klageadgang, der har været. Jeg synes måske også, det hører med til billedet, at den klageadgang, man er sikret gennem grundloven til at gå til domstolene, jo stadig væk er der – den er der ikke nogen, der går ind og piller ved. Men det er altså alene den udvidede klageadgang, man har til at gå til Natur- og Miljøklagenævnet og betale et gebyr på 500 kr. og så få en klage behandlet der, der tilsidesættes, men det gør den jo ved en lovgivning, som bliver vedtaget demokratisk i Folketingssalen. Men det var ikke nogen bebrejdelse af naboerne, sådan må det ikke forstås. Jeg har fuld forståelse for, at man som nabo vælger at bruge de muligheder, man har for at dæmpe generne ved sådan et stort byggeri.

Kl. 10:12

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:12

Henning Hyllested (EL):

Men ordføreren er vel opmærksom på, at den der indskrænkning af den udvidede klageadgang måske i virkeligheden kan være i strid med den såkaldte Århuskonvention? Det vil jo vise sig.

Men hvem har egentlig skylden for forsinkelserne? Det er i høj grad blevet tillagt naboerne og alle deres klager og den opsættende virkning, de har haft. Men forsinkelserne blev jo konstateret, længe inden naboerne for alvor begyndte at klage. Jeg kan henvise til, at allerede på det tidspunkt, da nogle fik aktindsigt i den såkaldte lorteliste, blev der gjort opmærksom på, at det her var alvorligt. Der var forsinkelser på det tidspunkt, som kunne konstateres var alvorlige for projektet. Så hvem er det egentlig, der har skylden for de forsinkelser? Er det i virkeligheden ikke Metroselskabet, og hvorfor skal naboerne så bøde nu ved at få forhindret deres klageadgang osv. osv.?

Kl. 10:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:13

Jan E. Jørgensen (V):

Med hensyn til Århuskonventionen forholder lovforslaget sig direkte til den. Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at lovforslaget ik-

ke strider med Århuskonventionen. Det kan være, at Enhedslisten er uenig i den vurdering, det skal man selvfølgelig have lov til at være, men der vil jeg nu henholde mig til embedsmændene i ministerierne frem for til Enhedslistens ordfører, hans kvaliteter i øvrigt ufortalte.

Med hensyn til hvem der har skylden, vil jeg sige, at jeg da ikke synes, man kan sige, at det er naboernes skyld. Naboerne har brugt nogle muligheder, som de har, men vi kan se, at det i den grad er u hensigtsmæssigt, at klagerne – vi ved det jo ikke, men min påstand er, at de i sidste ende ikke vil få medhold – har medført de her store forsinkelser eller kan medføre de her store forsinkelser. Det er jo et faktum, som vi må forholde os til. Så kan vi vælge at sætte os ned og sige, at det bare er ærgerligt, sådan er det, eller vi kan vælge at gøre noget ved det. Det, der er Venstres mission i den her sag, er at få metrobyggeriet færdiggjort til tiden og helst også til prisen, og så er det at sørge for ordentlig kompensation til naboerne, og det handler ikke så meget om at finde ud af, hvem der er skyld i hvad.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Rasmus Prehn som socialdemokratisk ordfører.

Jeg skal opfordre tilhørerne til at sikre, at de har slået lyden på deres mobiltelefoner fra.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Rasmus Prehn (S):

Det er mig, der kører toget. Sådan sagde min søn Oskar, da vi første gang prøvede metroen i København. Vi var begge to meget begejstret over det her med at sidde helt foran i det her førerløse tog, og for det ene øjeblik at være i lufthavnen til det andet øjeblik at være på Kongens Nytorv; det var en fantastisk oplevelse. Jeg tror, at min søn og jeg langtfra er de eneste, jeg tror faktisk, det er langt de fleste, der har det sådan, at den københavnske metro er helt fantastisk, et kæmpe løft af den kollektive trafik. Fra at vi for år tilbage kunne kigge misundeligt på englænderne i London, der havde undergrunden, har vi pludselig også noget, der kan måle sig med det – noget, der er fantastisk, noget, der kan transportere os hurtigt på kryds og tværs af vores fantastiske hovedstad.

Derfor er vi også mange, der glæder os til at få metrocityringen på plads. Det er et fantastisk projekt, et projekt, som binder København langt bedre sammen. Det er også et meget ambitiøst projekt. Som Venstres ordfører hr. Jan E. Jørgensen var inde på før, er det det største anlægsprojekt i historisk sammenhæng, siden Christian IV anlagde Christianshavn. Det er virkelig ambitiøst, og det er rigtig, rigtig flot. Og jeg tror, vi er mange, der glæder os til, at vi kan stå på Københavns Hovedbanegård og det næste øjeblik på Enghave Plads eller på Trianglen. Det bliver rigtig godt at få det her på plads.

Så er der ikke nogen tvivl om, at når man laver sådan et projekt, kommer det til at larme, og det kommer til at støje, og det kommer til at være træls, som vi siger i Jylland. Det er der også mange naboer der har oplevet. Jeg tror, at vi alle sammen, der er herinde i Folketingssalen, kan føle med de naboer og tænke: Det er da rigtig, rigtig træls at være i deres situation, når det er, at der er en stor boremaskine, der larmer. Jeg kunne forstå på ministeren, da vi fik en kop kaffe før, at lige i øjeblikket, lige her i talende stund, er boremaskinen lige neden under Magasin. Så hvis der er folk, der står og handler ovre i Magasin, kan de måske høre, at boremaskinen summer nedenunder. Og folk tænker: Holder det nu, er det nu godt osv. Når man laver sådan et projekt, vil det helt sikkert være forbundet med bekymringer og frustrationer og sådan nogle ting.

Derfor er der ingen tvivl om, at de her ting skal være i orden. Der skal være gode kompensationsmuligheder, der skal være hjælp til at blive genhuset, der skal være andre ting, der er i orden, og det er det, som man gør med det her lovforslag; man rækker ud efter de bekym-

ringer, borgerne har, og prøver at gøre det bedre. Faktisk var det sådan, at da man lavede den her lov i sin tid, skrev man ind i loven, at den til enhver tid siddende minister har en handlepligt, hvis det er, at projektet bliver forsinket. Der er det altså, at jeg synes, at vi må takke den nuværende transportminister, hr. Magnus Heunicke, for, at han som nærmest helt nytiltrådt minister tog handsken op og gjorde noget ved det her og sikrede, at vi kan færdiggøre det her metrocityringprojekt i overensstemmelse med de forudsætninger, der var, da vi lavede loven i sin tid, og at vi sikrer en langt mere målrettet hjælp til de naboer, der sidder derude og selvfølgelig er bekymret over, at deres nattesøvn bliver forstyrret, at det larmer og støver og andet.

Derfor er vi fra socialdemokratisk side rigtig glade for, at der er så bred opbakning til det her. Vi skal jo lige være opmærksomme på, at det er alle partier i forligskredsen med undtagelse af Det Konservative Folkeparti, som sprang fra, som er med i forhold til det her. Det vil sige, det er næsten alle partier i Folketinget. Der er Enhedslisten, som i sin tid var helt imod at få en metro. Enhedslisten, som ellers normalt går ind for bedre kollektiv trafik, sagde, at lige metroen, som er det mest populære, ikke var noget for dem: Der springer vi over, vi vil hellere have nogle busser, hvor man kan stå op og blive rusket rundt og alverdens ting. Det ved vi.

Men ellers er der bredt i Folketinget opbakning til det her, og der er vi glade for, at det lykkedes transportministeren i tæt samarbejde med både Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune at få lavet den her aftale, som på rigtig god vis hjælper de her naboer, der er berørt. De kan få op mod 20.000 kr. hver eneste måned som kompensation, hvis det er, deres lejlighed er udsat, eller man kan få hjælp til at blive genhuset. Og som også hr. Jan E. Jørgensen understregede, er der blevet taget det sociale hensyn, at man ikke kan blive modregnet i f.eks. kontanthjælp eller andet. Det er godt set, og det er det rigtige at gøre, og det er et skattefrit tillæg, man får.

Den fantastiske vision for bedre kollektiv trafik og et mere sammenhængende København, som metroen giver, kan sikres med det her forslag. Metrocityringen kan realiseres mere til tiden, og de naboer, der har været bekymret og følt sig generet, får en udstrakt hånd og bedre mulighed for hjælp. Det synes vi fra socialdemokratisk side er rigtig godt, og vi takker de partier, der er med til at bakke det her op. Det er et rigtig godt lovforslag.

Kl. 10:19

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:19

Henning Hyllested (EL):

Jeg skal bare høre, om det virkelig er den socialdemokratiske tilgang til det her projekt, at naboerne ved større projekter, som projektet med metrocityringen jo er, må tåle støj – færdigt arbejde. Det må de finde sig i, de skal ikke være sarte, de har bare at finde sig i at opholde sig i et støjhelvede, som der jo er tale om, fordi der er tale om ganske væsentlige overskridelser af de normalt anbefalede støjgrænser fra både WHO og fra embedslægen. Så der er tale om sundhedsskadelig støj, og det er jo ikke bare sådan lige en dag eller en uge sådan lige forbigående. Der er tale om at opholde sig i støj månedvis, halvårligt, årligt! Er det virkelig den socialdemokratiske tilgang til det her, at det må folk da bare finde sig i, for sådan nogle store projekter er søreme så gode, så vi kører hen over folk. For dem, det rammer, er det ærgerligt, men de bliver glade bagefter. Jeg ved ikke, om hr. Rasmus Prehn har prøvet at få sin nattesøvn forstyrret i årevis, om jeg så må sige, og om han ved, hvordan det indvirker på hele ens måde at fungere på, på ens helbred, på ens livskvalitet. Så jeg forstår ikke, at Socialdemokraterne på den måde kan være med til at se bort fra de folk, de ganske almindelige beboere i den her by, som rammes af den livskvæstende støj.

Kl. 10:21

Kl. 10:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:21

Rasmus Prehn (S):

Jeg er meget ked af, hvis jeg har udtrykt mig så upræcist, at Enhedslistens hr. Henning Hyllested har fået det indtryk, at vi fra socialdemokratisk side er fuldstændig ligeglade med naboerne. Altså, hovedpointen i min tale var sådan set, at noget af det, der ligger os mest på sinde fra socialdemokratisk side, er, at der bliver fremstrakt en hånd til de her naboer. Og hvis det er, at man lever i det, hr. Henning Hyllested og Enhedslisten kalder et støjhelvede, jamen så er der mulighed for, at man kan få op mod 20.000 kr. om måneden, sådan at man kan leje en lejlighed et andet sted og bo der, imens det her bliver bygget, eller at man kan få hjælp til genhusning.

Det, vi er allermost optaget af, er jo at sikre, at når vi skal lave så ambitiøst et projekt, som vi glæder os til – ja, og vi synes, det er en vigtig vision – skal folk, der kommer til at lide nød undervejs, selvfølgelig også have den bedst mulige hjælp, og det er det, vi sikrer med det her lovforslag. Det er et skridt i den rigtige retning, det er en håndsrekning til de her naboer.

Men når det så er sagt, vil jeg sige, at hr. Henning Hyllested da har ret i, hvad vi også godt er klar over, at når der laves store anlægsprojekter, vil der være nogle midlertidige forstyrrelser, som er trælse, og som man gerne vil være foruden, men når det er, at det er overstået, er man også rigtig glad for, at det er blevet til noget.

Derfor tror jeg, at der er rigtig mange, der har det på den måde, at det var godt, at man ikke lyttede til Enhedslisten, og at det var rigtig godt, at man derimod byggede metroen og lyttede til de partier, der bakkede det op.

Kl. 10:22

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:22

Henning Hyllested (EL):

Jeg forstår udmærket godt hr. Rasmus Prehns spin om Enhedslisten og om, at vi ikke skulle gå ind for metroen, men det er jo ikke rigtigt. Men vi endte med at være imod det på grund af den finansieringsform, der er, og som har været i forbindelse med hele metroringen, og fordi vi betvivlede de trafikprognoser, som lå til grund for det, og det har vi i øvrigt fået ret i, når det gælder de nuværende metroringe. Nå, men det var nu ikke det, jeg ville bruge min tid på, for hr. Rasmus Prehn henviste jo til hensynet til naboerne.

Gør det slet ikke indtryk, når det af de høringssvar, der allerede er indkommet, og det af den supplerende VVM-redegørelse fremgår, at der i høj grad kan rejses tvivl om de støjmålinger, som jo ligger til grund for tildelingen af kompensation eller for retten til genhusning, hvor det jo kun er dem, der rammes hundrede procent, der får ret til genhusning?

Altså, når man kan rejse tvivl om de støjmålinger, som ligger til grund for det – og det er der allerede blevet gjort – gør det så ikke indtryk på hr. Rasmus Prehn? Synes han så ikke, at der måske var en pegefinger eller et øjenbryn, man kunne løfte og sige: Hov, det skal vi da have kigget nærmere på, for det går jo ikke? For det får jo konsekvenser for, hvor mange der i sidste ende får ret til henholdsvis genhusning og kompensation, og hvor stor kompensationen bliver.

Kl. 10:24

Formanden:

Ordføreren.

Rasmus Prehn (S):

Det gør naturligvis meget stort indtryk på mig og på Socialdemokratiet, når der er borgere, der er bekymrede, når der er borgere, der er så bekymrede, at de ligefrem laver høringsskrivelser og andet; selvfølgelig gør det indtryk. Det er jo også derfor, vi er rigtig glade for hele den proces, der heldigvis er, når man laver lovforslag som det her, hvor der er høringsfaser, og hvor folk kan komme til orde. I den her situation bliver der tilmed lavet en ny VVM-undersøgelse, hvor man skal vurdere virkningerne på miljøet, netop for at være helt sikre på, at der er styr på tingene, at vi ved, hvad det er, vi taler om, at folk kan være trygge ved de målinger, der er. Vi er meget optaget af de her ting, og vi sætter tid af til, at folk, der sår tvivl om vores målinger, vores beregninger og vores forudsætninger, kan komme til orde og være med til at korrigere os. Vi er ikke skræksure og bedreviddende og andet, nej, vi er meget ydmyge, og vi ved, at vi er nødt til at lytte til de mennesker, der har skoen på, for det er dem, der ved, hvor den trykker, og derfor vil vi meget gerne være i dialog med dem, for borgerne skal behandles ordentligt. Der er nogle, som har været udsat for et urimeligt støjhelvede, og de skal hjælpes; det er vi optaget af. Men vi synes også, det er et stærkt projekt med den her metro, og vi er glade for, at Enhedslisten ikke fik det, som de ville, nemlig at man undgik at få metroen. Vi er glade for metroen.

Kl. 10:25

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Kim Christiansen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Kim Christiansen (DF):

Når man laver så stort et anlægsprojekt, som metrocityringen er, så vil det uundgåeligt komme til at genere rigtig mange af de borgere, som bor tæt på; det kan ikke undgås. Det har man måske ikke været dygtig nok til at tage højde for, men der føler jeg i hvert fald, at vi nu med det her lovforslag tager borgernes parti i forhold til den støj, de er udsat for, og øger muligheden for at få kompensation, både som en kompensation for støjgener, men også en mulighed for genhusning. Samtidig bliver der, som andre også har nævnt, den her skattefrihed, så man ikke også ovenikøbet bliver beskattet af den kompensation, man får, og man bliver heller ikke modregnet i eventuel pension eller andre sociale ydelser.

Jeg kan forstå, at hr. Henning Hyllested mener, at det er støjfrit at bygge en metro, men vi kan jo ikke bare fjerne støjen – det måtte da i så fald være ved at anvende nogle metoder, som jeg ikke har set endnu. Det kan ikke lade sig gøre; det vil genere nogle mennesker, og der prøver vi bare at komme de borgere i møde med den her lovgivning og gøre det bedre for dem i det tidsrum, hvor man altså bygger metroen, som, når den står færdig, jo vil være et kæmpe aktiv for København og for alle de mange mennesker, der dagligt skal bruge den kollektive trafik – og jeg ved jo i hvert fald, at Enhedslisten også går meget ind for den kollektive trafik. Så det her vil ende med at blive en god historie; der er nogle gener ved det, men det prøver vi i hvert fald at gå ind og kompensere for med det her lovforslag.

Jeg er også meget glad for, at der bliver den her ekstra VVM-runde, så vi i hvert fald får en sikkerhed for, at det er de rigtige støjmålinger osv., og der kan man jo altid rejse tvivl om, om det er de rigtige støjgrænser, men det må vi selvfølgelig kigge på, hvis der er klager over det, og så må man sørge for, at tallene er pålidelige, når det gælder de støjmålinger, man laver.

Så vi støtter selvfølgelig lovforslaget, fordi det er med til at gøre det bedre for de borgere i København, der føler sig plaget af støjen fra metrobyggeriet.

Kl. 10:27

Kl. 10:30

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:27

Henning Hyllested (EL):

Jamen jeg er da glad for, at hr. Kim Christiansen ligesom indrømmer, at man nok ikke har været dygtige nok til at tage højde for de gener, som man nu trods alt påfører store dele af den her bys befolkning eller i hvert fald naboerne til metrobyggepladserne. Man kan jo altid diskutere vildt og inderligt, om ikke man burde have forudset, at man, når man bygger i så tæt bebyggelse, som den her by jo trods alt er, ikke kan gøre det uden at genere voldsomt. Dansk Folkeparti prøver jo at slå sig meget op på at være fortalere for den lille mand, for befolkningen osv., og nu kommer der en række høringssvar, de er allerede på vej ind, hvor der sås tvivl om de her støjmålinger, og så vil jeg gerne vide, om man kan regne med, at Dansk Folkeparti vil tage de høringssvar alvorligt. Det er et retorisk spørgsmål, for hr. Kim Christiansen vil nok svare: Ja, det kan du da roligt regne med. Men hvis der virkelig sås alvorlig tvivl om de støjmålinger, de støjkort, man anvender, er hr. Kim Christiansen så villig til at rejse det her i forligskredsen og sige: Det kan vi ikke leve med, det må laves om?

Kl. 10:29

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:29

Kim Christiansen (DF):

Jeg er sikker på, at vi som en del af forligskredsen tager de hørings-svar, der kommer ind, alvorligt; selvfølgelig gør vi det, ellers var der ingen grund til at lave en høringsfase. Så det er rigtigt, vil jeg sige til hr. Henning Hyllested, svaret giver næsten sig selv. Men jeg formoder da så sandelig også, at transportministeren har fokus på det her og sikrer, at oplysningerne fra de støjmålinger, der kommer, også er valide, så man kan opnå den erstatning, man er berettiget til. Jeg kan ikke selv gå ud og vurdere de støjmålinger, det tror jeg mennesker, der er klogere end mig, skal gøre, men selvfølgelig skal det da være på det rigtige grundlag, man både søger erstatning og får erstatningen udbetalt.

Kl. 10:29

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:29

Henning Hyllested (EL):

Når jeg rejser problemet, er det, fordi det allerede er blevet ret konkret. I går har man udstedt et påbud eller en såkaldt tilladelse, hvor det kan konstateres, at der er en divergens mellem det støjniveau, man opererer med i den supplerende VVM-redegørelse, og så det støjniveau, firmaet Grontmij oprindeligt målte. I det ene tilfælde var det 60 dB, i det andet tilfælde var det 71 dB. Det er jo de støjmålinger, der ligger til grund for, hvad folk får af kompensation eller af ret til genhusning. Det er da allerede et kæmpemæssigt problem, at man allerede nu tillader støj, og hvor der er en divergens i støjmålingerne.

Kl. 10:30

Formanden:

Ordføreren.

Kim Christiansen (DF):

Nu er jeg jo som sagt ikke ekspert i decibel og støjmålinger, det tror jeg heller ikke hr. Henning Hyllested er, og vi må ligesom forlade os på, at der er nogle mennesker, der har forstand på det, som kan foretage de rigtige støjmålinger, og jeg har givet udtryk for, at de tal selvfølgelig skal være korrekte. Men jeg vil ikke stå her på Folketingets talerstol og gøre mig klog på, om det er 60 eller 71 dB, men vi må jo forlade os på, at de folk, der foretager de her målinger, også gør det på en korrekt måde, og jeg synes selvfølgelig også, vi har et ansvar for at være opmærksom på det.

Kl. 10:31

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Hr. Andreas Steenberg som radikal ordfører.

Kl. 10:31

(Ordfører)**Andreas Steenberg (RV):**

Man kan ikke bygge metro, uden at det støjer. Det gode ved metroen er jo, at den ligger der, hvor der bor allerflest mennesker i Danmark, og fordi vi i sagens natur bygger metro under jorden, skal boligerne jo heller ikke fjernes. Når vi bygger veje eller jernbaner, eksproprierer man jo folks huse og gårde og alt muligt andet for at gøre plads til vejen, men det skal man jo ikke, når man bygger metro, fordi den er under jorden. Det betyder jo, at folk kommer til at leve op og ned ad det byggeri, mens det står på.

Der har været debat om de her støjniveauer i lang tid, men vi kommer desværre ikke udenom, at det kommer til at støje, og folk skal jo netop bo der, hvor det støjer, fordi det er det, der er hele meningen med metroen, nemlig at den skal gå der, hvor folk bor.

Ved metrobyggeriet den her gang i modsætning til tidligere har der udviklet sig en praksis, hvor man kan klage til Natur- og Miljøklagenævnet med opsættende virkning for de tilladelser, byggeriet har fået. Derfor er metrobyggeriet blevet forsinket, og byggeriet kan ikke gennemføres inden for den tidsplan, der er, hvis det fortsætter på den her måde med alle de klager.

Metroen er finansieret på den måde, at Metroselskabet har optaget et lån, og det lån skal så betales tilbage med billetindtægterne. Derfor er det ikke ligegyldigt, hvornår metroen bliver færdig, fordi på et tidspunkt skal man jo til at afdrage på gælden, og det kræver, at billetindtægterne begynder at rulle ind. Ud over det er det her jo med til at udvikle København, vores hovedstad, og derfor er det jo heller ikke helt ligegyldigt, hvornår det her byggeri bliver færdigt.

Med det lovforslag, vi førstebehandler nu, afskaffer vi klageadgangen og vedtager i stedet for et lovforslag, der giver metrobyggeriet mulighed for at støje, hvad der er nødvendigt for at få bygget metroen. Samtidig udvider vi borgernes rettigheder til erstatninger, genhusning og mulighed for at komme af med deres bolig, hvis man ønsker det. Vi laver en ny VVM-undersøgelse af miljøpåvirkningerne og støjpåvirkningerne, og borgerne vil få erstatning ud fra et worst case-scenarie for larm og støj i stedet for faktisk målt støj. Vi er tilfredse med, at borgernes mulighed for økonomisk erstatning eller genhusning øges, og at grundlaget for udstedelse af erstatninger bliver bedre.

Ud over at byggeriet er blevet forsinket på grund af klagerne, er borgernes erstatning også blevet sat i bero, når der har været opsættende virkning i forbindelse med klagerne. Derfor har klagerne ikke kun skabt usikkerhed for selve byggeriet, men også for de mennesker, som gerne vil have deres erstatning eller mulighed for at bo et andet sted, mens larmen står på. Det får vi skabt klarhed over nu.

Vi mener, at det her lovforslag finder den rigtige balance mellem at få bygget metroen og samtidig give mennesker, der er støjramte,

gode og klare muligheder for erstatning eller genhusning, og derfor kan vi med glæde støtte lovforslaget.

Kl. 10:34

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:34

Henning Hyllested (EL):

Jeg er meget enig med ordføreren i, at man ikke kan bygge metro, uden at det støjer – bravo, godt konstateret. Ordføreren konstaterer også, at vi nu giver Metroselskabet, entreprenørerne ret til at støje, hvad der er nødvendigt. Jeg ved ikke, om der heri ligger en erkendelse af – det er i hvert fald den erkendelse, vi er nået frem til ved at læse lovforslaget og også den supplerende VVM-redegørelse – at der nemlig gives meget, meget vide rammer for, hvor meget der må støjes, og hvad der er nødvendigt at støje. Så er det selvfølgelig helt afgørende, når man får så meget elastik, som man gør, dels med lovforslaget, dels med VVM-redegørelsen, at beboerne jo så, om jeg så må sige, kan komme væk fra støjhelvedet.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Det Radikale Venstre, om regeringen har noget estimat på, hvor mange flere der vil kunne opnå kompensation eller ret til genhusning, end der allerede i dag har det. Og det spørger jeg selvfølgelig om, fordi der allerede er rejst tvivl om de støjmålinger, som danner grundlaget for at tildele kompensation henholdsvis ret til genhusning.

Kl. 10:35

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:35

Andreas Steenberg (RV):

Det centrale her er jo, at folk kan få erstatning eller genhusning ud fra worst case-scenariet; det vil sige, at det, vi nu skriver ind som det maks. tilladte, er det, man kan få erstatning ud fra, altså netop ikke den målte støj. Så kommer vi væk fra den her diskussion, om man nu har målt rigtigt, og om man har målt på et tidspunkt, hvor det ikke støjede, i stedet for lige den halve time, hvor det støjede rigtig meget. Og det er jeg tilfreds med, fordi det jo gør det nemmere at få givet de erstatninger. Det, at vi nu vedtager en lov her i Folketinget, gør også, at vi kan komme i gang med at få givet folk erstatning. Der er jo folk, der har troet, at nu skulle de have erstatning eller blive genhuset, og så er der kommet en klage, der har haft opsættende virkning, og så har de ikke kunnet få deres erstatning.

Så nu kan folk få at vide, hvad de kan få, og byggeriet kan gå videre. Det mener jeg er den bedste løsning i en svær situation.

Kl. 10:36

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:36

Henning Hyllested (EL):

I tilknytning til det vil jeg spørge ordføreren, om ikke man fra Det Radikale Venstres side synes, at det er betænkeligt, at man ligesom spiller bold med retssikkerheden, når man nu ophæver folks klageadgang. Det spørger jeg selvfølgelig om, fordi naboerne til metrobyggeriet jo har haft ret i deres klager indtil nu – de har faktisk fået ret. Så det, man opnår ved at køre dem over eller fratage dem klageadgangen og også den opsættende virkning for eventuelle klager, der måtte komme, er jo i virkeligheden, at man så at sige værner uretten. Beboerne har haft ret indtil nu.

Giver det ikke Det Radikale Venstre nogle retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, når man sådan lige pludselig siger: Nu skal vi

have det gjort færdig, væk med beboernes retsgarantier og i det hele taget deres retssikkerhed, for det er vigtigere, at vi får gjort metroen færdig?

Kl. 10:37

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:37

Andreas Steenberg (RV):

Vi har jo i Danmark et rigtig godt demokrati, hvor borgere kan blive hørt. Vi har en god procedure for VVM-undersøgelser, hvor der også er høringer. Det, vi jo gør nu, er at vedtage en lov. Og det er rigtigt, at nu vedtager vi, at sådan her kommer det til at støje, og i og med at der er vedtaget en lov her i Folketinget, kan man ikke klage over det til Natur- og Miljøklagenævnet. Man kan jo klage til os. Man kan stemme på Enhedslisten, som åbenbart er imod metroen eller imod, at det her kan blive færdigt. Men det er jo et meget, meget bredt flertal herinde, der siger, at nu vedtager vi en lov, der giver byggeriet mulighed for at støje, men samtidig får borgerne nogle meget, meget gunstige ordninger – op til 20.000 kr. skattefrit om måneden kan man få. Det tror jeg mange synes er gunstigt, i hvert fald hvis man kigger uden for Københavns Kommune. Så jeg synes, at vi her laver en god lov med et meget, meget bredt flertal i Folketinget.

Kl. 10:38

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Karsten Hønge som SF's ordfører.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Karsten Hønge (SF):

Man kan jo undre sig over, hvor galt en god sag kan gå. I et land med så mange erfaringer i store anlægsprojekter, herunder også den første fase af Cityringen, har det været en trist oplevelse, at det fra starten er blevet grebet an på en måde, som kom til at indebære så store problemer for den praktiske gennemførelse af en metrocityring, der i øvrigt vil være et løft for hele København. Bl.a. er det da på tide, at der kommer fair ordninger for kompensation, og måske også netop det område viser, hvor dårligt man fra starten har grebet dialogen med beboerne an. Jeg vil også sige, at det fremover skal være sådan, at vi selvfølgelig tager alle henvendelser fra borgerne alvorligt. Der må f.eks. ikke kunne stilles berettigede spørgsmål til støjmålingerne, borgernes retssikkerhed skal stå på et fast fundament. Jeg synes også, at vi skal være skarpe på, at de forsinkelser, som alene skyldes forhold hos entreprenøren, ikke skal tørres af på borgerne.

Som vi ser det, er der altså brug for klare rammer for metrobyggeriet, og det er det, vi nu sikrer med det lovforslag. Men der skal da ikke være tvivl om, at vi samtidig skal tage naboerne til byggeriet alvorligt, når de oplever store gener ved byggeriet i form af – især – støj i aften- og nattetimerne. For meget støj kan faktisk gå hen og være sundhedsskadeligt, og det er klart, at det for nogle beboeres vedkommende gør det noget nær umuligt at bo så tæt på byggeriet, som de gør i dag. Derfor skal vi ikke bare have klare rammer for byggeriet, men også sikre en fair kompensation og rimelige muligheder for at blive genhuset.

Med lovforslaget bliver erstatningerne bedre, idet erstatning fremadrettet vil blive givet på grundlag af den tilladte støj og ikke den faktiske støj. De beboere, som er allerværst ramt, får bedre muligheder for genhusning, og der indføres samtidig mulighed for, at man i visse tilfælde kan komme af med sin bolig. Endelig vil modtagelse af kompensation som følge af byggeriet ikke indebære tab eller nedsættelse af offentlige ydelser. I alt vil den her nabopakke koste i størrelsesordenen 300 mio. kr. og vil dermed bidrage til at hjælpe de

mange naboer, der desværre er hårdt ramt af generne fra så stort et byggeri som Cityringen, som jo af gode grunde foregår midt i byens tættest befolkede bydele.

Samtidig må vi erkende, at det ikke er muligt at fortsætte byggeriet med de nuværende retslige rammer. Hvis vi gør det, vil byggeriet blive forsinket og koste skatteborgerne mange milliarder kroner ekstra. Det er ikke holdbart. Vi har alle sammen en interesse i at få anlægsarbejdet færdigt så hurtigt som muligt, og det gælder som bekendt også mange af de naboer, som bor op ad byggeriet i dag, og som jo også ønsker en hurtig åbning af en metrostation tæt ved boligen.

Vi har netop nu brug for at styrke den kollektive trafik i København og på Frederiksberg. Lovforslaget sikrer på den ene side, at vi kan få klare rammer for anlægsbyggeriet, så vi kan blive færdige så hurtigt som muligt og dermed få udbygget metronettet, og på den anden side giver vi naboerne bedre muligheder for at undgå støjen fra byggeriet. SF kan støtte lovforslaget.

Kl. 10:41

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:41

Henning Hyllested (EL):

Det undrer mig selvfølgelig, at SF kaster sig ind i det. Jeg har hørt hr. Karsten Hønges ordførertale og kan også forstå, at SF trods alt har en række forbehold, men de medvirker dog alligevel i forligskredsen til det. Det undrer mig bare, at SF medvirker til at ophæve beboernes klagemuligheder. Det er jo en grundlæggende ret, man har, at man kan klage over, lad os bare kalde det overgreb fra myndighedernes side. Jeg synes ikke, det er nok at henvise til, som den radikale ordfører gjorde, at nu vedtager vi det her i Folketinget. Ja, men det er vel godt, at man her i landet trods alt kan få en uvildig domstols- eller domstolslignende afgørelse, ligesom man kan i henhold til Århuskonventionen. Så det undrer mig, at SF deltager i det her.

Vi er vel enige om, at det, vi snakker om, den støjpåvirkning, som finder sted, er sundhedsskadelig. Den er erklæret sundhedsskadelig, den er sundhedsskadelig også efter alle internationale målestokke. Og når man i lovforslaget, og også i den supplerende VVM-redegørelse, kan konstatere, at det ikke er sikret – der er stadig væk ret til at støj meget sundhedsskadeligt – hvordan kan det så være, at SF medvirker?

Kl. 10:43

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:43

Karsten Hønge (SF):

Jo, men hvad er alternativet? Det er det, vi er optaget af. Er alternativet, at metrobyggeriet skal forsinkes i et par år, så byggeriet tager længere tid med alle de mange gener, det så indebærer, også for de beboere, der bor tæt op ad det? Eller er den vej, vi går nu, ikke den, man kunne være gået fra starten? I den forstand er der jo noget uholdbart ved, at man griber så stort et anlægsprojekt an på en måde, hvor man inviterer til en række problemer siden hen. Hvis man fra starten af havde inddraget borgerne, fra starten af havde givet borgerne et fundament, hvor de kunne se, at sådan kom byggeriet til at foregå og de kompensationer kunne de få, er jeg sikker på, at man også kunne have skaffet langt større forståelse for det. Vi ser ingen vej udenom – når vi nu ønsker, at metrobyggeriet skal fungere, og at det ikke bliver unødigt forsinket – at vi gør det på den her måde.

Kl. 10:44

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 10:44

Henning Hyllested (EL):

Jeg er helt enig i, at man ikke på nuværende tidspunkt kan rulle projektet tilbage. Det ville se meget mærkeligt ud.

Men så er der jo også den indrømmelse fra hr. Karsten Hønge, at det nu er økonomien i projektet, og det er færdiggørelsen, det først og fremmest handler om. Jeg har meget sympati for og er meget enig i bemærkningen om, at man fra starten af i langt højere grad skulle have inddraget borgerne. Men den kritik falder vel i høj grad tilbage på Metroselskabet? Jeg kunne godt tænke mig at høre SF, om man ikke burde gøre sig nogle overvejelser om, hvorvidt det i virkeligheden er Metroselskabet, der ikke har styr på en skid i det her foretagende?

Kl. 10:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:44

Karsten Hønge (SF):

Jeg vil give hr. Henning Hyllested fuldstændig ret i, at der er god grund til at stille mange spørgsmål til både den politiske håndtering af det her projekt fra starten af, men også til selskabet.

En af de ting, jeg nævnte, var også, at i det omfang at nogle af forsinkelserne alene kan henføres til, at Metroselskabet ikke har sørget for at have maskinerne klar eller de ikke arbejder i det tempo, de ellers selv har forudsat, skal det ikke tørres af på borgerne. Men pointen er vel, at man ikke altid bare kan forvente, at retssikkerhed hænger sammen med retten til at klage. Vi kan jo ikke gå rundt og klage over alle lovene i Danmark. Det her handler om at få skabt et klart fundament for den fremtidige udbygning af metronen.

Kl. 10:45

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Så er det hr. Henning Hyllested som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 10:45

(Ordfører)

Henning Hyllested (EL):

Det her lovforslag bygger på en politisk aftale mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Venstre og SF fra den 21. februar i år om klare rammer for byggeriet af metrocityringen. Det lyder godt. Den er også i populær tale blevet kaldt nabopakken.

Efter vores mening burde den i stedet hedde fremdriftspakken, for vægten er helt klart lagt på færdiggørelse; den er lagt på økonomien i projektet; den er lagt på at blive færdig til tiden, i det omfang det nu kan lade sig gøre, for tiden er skredet. Hensynet til naboerne viger efter vores mening i stor udstrækning, først og fremmest ved at klageadgangen ophæves.

Man kan sige, at begrundelsen for at gøre den slags ting skulle være at sikre større adgang til kompensation og genhusning, men vi mener faktisk, at det er tvivlsomt, om det bliver et resultat, og om der bliver noget særligt ud af det. Det er, som jeg også har henvist til i en række af mine spørgsmål, et spørgsmål om, at vi mener, der kan rejses tvivl om nogle af de støjmålinger, der finder sted, og som jo danner grundlag for adgang til genhusning – ganske vist kun i kategorien for dem, der rammes hundrede procent.

Det er jo fatalt, at man kan begynde at rejse tvivl om støjmålingerne, fordi det er dem, der ligger til grund for vurderingerne af

kompensation og genhusning. Det er jo nogle af de tidligere støjmålinger og også metodikken i dem, som er blevet underkendt i Natur- og Miljøklagenævnet. De støjudbredelseskort, som man anvender i den supplerende VVM-redegørelse, stemmer altså ikke overens med den reelle støjudledning, som den er målt i f.eks. Nørrebroparken. Jeg har tidligere i et spørgsmål lige været inde på, at man allerede nu har oplevet et påbud i den såkaldte fase 3.3, hvor man kan se en divergens mellem de støjgrænser, man opererer med i decibel. Det synes vi faktisk viser, at vi har ret i, at man kan rejse tvivl om nogle af de her støjmålinger. Det skulle jo give udvidet adgang til genhusning og kompensation, men den bliver så også tvivlsom, i og med at man kan rejse tvivl om, hvorvidt de der støjmålinger overhovedet fungerer, som de skal. Det var ellers det, der skulle kunne begrunde ophævelse af klageadgang af hensyn til fremdriften.

Vi synes, det er en panikhandling, man foretager fra Metroselskabets ejerkreds' side. Projektet er i forvejen forsinket, og det er besynderligt, at en såkaldt nabopakke åbner ballet med nærmest at give naboerne skylden for forsinkelsen, fordi man har klaget og det har fået opsættende virkning.

Forsinkelsen skyldes efter vores mening – og det har vi påpeget rigtig mange gange – dårlig planlægning, den skyldes manglende styring af projektet, den skyldes i bund og grund også underbudgettering, fordi man fra starten af jo lå ganske betragteligt over de rammer, der var sat for udbuddet, og derfor var man nødt til at lave en supplerende udbudsrunde, hvor man jo begyndte at operere med døgnarbejde, som ikke var med i den oprindelige VVM-redegørelse, og det er også noget af det, man har fået underkendt, hvilket betyder, at man så får ret til døgnarbejde på fire arbejdspladser, og at Metroselskabet i øvrigt overtager risikoen ved forsinkelser på grund af myndighedsbehandling af nogle af de her ting. Det er jo det problem, man så står i nu, i øvrigt uden at Transportministeriet har in-formeret Finansudvalget om dette, da aktstykket i tilknytning til det her blev vedtaget.

Det fremgår af den såkaldte lorteliste, som nogle har søgt aktindsigt i allerede i januar 2013, og jeg citerer: »Projektet er ved at være så forsinket, at det ikke kan ignoreres.« Det var altså, længe før naboerne for alvor begyndte at klage og man fik opsættende virkninger. Så man kan også spørge, om det er naboernes skyld, at tunnelboremaskinen først ankom til Nørrebroparken med et års forsinkelse. Og hvordan kan det overraske, at den trange plads ved Marmorkirken er et problem, og at det nødvendigvis vil føre til ballade med naboerne og til klager?

I stedet for at give naboerne skylden for forsinkelserne skulle ejerkredsen og forligspartierne hellere rette lyset mod Metroselskabet og måske mod direktionsgangen, for det er helt tydeligt, at der ikke er styr på det her projekt, og det har der sådan set ikke været fra starten af. De har ikke formået at skabe det tillidsforhold til naboerne, som også hr. Karsten Hønge var inde på. Tværtimod har man benyttet sig af manipulation i stor udstrækning over for naboerne, og derfor mener vi, at der er tale om en panikhandling, der er tale om en hastelov, hvor man jo altså også udstyrer en af medejerne, altså Transportministeriet, med retten til at regulere miljøforholdene. Man fjerner klagemulighederne, og det er, på trods af at naboerne hidtil har fået ret i deres klager og at det er blevet konstateret, at det er Metroselskabet, der har forbrudt sig mod gældende love og regler. Det bliver så et værn mod uretten, og det er i strid med Århuskonventionen. Det samme er ophævelsen af den opsættende virkning, som også strider mod den samme artikel i Århuskonventionen, fordi der rent faktisk står, at klager og sagsanlæg skal kunne tillægges opsættende virkning.

Jeg kan godt se, at lovforslaget forsøger at tage højde for Århuskonventionens krav om nem og billig adgang til en retfærdig domstolslignende prøvelse, i og med at man trods alt sikrer en domstolsafgørelse – man kan jo heller ikke andet. Men hvordan sikrer man i

praksis, at en sag ved en domstol bliver billig og nem? Den slags søgsmål har det jo med at blive både langvarige og dyre, og hvordan vil man direkte pålægge retten det og sige, at det må det ikke blive, og klager må eventuelt ikke pålægges for store byrder i den forbindelse? Det forstår jeg ikke helt.

Vi mener – jeg er ved at gøre mig færdig, hr. formand – at de 300 mio. kr., som er afsat til det her, formentlig slet ikke vil være nok, sådan som vi kan se det. Det indikerer i hvert fald, at den udvidede adgang til genhusning og kompensation måske i virkeligheden er lidt illusorisk.

Derfor kan vi med nogle af de bemærkninger selvfølgelig ikke tilslutte os lovforslaget.

Kl. 10:51

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 10:51

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg kan forstå på Enhedslistens hr. Henning Hyllested, at der ikke er nogen, der har styr på noget som helst. Metroselskabet har ikke styr på noget som helst, staten har ikke styr på noget som helst, Københavns Kommune har ikke styr på noget som helst, og så tror jeg faktisk, at min egen kommune, Frederiksberg Kommune, gik hus forbi, men vi har sikkert heller ikke styr på noget som helst.

Det har man derimod i Enhedslisten. I Enhedslisten kan man det hele, og derfor vil jeg gerne høre, hvordan hr. Henning Hyllested og hans banjobande har tænkt sig at løse den problemstilling, vi jo står med, og som er indiskutabel, nemlig at hvis ikke det her lovforslag bliver vedtaget, så bliver metroen forsinket, så bliver der tale om øgede ekstraomkostninger i milliardklassen, og så bliver København og Frederiksberg en byggeplads i langt længere tid, end det ellers havde været nødvendigt. Hvordan vil Enhedslisten løse de problemer, som man nu står og skal forholde sig til?

Kl. 10:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:52

Henning Hyllested (EL):

Der er ingen vej udenom end at tage dialogen med naboerne, prøve at komme dem så meget i møde, som det nu overhovedet kan lade sig gøre, men jeg forestiller mig heller ikke, at det her kan gøres uden også væsentlige fordyrelser af projektet. Det kan man så lægge vægt på eller lade være med at lægge vægt på. Man kan lægge vægt på, at det her projekt ikke må blive uforholdsmæssigt meget dyrere. Det bliver det under alle omstændigheder. Projektet er forsinket, og det er også en af grundene til, at jeg siger, at Metroselskabet i bund og grund ikke har styr på projektet. Det her bliver meget dyrere, og vi er parat til at sige, at vi ikke vil tilsidesætte naboers ret og retssikkerhed, og vi vil ikke fastholde naboer i et støjhelvede. Så må det koste de penge, det koster.

Men jeg tror faktisk på, og vi har opfordret til det igennem rigtig, rigtig lang tid, at man med en dialog med de pågældende naboer og ved at sikre en omfattende adgang til genhusning og kompensation – meget mere end der er lagt op til, for der er lagt op til et vældigt slagsmål mellem Metroselskabet og naboerne, ligesom der har været indtil nu – kan få projektet færdigt i nogenlunde rimelig tid og uden alt for store udgifter. Men at man slipper gratis fra det her mismask, tror jeg ikke på.

Kl. 10:54

Formanden:

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 10:54

Jan E. Jørgensen (V):

Det lød nærmest, som om spørgsmålet kom lidt bag på Enhedslistens ordfører. Jeg ved også, at det kan være svært at skulle forholde sig konstruktivt til noget frem for kun at kritisere.

Men man skal jo ikke opholde sig i et støjhelvede, fordi det lovforslag, vi vedtager nu, jo netop giver mulighed for, at man kan flytte væk fra støjhelvedet, hvis man synes, at det er for slemt, eller man kan vælge at blive boende, hvis man ikke synes, at det er så slemt, og så tage den økonomiske kompensation. Men jeg kan forstå, at Enhedslistens svar på problemerne er, at vi tager en dialog, altså vi sætter os sammen og snakker over en kop te, eller hvad ved jeg. Jeg har svært ved at tro på, at det løser frygtelig meget i virkelighedens verden.

Kl. 10:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:54

Henning Hyllested (EL):

Jamen spørgsmålet er jo netop, og det er jo det, det hele kommer til at stå om: Hvor mange får adgang til kompensation? Hvor mange får adgang til at blive genhuset? Indtil videre er det stadig væk kun dem i kategori 100 pct., kan man kalde det, som får adgang til genhusning. Hvor mange flere er det end dem, der i dag har adgang til det? Nogle flere bliver det selvfølgelig, men er det nok, er det nok til, at de naboer til metrobyggepladserne, som føler sig voldsomt generet af det her – og jeg tror, at man bliver nødt til at gå ind på den snak med at føle sig voldsomt generet af det her – egentlig også får adgang? Støj opfattes jo i høj grad individuelt. Man kan have børn, man kan have handicap, man kan have dit, man kan have dat, som jo påvirker, om en familie skal have ret til genhusning eller kompensation, og det kan vi ikke se at der er taget højde for.

Kl. 10:55

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:55

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hr. Rasmus Prehn lagde ud med at sige, at alle partier i Folketinget på nær De Konservative og Enhedslisten støtter det her forslag – og »alle partier« var så dem, der var i forligskredsen, kunne jeg så forstå. Så jeg håber ikke, der har været valg eller andet, der har gjort, at vi er røget ud. Men Liberal Alliance støtter faktisk forslaget, som ligger her, på trods af at vi ikke er medlem af forligskredsen. Jeg kan så sige, at når vi ikke er med i forligskredsen, skyldes det vel egentlig ikke nogen særlige forhold, ud over at Liberal Alliance ikke eksisterede, dengang forligskredsen blev etableret. Så sådan er det.

Det er klart for enhver, at metrobyggeriet har været ude af kontrol, klagesagerne har hobet sig op, borgernes nattesøvn er blevet forstyrret indtil det helbredstruende, forskellige myndigheders beslutninger er blevet underkendt, og leveringsdatoen for Cityringen har været lige så usikker, som hvis der var tale om byggeriet af Gaudis kirke i Barcelona, hvor det vist nok er meningen, at det aldrig skal blive færdigt.

Oven på dette har der hvilet en enorm usikkerhed for alle parter både i forhold til de retssikkerhedsmæssige forhold og den samlede økonomi, og vi læser faktisk lovforslag L 177 anderledes, end nogle måske har gjort det, hvilket er fremgået af debatten i dag, nemlig så-

dan, at der er tale om, at man mindsker usikkerheden, og det kan vi sådan set støtte op om.

For Liberal Alliance er det selvfølgelig grundlæggende, at borgerne skal kompenseres i overensstemmelse med lovgivning og almindelig rimelighed, og tilbud om genhusning og økonomisk kompensation, som det fremstår ifølge lovforslaget her, synes vi rammer rigtig godt.

Afslutningsvis synes jeg det er værd at påpege, at når vi læser om fordyrelse af projektet på op til 4-5 mia. kr. og udskudte færdiggørelsestidspunkter i op til flere år, svier det selvfølgelig en del. Særlig når hanen fra den offentlige kasse åbnes på baggrund af naturforvaltningsregimentets bureaukratiske regelsæt, tager svien til, men i dette tilfælde er det hensynet til borgerne, som jeg egentlig synes der ligger til grund for det, og som vi synes har været det vigtigste, og derfor trykker vi på den grønne knap.

Kl. 10:57

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Så er det hr. Mike Legarth som konservativ ordfører.

Kl. 10:58

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Som alle ved, men som måske alligevel er værd at gentage for nogle, handler den her sag jo ikke om for eller imod metro. Metrobyggeriet er for længst sat i gang. Det, det handler om, er byggeriet og det, det afstedkommer. Sagen drejer sig om støjproblemer ved de byggepladser, der er i forbindelse med Metrocityringen, og de massive forsinkelser, der har været på grund af rigtig mange nabogener og deraf følgende klager.

Regeringen har ønsket at sikre, at der ikke kommer flere forsinkelser. Den dagsorden bakker vi hundrede procent op om, den synes vi er rigtig god. Vi synes også, at lovforslaget her er et rigtigt skridt på den vej. Og det, man har gjort, er altså så at lovliggøre og udvide Metroselskabets muligheder for støjende natarbejde og fratage naboerne muligheden for at klage over støjgener. Det synes vi så ikke er særlig fornuftigt. Som kompensation forbedres genhusningsreglerne og erstatningerne marginalt.

Principielt synes vi, det er en god idé, men da vi skulle forhandle den her aftale, blev vi smidt ud af forhandlingslokalet af ministeren, fordi vi ønskede, at man tog en drøftelse med naboerne om de her forhold og det her forslag, inden man forhandlede færdig. Der har været så massive gener og så mange brudte forudsætninger for de naboer, der bor tæt på byggeriet, at det havde været det eneste ordentlige at gøre. Vi er enige i, at det handler om at få gjort metroen færdig. Det vil være til fordel for alle københavnere. Det er et stærkt, det er et godt, det er et fint projekt, men vi lever dog også i et retssamfund, og vi mener ikke, at man bare kan fratage folk klageretten over offentlige beslutninger.

Vi har også set reaktionerne fra naboerne. De har været klare, naboerne har på ingen måde været tilfredse med den ordning, der er fundet. De føler sig kørt over af systemet, og hvis der er en ting, der er vigtig for Det Konservative Folkeparti, så er det, at borgerne kommer før systemet. Derfor vil vi gentage opfordringen til regeringen om at invitere til forhandlinger med naboerne, og så længe de forhandlinger ikke er foretaget, kan vi ikke støtte det her lovforslag.

Kl. 11:00

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Transportministeren.

Kl. 11:00

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jeg vil gerne starte med at takke for den positive modtagelse af forslaget. Og må jeg ikke sige: Der er to partier, som siger, at de har modstand mod selve indholdet af det her forslag, men jeg synes også, det er værd at kvittere for, at alle partier i Folketinget har tilkendegivet, at man er tilhænger af, at vi får en metro i København og på Frederiksberg. Alle er tilhængere af, at vi får denne udbygning, som jo helt rigtigt er det største anlægsarbejde i Danmarks hovedstad siden Christian IV's tid. Det er det, vi taler om her. Derfor er det også noget, som ikke kan gøres, uden at det larmer og støver og støjer, og derfor skal vi gøre det ordentligt, og derfor skal vi også, når projektet skrider, få det tilbage på sporet igen. Men at alle partier har sagt helt entydigt, at man synes, det er en god beslutning at få den her metro, synes jeg er godt, for det er et kæmpe skridt fremad for den kollektive trafik.

Sagen er jo bare den, at i februar måned i år – jeg var helt nytiltrådt minister – fik jeg en henvendelse fra Metroselskabet, som i meget klart sprog redegjorde for en meget stor risiko, som de situationer, som byggeriet er kommet i, medfører for hele byggeriet. Der var usikkerhed om behandlingen af en række klagesager vedrørende byggeriet i Natur- og Miljøklagenævnet, og jeg blev orienteret om, at de usikkerheder kunne betyde, at byggeriet kunne blive flere år forsinket og dermed mange, mange millioner, ja, milliarder kroner fordyret. Som en tommelfingerregel regner man med, at for hver måned metrocityringsarbejdet bliver forsinket, koster det op mod 100 mio. kr. ekstra, hvis ikke vi har en ordentlig plan. Det står sort på hvidt i loven om metrocityringen, at den til enhver tid siddende transportminister har et ansvar for at skride ind og præsentere en løsning for Folketingets Finansudvalg, hvis byggeriet kommer ud af kontrol ved enten en fordyrelse på mere end 3 pct. eller en forsinkelse på mere end 2 år. Begge dele var til stede, og derfor var det min pligt ifølge loven at skride ind, og derfor er jeg glad for, at et meget bredt flertal af Folketingets partier var klar og parat til at gøre det.

Den måde, vi gør det på, er en måde, hvor vi selvfølgelig overholder alle regler i forhold til høringer og den supplerende VVM, som også kommer i høring, og borgermøder – alt foregår på den åbne måde, som det jo skal. Og så vil vi, når den her lov er behandlet færdig, kunne få metrobyggeriet tilbage på sporet igen, tilbage til en realistisk tidsplan, som ikke kun skaber sikkerhed for, at vi får det store projekt, som alle er enige om er godt, tilbage på sporet, men også skaber sikkerhed for, at naboerne ved, hvad de har at rette sig efter. Og det er jo nok så vigtigt.

Jeg har selv været rundt på cykel og tale med en række naboer; jeg har både haft møder med dem, og jeg har også overnattet hos en af dem, og holdt kaffemøder med nogle af naboerne rundt omkring, og jeg har fuld forståelse for, at det da er pokkers generende, at de lige bor der i den her tid, hvor vi bygger den her metro. Det giver de udtryk for, og de havde forskellige problemer, de sloges med, men fra alle var der et ønske om dels at få det overstået, dels at få det klarret på en måde, hvor de ved, hvad de har at rette sig efter. Sagen er jo den, at hvis vi fortsatte sådan her, ville det ikke blive overstået i den nærmeste fremtid. Tværtimod ville byggeriet blive udsat og udsat år på år på år.

Noget andet er, at man som nabo ikke aner, hvad man har at rette sig efter i forhold til kompensation og i forhold til mulighed for genhusning, for hvis det fortsætter sådan her, er det jo sådan, at nogle af klagerne har opsættende virkning, og så skal byggeriet stoppe. Det koster mange penge, men det betyder også, at den kompensations- og genhusningsmulighed, man har som nabo, bortfalder, og så skal man blive boende, selv om man ellers havde planlagt, at man skulle lave noget andet i den periode, hvor der var de mest støjende arbejdspladser i nabolaget.

Nu kommer der styr på de ting. Derfor synes jeg, det er fornuftigt, og jeg synes, det er en fornuftig beslutning, vi her har truffet. Der er ikke nogen partier, som har sagt, og det gør jeg heller ikke selv som transportminister, at nu er lykken gjort; nu kan vi bare få bygget en metro, så stor en metro under København, og så er det bare gjort. Vi kunne da alle sammen ønske, at det her store skridt fremad allerede var blevet taget. Når vi ser på resten af verdens store byer, som vi godt vil have at København skal sammenlignes med og konkurrere med, kan vi se, at de jo for længst har truffet beslutningen om at lave en metro, nogle endda for hundrede år siden, og de har glæde af den den dag i dag. Det kunne da være godt, hvis generationer før os havde fået klaret det med den metro. Det kan man så roligt sige ikke blev klaret. Der findes ét metrobyggeri København, og nu kommer der så et til. Jeg tror, at generationer fremover vil sige, at det da var godt, at der var nogle, der her tog ansvaret for at give København det her kæmpe skridt fremad. For når den kører, kører den jo altså under jorden. Det er besværligt at bygge, men det er jo en kæmpe gevinst, også en støjmæssig gevinst, at få den store kollektive trafikmaskine, som metroen udgør, under jorden og give den fremdrift, uafhængigt af hvad der sker oppe på asfalten.

Kl. 11:06

Lovforslaget her indebærer også, at der skabes adgang til at gennemføre en supplerende VVM, og det er den, der har givet en del debat i medierne. Den supplerende VVM- og miljøvurdering af ændringer i byggeriets anlægsfase gennemfører vi, fordi rammerne for resten af anlægsperioden skal være afklaret fuldstændigt, når vi går ind her. Derfor har vi den 10. april sendt den supplerende VVM i en 8 ugers høringsfrist, præcis sådan som det skal være.

Endvidere indebærer lovforslaget, at der overgås til én sammenhængende og generelt fastsat regulering af forurening og gener, herunder selvfølgelig navnlig støj, i stedet for den nuværende konkrete regulering af hver fase og byggeplads efter miljøbeskyttelsesloven. Med lovforslaget foreslås således, at reguleringen af forurening og gener udstedes som bekendtgørelser af transportministeren og baseres på resultatet af den her supplerende VVM samt de politiske beslutninger om udvidet arbejdstid truffet i Københavns og Frederiksberg Kommune. Det er altså fremover Københavns og Frederiksberg Kommunes opgave at udøve selve tilsynet af byggeriet, altså at have styr på, at man overholder de støjgrænser, som vi har for byggeriet. Jeg har som sagt selv været ude at se nogle af de her lejligheder, og det er simpelt hen sådan, at uden på byggeriet, uden på murstenene, hænger der i hele København i øjeblikket støjsensorer, som opfanger støj, og det er Københavns og Frederiksberg Kommunes opgave – sådan er det jo – at tjekke op på, at man så også overholder de støjgrænser, som er i VVM'en, og som er grundlaget for de bekendtgørelser, som transportministeren så fremover vil komme med.

Det gælder naturligvis navnlig naboerne til metrobyggepladsen, at det her påvirker i hverdagen. Derfor er det vigtigt, når vi gør det her, og det skal gøres, at vi gør det på en måde, hvor der er fuld offentlighed, hvor vi respekterer høringsfrister og det hele, men som også giver nogle rimelige vilkår, mens byggeriet står på. Når først vi er færdige, skal det nok blive godt. Men mens byggeriet står på, er det så stort og langvarigt et projekt, at vi skal give rimelige vilkår. Det er derfor, lovforslaget her giver naboerne til byggepladserne bedre muligheder for at enten helt undgå eller få en betragtelig kompensation for generne, mens byggeriet pågår.

Bl.a. forbedrer vi den økonomiske kompensation til naboerne. Det vil fremover, med det her lovforslag, være sådan, at kompensationsen er baseret på det maksimalt tilladte støjniveau på byggepladsen og ikke, som det har været hidtil, på den støj, som faktisk måles derovre. Det giver jo en tryghed, at man ved, hvad man har at rette sig efter; man kan bare slå op i VVM'en og se, hvor meget støj der er tilladt. Endvidere får man en forbedring i forhold til at undgå generne fuldstændigt, ved at der skabes bedre adgang til midlertidig gen-

husning, eller hvis man har lyst til det, at ens lejlighed helt skal overtages.

Midlertidig genhusning vil efter lovforslaget være en mulighed for beboere i lejligheder m.v., der er beliggende i en støjzone, som berettiger beboeren til kompensation svarende til 100 pct. af huslejen. Og hvad er så det? Ja, det er jo de beboere, som har op mod – og det er op mod – 20.000 kr. skattefrit om måneden. Det er den kompensation, som er den højeste, man kan få. De beboere kan enten vælge at få kompensationen, eller man kan vælge en genhusning. Det er jo ikke op til os, synes jeg, at bestemme; jeg synes, det må være helt rimeligt og fair, at det er op til beboeren selv at bestemme, hvordan man befinder sig bedst i den her periode. Jeg har selv besøgt nogle af de lejligheder, som virkelig er hårdt ramt, ved Marmorkirken, og hvor man i øjeblikket ikke har ret til genhusning, fordi der er forskellige afgørelser, som betyder, at byggeriet hele tiden får sådan en stop and go-metodik, som betyder, at man ikke ved, hvad man har at rette sig efter. De vil så fremover, når det her lovforslag kommer igennem, hvad jeg ser frem til og håber det vil, vide, hvad de har at rette sig efter. Jeg talte med dem, og de sagde alle sammen, at de ville vælge genhusning. Det forstår jeg sandelig godt. Det vil de så kunne gøre i den her sammenhæng. Jeg har også talt med folk, som bor andre steder, som siger, at genhusning ikke er aktuelt for dem. De vil sådan set hellere have pengene og finde ud af noget aflastning på andre måder. Og dem om det; bare der er klare regler. Og det kommer der så nu her.

Genhusning vil i praksis kunne gennemføres, ved at Metroselskabet betaler udgifter til genhusningsbolig, som beboeren selv har fundet. Det kan også være, at beboeren ikke kan finde en egnet bolig, og så kan beboeren anmode enten Københavns eller Frederiksberg Kommune om at finde en egnet erstatningsbolig.

Kl. 11:11

Lovforslaget indeholder samtidig regler, der sikrer, at kompensation og udbetalinger i forbindelse med genhusning, som er udbetalt af Metroselskabet til modtagere af ydelser fra det offentlige, hverken anses for indtægt eller formue, som kan føre til tab af retten til offentlige ydelser. Det betyder: Hvis man får boligsikring, kontanthjælp eller andre offentlige ydelser, har det hidtil været sådan, at får man en kompensation fra metroen, bliver man modregnet i den offentlige ydelse. Det er jo ikke rimeligt, og det er jeg glad for at et bredt flertal får sat en stopper for med den her lov, hvor vi sikrer, at får man kompensation, så er der ingen modregning i den offentlige ydelse, som man i givet fald får.

Det samme gælder spørgsmålet om skat. Der har været helt relevante spørgsmål om, hvad der sker med skat: Skal man betale skat af kompensationen? Nej, med den her lov bliver det sådan, som det hele tiden har været forudsat. Der har været tvivl om praksis, men nu bliver det sådan, for lovforslaget indeholder en ændring af ligningsloven, som sikrer, at Metroselskabets udbetalinger af kompensation ikke medregnes ved opgørelse af modtageres skattepligtige indkomst.

Alt det her er det, vi i lovforslaget kan se under navnet nabopakken, og den samlede pris for nabopakken er på ca. 300 mio. kr. Det er rundt regnet en fordobling af den hidtidige kompensation og indsats for naboerne. De får klare linjer, der er også flere penge til det, og hele projektet kommer tilbage på sporet, og det er jeg glad for som transportminister.

Jeg ser frem til den videre behandling af forslaget, og jeg vil naturligvis hjælpe til i udvalget og også her i Folketingssalen med at svare på spørgsmål og få belyst ting, der kan være usikkerhed om.

Kl. 11:13

Formanden:

Der er to, der har bedt om korte bemærkninger, først er det hr. Henning Hyllested.

Kl. 11:13

Henning Hyllested (EL):

Jeg kender jo ministeren som en minister, der er meget optaget af, at folk skal behandles ordentligt, og det tror jeg helt bestemt er udgangspunktet. Det tror jeg også var udgangspunktet, da ministeren tog på besøg og overnattede ved Nørrebroparken og også har gjort det ved Marmorkirken. Men hvis det ikke skal fremstå som et rent pressestunt, skal det jo kunne afspejles i lovforslaget. Derfor har jeg et meget konkret spørgsmål om retten til genhusning i forhold til udbetaling af kompensation:

Vil der blive givet tilladelse til, at det der meget støjende, sundhedsskadeligt støjende, arbejde kan gå i gang og kan foretages, inden folk rent faktisk er blevet genhuset, eller inden folk har haft muligheden for at få kompensation og så vælge at blive boende, hvis det er det, de vælger, således at man i en eller anden proces, hvor man har ret til genhusning eller søger om genhusning, eller hvad ved jeg, er fastholdt som nabo til en arbejdsplads, som støjers sundhedsskadeligt?

Kl. 11:14

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:14

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Ud fra VVM'en kan man jo godt prøve at regne sig frem til, hvor mange huse det her spørgsmål handler om, eller hvor mange lejligheder – og det er det jo for alles vedkommende – det her handler om, altså hvor mange boliger. Vi har i ministeriet siddet og regnet os frem til, at med det her forslag med den nye VVM vil der være i alt 4.300 boliger, hvor man har ret til erstatning. Ud af dem vil beboerne i 550 boliger være berettiget til den højeste erstatning. I 550 boliger vil man være berettiget til den højeste erstatning. Og det er altså dem, der bor et sted, hvor der er natarbejde, hvor støjen overskrider de grænser for decibel, som er fastsat af kommissionen om ekspropriation. Det er de boliger, vi taler om.

Når jeg mødes med naboerne, siger de: Lad os hurtigst muligt få lov til at flytte. Jeg har talt med Metroselskabet om, at det, allerede når vi er i gang med det her, og når der er udsigt til, at der er flertal for det – og det ser det ud til der er – kan igangsættes, således at vi allerede, når vi trykker på knappen og stemmer for, hvilket jeg også vil anbefale at man gør fra Enhedslistens side, kan starte på at få folk til at flytte ud. Men det kræver selvfølgelig også, at naboerne er klar til at sige ja til det tilbud, de får.

Kl. 11:15

Formanden:

Hr. Henning Hyllested.

Kl. 11:15

Henning Hyllested (EL):

Ja, det er klart, det kræver det selvfølgelig. Men jeg syntes ikke, det var sådan et klart svar på, om det er sådan, at folk kan forvente, at arbejdet ikke går i gang, før de faktisk er sikret genhusning eller ret til kompensation.

Jeg vil også godt lige spørge ministeren: Er det ikke sådan, at man i hvert fald i den supplerende VVM-redegørelse faktisk giver mulighed for at lave støjende aften- og natarbejde på samtlige byggepladser? Jeg siger ikke, at man nødvendigvis etablerer det, men man giver i hvert fald mulighed for, at der på samtlige byggepladser kan forekomme sundhedsskadelig støj langt over de normale grænser, altså på samtlige byggepladser.

Kl. 11:16

Kl. 11:19

Formanden:
Ministeren.

Kl. 11:16

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Lige til det første ganske kort: Det er klart nok, at kompensationen selvfølgelig vil blive udbetalt ud fra de niveauer, som er fastlagt, ikke – og det er netop forskellen fra den tidligere regel og til nu – ud fra hvad der kom til at ske. Her er det ud fra det, der er forudsat kan komme til at ske, altså worst case. Så vil man få kompensation. Men jeg tror, det ville være en ufarbar vej for mig at gå ud ad at sige, at alle skal være flyttet, inden man kan starte på natarbejdet. Ja, de skal have muligheden for det og tilbuddet, det er jeg med på, men jeg kan jo ikke vide, om man har nogle særkrav som nabo, i forhold til hvor man vil genhuses, og det forbehold må jeg tage her.

Nu nåede jeg ikke det andet spørgsmål, det er jeg ked af. Der er kun ½ minut. Kan jeg lige hurtigt svare på det? (*Formanden:* Ja). Tak.

Det er jo et lidt teknisk spørgsmål om natarbejde, og bare lige ganske kort: Det, der ligger til grund for den nye VVM, den supplerende VVM, er, at man på de byggepladser, der er i hele byen nu her, også kan have pumperne kørende om natten, ikke sådan at man arbejder, men at pumperne, der sørger for, at grundvandet ikke vil stige hver eneste nat, kan køre. Det er umuligt at bygge under jorden så dybt, som vi gør her i København, medmindre man altså har en pumpe, der sørger for, at grundvandet pumpes væk, og det er det, altså pumpe og ventilation, der gives tilladelse til. Det er den type, der gives tilladelse til. Det er ikke, at man skal arbejde om natten, som man gør ved Marmorkirken, i hele København.

Kl. 11:17

Formanden:

Hr. Jan E. Jørgensen.

Kl. 11:18

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg skulle hilse ministeren fra min svoger og hans hustru og ikke mindst deres lille datter, der hedder Maj. De bor lige over for Aksel Møllers Have. Jeg var hjemme hos dem for nylig og spurgte, hvad de sagde til de her nye tilladelser, vi havde givet på Frederiksberg, til, at der nu kunne støjes frem til kl. 22 med 61 dB. Det, de sagde, var, at hvis det var det støjniveau, kunne man for deres skyld sådan set godt larme hele døgnet, for det var altså ikke noget, de hørte. Og når en bus kørte forbi, blev støjen overdøvet.

Så ved jeg godt, at billedet andre steder er et helt, helt andet, og der har vi jo også på Frederiksberg haft nogle problemer med at få Metroselskabet – eller rettere sagt: deres entreprenør – til at overholde de støjgrænser, der var fastsat. Derfor vil jeg spørge ministeren, om man vil være kommunerne behjælpelig med mere effektivt at håndhæve de støjgrænser, der er, fordi vi altså desværre har haft nogle problemer med, at entreprenørerne har haft vanskeligt ved at leve op til de støjgrænser, der har været fastsat. Vi har endda foretaget politianmeldelse osv., uden at det har haft den helt store effekt.

Vil ministeren prøve at tage kommunerne i hånden og bruge sin indflydelse over for Metroselskabet og entreprenøren til at sikre, at de støjgrænser, vi så nu fastsætter, bliver overholdt, så vi i hvert fald ikke skal have den diskussion fremover, for den tror jeg også har været meget ødelæggende for hele processen?

Kl. 11:19

Formanden:

Ministeren.

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Tak for hilsenen. Jeg vil da bede ordføreren om at hilse tilbage.

Med lovforslaget her er det jo sådan, at natarbejde selvfølgelig giver kompensation, men også sent aftenarbejde mellem kl. 18 og 22. Hvis støjniveauet ligger på de der 61 dB, hvad jeg kan forstå, det gør i det boligområde, så giver det 20 pct. af den maksimale erstatning. Så der får man altså også noget kompensation.

Det er jo også sandt, at der i København er rigtig mange lejligheder. Vi taler jo om, at faktisk over halvdelen af boligerne i København på et eller andet niveau er påvirket af støj fra trafik. Det er jo en del af det at bo i en storby, men det giver jo ikke en undskyldning for, at metroen så skulle støje ekstra meget alle steder. Det er bare et grundvilkår, og det skal man lige have med i baghovedet – og det har vi så med i baghovedet. Men derfor skal man alligevel kompenseres, når der er ekstraordinært meget støj, hvad der jo er, og nogle steder er der også ekstra ekstraordinært meget støj, så man kan blive genhuset.

Så mit svar til det konkrete spørgsmål er ja. De her sensorer til at måle støj bliver jo hængende, decibelmålerne bliver jo hængende, og det er uden på bygningerne, det er ikke inden for, det er uden på murstenene, de hænger. Og jeg vil meget gerne være behjælpelig med at sørge for, at Københavns og Frederiksbergs kommuner, som har tilsynsmyndigheden med det, får helt klare regler om, hvad det er, de kan gøre her. Det er jo dem, der skal løfte opgaven, men hvis der skal hjælp til fra ministeriets side, så giver vi meget gerne den.

Kl. 11:20

Formanden:

Hr. Jan E. Jørgensen

Kl. 11:20

Jan E. Jørgensen (V):

Det er ganske rigtigt, at de også får kompensation, og det er nu også blevet fastlagt, at det er skattefrit. Det er jo en stor fordel.

Med hensyn til håndhævelsen glæder det mig med den melding, jeg får fra ministeren, fordi det har altså været generende, at støjmålerne har vist, at der er blevet støjet mere, end der har været givet tilladelse til. Så har man påtalt det over for Metroselskabet, og der er ikke sket forbedringer. Selv politianmeldelser har ikke ført til, at man overholdt grænserne. Så det synes jeg ville være rigtig, rigtig godt, hvis vi kunne få en bedre sikring. Selvfølgelig kan der ske fejl, det kan der, hvor mennesker er involveret, men det ville være godt, hvis vi kunne få en større sikkerhed for, at de påbud, vi kommer med fra kommunernes side, altså også rent faktisk bliver overholdt.

Kl. 11:21

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:21

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Ja, og det skal vi have. Jeg tror, man må sige, at man ikke kan undervurdere betydningen af informationsindsatsen fra Metroselskabets side og fra ejeren, dvs. os her i Folketinget og staten og de to kommuner, til de berørte naboer. Der er heller ingen tvivl om, at det jo er vanskeligt at informere, hvis byggeriet halter af sted, og det er stop and go; så er der natarbejde, så er der ikke natarbejde; så kan man larme, og så må man ikke larme. Derfor må det ud fra min sådan lægmandsvurdering være ulige meget nemmere at kommunikere, når der er klare rammer – og det kommer der her. Det må være nemmere at kommunikere, selv om jeg stadig væk tror, at opgaven er meget, meget stor – det skal man ikke undervurdere.

Kl. 11:22

Kl. 11:24

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut-

tet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Transportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) Forespørgsel nr. F 19:**Forespørgsel til ministeren for sundhed og forebyggelse:**

Hvilke oplysninger kan regeringen give om den forebyggende og lindrende indsats for mennesker med livstruende sygdomme, og mener regeringen i den forbindelse, at mennesker med livstruende sygdomme er stillet lige, når det gælder denne forebyggelse og smertelindring?

Af Liselott Blixt (DF), Karina Adsbøl (DF), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) og Mette Hjermind Dencker (DF).

(Anmeldelse 20.02.2014. Fremme 25.02.2014).

Kl. 11:22

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 29. april 2014.

Først giver jeg ordet til ordføreren for forespørgslerne, fru Liselott Blixt fra Dansk Folkeparti, til begrundelse.

Kl. 11:22

Begrundelse

(Ordfører for forespørgslerne)

Liselott Blixt (DF):

Begrundelsen for, at jeg har stillet den her forespørgsel, er en rapport, der blev lavet sidste år af Palliativt Videncenter i samarbejde med TrykFonden og Danmarks Lungeforening. Den viste, at der var et stort behov for palliativ indsats, som ikke blev dækket. Det blev til flere artikler i medierne. Har man den forkerte sygdom, får man ikke den hjælp, der er nødvendig. Andre patientforeninger som f.eks. Hjerteforeningen kunne på samme vis berette om stor forskel i behandlingen på det palliative plan.

I Danmark har vi ellers de sidste mange år arbejdet med den palliative indsats og hospicepladser netop for at sikre, at bliver man uhelbredeligt syg, skal der sættes ind med en palliativ indsats for at sikre den pleje og omsorg, som man har brug for. Man er jo godt klar over, hvilke sygdomme som er uhelbredelige, og derfor er det også vigtigt, at vi har en indsats, som både er forebyggende og lindrende, så den enkelte kan leve livet lige til det sidste.

Hvis man på det forebyggende plan satte hurtigere ind med test og undersøgelser, ville man kunne yde en meget bedre behandling til gavn for patienter og samfund. Vi ved, at Sundhedsstyrelsen har mange gode anbefalinger, men vi ved også, at man ikke efterlever dem alle steder i landet. Det er grunden til, at jeg har stillet forespørgslen til ministeren og beder ministeren oplyse om den indsats, som man gør i dag for mennesker med livstruende sygdomme, samt oplyse, om ministeren mener, at patienter på den foranledning er stillet lige. Jeg glæder mig til at høre ministerens besvarelse.

Formanden:

Tak. Så er det netop ministeren for sundhed og forebyggelse til besvarelse af forespørgslen.

Kl. 11:24

Besvarelse**Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):**

Jeg glæder mig til at svare. Tak til spørgeren for at rejse debatten i dag. Spørgsmålet om lighed i sundhed ligger regeringen meget på sinde, og derfor er det også en god lejlighed til at drøfte emnet i salen her i dag.

Lad mig først starte med at ridse op, hvad debatten handler om. Den palliative indsats handler om at lindre den lidelse, der er forbundet med at være ramt af en livstruende sygdom eller være uhelbredeligt syg. I den palliative indsats skelnes der mellem to niveauer: et specialiseret niveau og et basalt niveau. Det er vigtigt at sige, for der kommer vi så frem til spørgsmålet om, hvem der har ansvaret for at foretage behandlingen. Og det er sådan, at regionerne har ansvaret for den specialiserede behandling, som omfatter hospicer, som omfatter de palliative afdelinger på sygehuse, og som omfatter de såkaldte udgående palliative teams fra sygehuse, som kan behandle patienterne i deres eget hjem. Den basale indsats er forankret hos de praktiserende læger og i kommunerne. I kommunerne varetages indsatsen af sygeplejen i eget hjem og på plejecentre. Den sammenhængende indsats på tværs af kommuner og regioner er jo noget af det, som har været i fokus i sundhedsaftalerne, og Sundhedsstyrelsen har i 2011, som der også blev refereret til før, lavet en grundig gennemgang af anbefalingerne for indsatsen på det palliative område i Danmark.

I anbefalingerne skriver Sundhedsstyrelsen bl.a. om de faglige retningslinjer, krav til uddannelse af personale og samarbejde mellem kommuner og sygehuse og de praktiserende læger. Som opfølgning på anbefalingerne har Sundhedsstyrelsen i 2012 udgivet et katalog over den bedste praksis for den palliative indsats i både kommuner og regioner. Særlig i forhold til kræftpatienter, som udgør en stor andel af patienterne med behov for palliativ behandling, har Sundhedsstyrelsen i 2012 udarbejdet et forløbsprogram om rehabilitering og palliation. Formålet med forløbsprogrammet er at sikre et ensartet og højt fagligt niveau på tværs af kommuner og regioner.

Det er vigtigt at sige, at arbejdet med forløbsprogrammet jo på den baggrund kommer alle patienter, der har behov for palliativ behandling, til gode og ikke kun kræftpatienter. Jeg synes desuden, der er grund til at nævne, at der i forlængelse af Kræftplan III og finansloven for 2012 er etableret et nyt Videncenter for Rehabilitering og Palliation. Videncenteret er en sammenlægning af det tidligere Palliativt Videncenter og RehabiliteringsCenter Dallund. Formålet med sammenlægningen er at styrke forskningen og sprede viden om de bedste løsninger kommunerne og regionerne imellem.

Den palliative indsats skal tage udgangspunkt i patienternes behov. Det er, uanset om man er ramt af kræft, lungesygdomme eller andre livstruende sygdomme. Og det er måske i virkeligheden det mest centrale at sige i forhold til forespørgselsformuleringen i dag, at den palliative indsats skal tage udgangspunkt i patienternes behov, uanset om de er ramt af kræft, lungesygdomme eller andre livstruende sygdomme.

Det samme gælder reglerne i medicintilskudssystemet. Reglerne sikrer, at døende patienter, som vælger at tilbringe den sidste tid i eget hjem eller på et hospice, ikke stilles økonomisk ringere end patienter, som forbliver indlagt på hospitalet. Det er på den baggrund min klare forventning, at kommuner og regioner følger Sundhedsstyrelsens anbefalinger på området og tager udgangspunkt i patienter-

nes behov, uanset hvilken sygdom de har. I forlængelse af den her debat er jeg derfor tilfreds med, at Sundhedsstyrelsen endnu en gang og med særligt blik på lighedsperspektivet vil følge op på kommunernes og regionernes implementering af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for den palliative indsats.

Med til debatten om lighed hører også, at der ifølge undersøgelser fra Danmarks Lungeforening også – og man kunne sige: også på det her område – er en uddannelsesmæssig ulighed mellem de forskellige typer af livstruende sygdomme. F.eks. er det sådan, at hver tredje kræftpatient har en studentereksamen eller en erhvervsfaglig eksamen, mens det kun er hver fjerde KOL-patient, og tæt på seks ud af ti KOL-patienter er gået ud af uddannelsessystemet efter endt folkeskole. Så også på det her område må vi have fokus på de forudsætninger, som patienterne har for at navigere i sundhedsvæsenet, og de tilbud om behandling og opfølgning, de bliver præsenteret for.

Kl. 11:30

Formanden:

Tak til ministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, fru Liselott Blixt.

Kl. 11:30

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Liselott Blixt (DF):

Jeg takker for ministerens besvarelse. Jeg er også rigtig glad for, at man har nogle rigtig gode anbefalinger i Sundhedsstyrelsen, når vi laver nogle aftaler herinde, men en gang imellem glemmer vi måske at se på, hvordan det fungerer ude i det virkelige liv. Det er også derfor, at det er meget rart, at der kommer en rapport en gang imellem fra nogle af de patientforeninger, det drejer sig om, også sådan at vi kan blive enige om, at vi nu ser på, hvad vi kan gøre ved den her problemstilling.

Cicely Saunders grundlagde tanken om en palliativ indsats. Hun mente, at hvis man som menneske ikke kunne helbredes for sin sygdom, måtte der være andre måder at lindre den sidste tid, med omsorg, kærlighed og effektiv medicin. Derfor har vi også i Danmark nogle rigtig gode faglige anbefalinger og retningslinjer, som skal dække alle de her diagnoser, der er livstruende. Sundhedsstyrelsen, kan jeg også se på hjemmesiden, har opdateret anbefalingerne for et par uger siden. Så det er rigtig rart, at man er med, og derfor hjælper det måske også en gang imellem, at vi sætter fokus på netop det område.

Der står jo netop i anbefalingerne for den palliative indsats, at den dækker hele det palliative område og har til formål at fremme livskvaliteten hos patienter og familie, som står over for problemer, som er forbundet med livstruende sygdom, uafhængigt af hvilken diagnose det er. Da mange patienter med behov for lindrende indsats har kontakt til både sygehus, almen praksis og kommune, har det derfor stor betydning, at de fagprofessionelle samarbejder, så patienter og pårørende oplever en sammenhængende indsats.

Men når vi så ser på rapporten vedrørende KOL-patienter, kan man læse, at kun 4 pct. af KOL-patienter får en terminallægeerklæring. Når man får en terminallægeerklæring, kan man få tilskud til medicin og pleje. Samtidig viser rapporten, at det som oftest drejer sig om personer med meget lav indkomst, som også ministeren var inde på, og de har faktisk svært ved at få hjælp.

Jeg talte med Lungeforeningen i går, der kunne berette, at der er KOL-patienter, der kommer op for at hente den medicin, der skal dæmpe deres angst – fordi det er utrolig svært og hårdt, når man ikke kan trække vejret, så bliver man angst, og det forværrer situationen – og nogle af dem vender om, fordi de ikke har råd til at betale for den medicin, som de skal have.

Hvordan kan man gøre det her anderledes? Terminallægeerklæringen er jo den, som jeg synes er vigtig, og vi bliver nødt til at se på, hvordan man udsteder den. Det er sådan, at når man som patient får en uhelbredelig sygdom, som er så fremskreden, at man har en tilstand som den, man i fagsproget betegner terminal, bliver der taget nogle initiativer, der gør, at den sidste tid skal blive så god som muligt.

Reglerne i dag er sådan, at det er egen læge eller læger fra palliativt team, der kan ansøge med terminalmedicintilskud og anmode om socialmedicinsk sagsbehandling i kommunen for patienter, hvor det lægefagligt vurderes, at helbredelse ikke er mulig og der er kort forventet levetid. Der er dog ikke fastsat nogen tidsgrænse for, hvor længe man kan yde hjælp. Her kan man så få de her økonomiske tilskud til medicin, ernæringspræparater samt en række tilbud fra kommunen til patient og pårørende, det være sig praktisk hjælp, hjælpemidler, fysioterapi, samt at pårørende kan få plejeorlov.

Der er kun 4 pct. af KOL-patienterne, som får sådan en erklæring. Hvis vi sammenligner med en tilsvarende gruppe, der har lungekræft, er der 55 pct., der får den erklæring. Det er en meget stor forskel. Ser man på andre diagnosegrupper, der også får specialiseret palliativ indsats, er 96 pct. af dem kræftpatienter. Vi ved, at vi har hjertepatienter, der har haft samme undersøgelser med de samme problemstillinger, og vi ved, at der er næsten lige så mange hjertepatienter, der dør i Danmark, som kræftpatienter.

I anbefalingerne fra Sundhedsstyrelsen i 2012 lød det, at alle regioner senest i år 2013 skulle have en plan for organisering af det såkaldte palliative forløb for døende. Det ønsker vi nu at få undersøgt, så vi også kan sikre, at andre sygdomsgrupper kan få den samme behandling. Derfor glæder det mig, at vi alle kan være enige om, at der skal sættes fokus på området, samt at Sundhedsstyrelsen skal undersøge, hvordan det står til rundtomkring i landet.

Jeg vil så læse forslaget til vedtagelse op, og det er tiltrådt af samtlige partier i Folketinget:

Forslag til vedtagelse

»Partierne er enige om, at den forebyggende og smertelindrende behandling af patienter med livstruende sygdom skal tage udgangspunkt i behovet hos den enkelte patient – uanset hvilken sygdom man har.

Partierne har også noteret sig, at alle patienter i henhold til lovgivningen er stillet lige, når det gælder den forebyggende og smertelindrende behandling.

Partierne har noteret sig, at Sundhedsstyrelsen har udarbejdet nationale anbefalinger i 2011, og at der er fulgt op på disse bl.a. ved udarbejdelse af et katalog over bedste praksis (ultimo 2012) for den palliative indsats i både sekundær- og primærsektoren, på tværs af sygdomsdiagnoser. Partierne er derfor tilfredse med, at Sundhedsstyrelsen bl.a. med afsæt i debatten om F 19 via dialog med kommuner og regioner i relevante fora i løbet af 2014 vil sikre sig, at der følges op på anbefalingerne i forhold til at understøtte den fornødne ensartede tilgang på tværs af patientgrupper med palliative behov«. (Forslag til vedtagelse nr. V 36).

Kl. 11:36

Formanden:

Tak. Det netop oplæste forslag til vedtagelse fra fru Liselott Blixt på alle partiers vegne indgår naturligtvis i de videre forhandlinger.

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det fru Sophie Løhde som Venstres ordfører.

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Tak for det. Tak til spørgerne for at rejse debatten her og tak til Folketingets partier for et fint samarbejde om et fælles forslag til vedtagelse, som opfølgning på debatten her i dag.

Den palliative indsats for mennesker, der desværre er ramt af en livstruende sygdom eller er uhelbredelig syge, er et utrolig vigtigt indsatsområde, som også ligger os meget på sinde i Venstre. Vi vil gerne fortsat prioritere udviklingen af den palliative indsats højt. Det viste vi i øvrigt også igennem alle de år, hvor vi var i regering, hvor vi sammen med Dansk Folkeparti fik sat fokus på rehabilitering og palliation og ikke mindst tog initiativ til og fik gennemført rigtig mange markante forbedringer på det her område.

Vi fik bl.a. styrket kvaliteten, og vi fik opbygget en langt større hospicekapacitet, der har betydet, at langt flere patienter i dag har mulighed for at få ønsket om at tilbringe den sidste tid på et hospice i stedet for på et almindeligt sygehus opfyldt. Jeg vil også gerne fremhæve Kræftplan III, hvor vi fik afsat midler til en række initiativer til at forbedre den palliative indsats i såvel regionerne som kommunerne, herunder bl.a. i forhold til de palliative teams og øget adgang til en specialiseret palliativ behandling og rådgivning.

Uanset om man er ramt af en livstruende sygdom eller er uhelbredelig syg, skal der være mulighed for at kunne få lindring og støtte, og formålet med en palliativ behandling er netop at lindre og fremme livskvaliteten, både for den, der er syg, og for de nærmeste pårørende, som hver dag lever deres hverdag med en livstruende sygdom.

Derfor er det også afgørende, at vi kontinuerligt sætter fokus på såvel at forebygge som lindre lidelse gennem bl.a. tidlig diagnosticering og behandling. Her er ikke mindst den tværfaglige indsats et rigtig vigtigt omdrejningspunkt, for uanset om man er ramt af kræft, KOL eller en blodprop, så handler det om, at vi skal kunne imødekomme de meget forskellige behov, som de enkelte patienter og patientgrupper har, og dermed tage udgangspunkt i den enkelte patient. Det må vi erkende at vi er gode til på nogle områder, men der er også steder, hvor vi halter bagefter, og hvor vi kan gøre det bedre.

Igennem de senere år er der i Danmark kommet et langt større fokus på den lindrende indsats både nationalt, i kommunerne og på hospitalerne, og vi er derfor også rykket meget på det her felt igennem årene. I december 2011 offentliggjorde Sundhedsstyrelsen så de nye anbefalinger for den palliative indsats, ligesom styrelsen umiddelbart herefter også offentliggjorde et katalog over bedste praksis for den palliative indsats i primærsektoren, herunder i almen praksis. Styrelsens anbefalinger er på mange måder rigtig vigtige, særlig vigtigt er det jo også, at vi nu får sat fokus på alle patienter med livstruende sygdomme og på, at den palliative indsats bør sættes tidligt i gang i patientforløbet og ikke først, når det vurderes, at patienten er uhelbredelig syg.

Endelig er det af stor betydning, at vi fortsat bliver bedre til at sikre, at patienter og pårørende oplever en mere sammenhængende indsats i vores sundhedsvæsen bredt set. Rigtig mange patienter med behov for en lindrende indsats har i dag kontakt til både sygehus, almen praksis og egen kommune, og derfor er det netop de fagprofessionelles samarbejde, der er helt centralt, så vi kan få sikret en mere sammenhængende indsats, og at vi har fokus på uddannelses- og efteruddannelsesmuligheder for de relevante faggrupper.

Rigtig mange steder gør man det rigtig godt og yder en god indsats, men der er fortsat behov for at sikre, at indsatsen varetages mere ensartet og med en høj faglig kvalitet, så det ikke er ens postnummer, der er afgørende for, hvilke tilbud man kan modtage som patient og som pårørende.

På den baggrund er vi i Venstre tilfredse med, at Folketingets partier nu her i dag som opfølgning på forespørgselsdebatten er eni-

Kl. 11:36

ge om at pålægge ministeren at få fulgt op på implementeringen af Sundhedsstyrelsens anbefalinger for indsatsen på det her område med henblik på en videre orientering af Folketingets partier efterfølgende. Tak.

Kl. 11:41

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Hr. Flemming Møller Mortensen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:42

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak. Emnet for den her forespørgsel i dag er alvorligt og væsentligt. Vi diskuterer muligheden for at give lindring til mennesker, som skal dø. Det er et utrolig væsentligt emne for hvert enkelt menneske, det er et væsentligt emne for samfundet, og det er absolut også et vigtigt emne rent politisk.

Meget ofte står jeg faktisk i dialogen med venner, bekendte og familie om det her emne, og som politiker giver jeg også meget hyppigt kommentarer til journalister om det her emne. Og vi har drøftelser blandt politiske kollegaer om den hjælp, der skal gives til mennesker, der skal dø af deres sygdom. Vi ved jo godt, at der meget ofte er meget frygt, at der er mange næsten uhåndterbare følelser, når tanken når til en selv, ens pårørende eller ens allernærmeste i forhold til døden.

Der er utrolig mange begreber, man skal forholde sig til, der er mange ord, som er svære at forstå værdien, vægtningen og indholdet af: palliation, hospice, udgående palliative teams, ja, alene sådan et dansk ord som smertelindring – hvad ligger der i de begreber? Det bliver alt sammen først rigtig nærværende, når man selv står og har behovet for at få hjælpen enten til sig selv eller til ens nærmeste, som altså har en livstruende sygdom, hvor man har behov for at få lindret symptomerne.

Som Socialdemokraternes sundhedsordfører må jeg sige, at det her er et felt som alle andre felter i forhold til sundhedsvæsenets ydelser, hvor jeg ønsker, at borgerne skal kunne have tillid – ja, jeg vil sige fuld tillid – til, at der kan opleves det allerstørste nærvær med et meget højt fagligt niveau, næsten grænsende til det perfekte professionelle niveau. Det skal være der. Og det skal dreje sig om hjælpen til den enkelte, og derfor er forespørgslen her også på sin plads, for der må ikke være tvivl om, at der er nogle grupper af patienter eller borgere, som får tilbud, som andre ikke får, når man er lidende, og når døden ligger lige forude. Det skal være en hjælp, der skal gives til den enkelte og til de pårørende, og det skal være i hele landet, naturligvis.

Hvordan er det, udviklingen har været på det her område i forhold til at lindre, i forhold til det, at døden truer? Jeg husker, hvordan man 20 år tilbage i sundhedsvæsenet fik begreber som palliation og støttende funktioner til læger og sygeplejersker, uanset om det var på sygehusafdelinger eller hjemme i kommunen, altså i borgerens hjem. Der fik man nu støttende funktioner til læger og sygeplejersker, når de stod i vanskelige situationer – hvad var det bedste at gøre, hvad kunne man, hvad var bedste praksis? Man kunne rette henvendelse, man kunne blive vejledt til at sikre den bedste behandling for den enkelte patient og de pårørende.

Vi skal også forholde os til, at behovet for palliation stiger, og hvorfor gør det det? Jo, fordi flere får og flere lever længere med deres livstruende sygdom, og det gør de, fordi man bliver bedre til at stille diagnoser, og man bliver bedre til at behandle sygdommen. Andre lande var tidligere fremme med palliation med hensyn til organiseringen og at få formaliseret tilbuddet, end Danmark var, men vi er kommet rigtig godt efter det de sidste par årtier.

At vi har drøftelsen her i dag, synes jeg som sagt er rigtig, rigtig fint. Og jeg synes, at det er rigtig godt, at, som ministeren allerede

har sagt, Sundhedsstyrelsen nu laver en evaluering for at kigge nøje efter, om tilbuddet gælder alle, og om det gælder i alle hjørner af vores land, fordi det er det, Sundhedsstyrelsen har sagt skal være tilbuddet. Det skal være landsdækkende, og det skal dække alle grupper.

Hvis vi bare lige kigger på de sidste få år – min kollega fru Sophie Løhde fra Venstre har også repeteret det, og det gjorde ministeren faktisk også – kan vi se, at der er sket rigtig meget på området. I 2011 fik vi Sundhedsstyrelsens anbefalinger, som jeg ved en nærlæsning nu her op til forespørgslen faktisk synes er fuldstændig dækkende og rigtig gode, og som har den ramme, som jeg synes skal til. I 2012 fik vi Sundhedsstyrelsens katalog til inspiration for, hvad der er bedste praksis. Nu får vi en gennemgang, en evaluering, og det er passende, og som ministeren også sagde, har vi også tilbage i 2012 fået et videncenter, som skulle rådgive i forhold til palliation og rehabilitering.

Socialdemokraterne har hver eneste time øje for dem, der har det sværest i vores samfund. Det her er en gruppe, hvor støtten og professionalismismen fra samfundets side skal være høj og være på plads for alle, og jeg er rigtig, rigtig glad for, at vi er fremme ved en fælles tekst til et forslag til vedtagelse, som allerede er blevet læst op af fru Liselott Blixt. Tak.

Kl. 11:47

Formanden:

Der er to, der bedt om korte bemærkninger. Først fru Mai Mercado.

Kl. 11:47

Mai Mercado (KF):

Jeg blev utrolig glad for ordførerens tale, og noget af det, jeg bed mærke i, og som jeg skrev ned på min blok, var, at hr. Flemming Møller Mortensen sagde: Fuld tillid til behandling af livstruende sygdomme. Nu er det jo sådan, at over de seneste par måneder har der været nogle udfordringer i hvert fald med kræftbehandlingen på nogle af sygehusene rundt omkring i landet, hvor kræftsyge patienter med netop livstruende sygdomme er blevet overmedicineret med kemomedicin. Først var det 12 pct.s overmedicinering af de første 100 patienter, og siden hen er der dukket 2 nye tilfælde op, som blev afsluttet i går i BT, med en overmedicinering på 20 pct.

Jeg vil egentlig bare sådan i al stilfærdighed spørge, om hr. Flemming Møller Mortensen stadig væk, som han sagde, har fuld tillid til behandling af livstruende sygdomme på de sygehuse, eksempelvis de sygehuse, hvor man også har forsøgt at skjule, altså at flyve under radaren i forhold til at komme frem med den her information.

Kl. 11:48

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:48

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er faktisk et meget, meget alvorligt spørgsmål at få stillet, men det er meget, meget let for mig at svare. Og svaret er: Ja, jeg har fuld tillid. Som det fremgik af min ordførertale, har jeg selv beskæftiget mig med sundhedsvæsenet i rigtig mange år, og jeg ved altså, at det er mennesker, der behandler mennesker. Jeg ved også, at vi har et højt specialiseret sundhedsvæsen, højteknologisk. Der er nedbrud af vores dankortterminaler engang imellem; der sker også fejl inde på sygehusene rent teknologisk, noget, man ikke ønsker. Og jeg ved også, at jeg i min tidligere profession også kunne lave fejl. Fejl sker, og man må ikke foregøgle en dansk befolkning, at fejl ikke sker.

Men det, at der sker fejl, er ikke ensbetydende med, at man ikke skal have tillid. Man skal have tilliden til, at sundhedsvæsenet lærer af egne fejl og retter op og forhåbentlig ikke udfører samme fejl en

gang mere, uanset om det er med baggrund i teknologi, eller det er en menneskelig fejl. Jeg har fuld tillid til, at de mange, mange tusinde, som hver eneste dag behandler meget syge danske patienter og borgere gør deres allerbedste for ikke at begå fejl.

Jeg synes også, at vi har taget aktion på det her i Folketinget. Den situation med fejlene i forhold til kemomedicin er blevet behandlet politisk, og den er der også blevet sendt de tydeligste politiske signaler om, med hensyn til at det er uacceptabelt, og at vi ikke ønsker, det skal gentages.

Kl. 11:50

Formanden:

Fru Mai Mercado.

Kl. 11:50

Mai Mercado (KF):

Det var i hvert fald klar tale, og det kan man jo kun være rigtig glad for. Jeg tror, at for de pårørende og de patienter, som oplever at blive udsat for en overmedicinering af den karakter, og hvoraf nogle jo potentielt har betalt den allerhøjeste pris, det kan vi ikke vide, men muligvis har de betalt med selve livet, er det ikke godt nok, når der sker fejl, som bliver systematiske. For ordføreren har jo fuldkommen ret, det er ikke let at undgå fejl og heller ikke, når man har med mennesker gøre, men det burde være lettere at undgå systematiske fejl.

Så vil jeg egentlig bare spørge ordføreren sådan i den sammenhæng, for nu kom ordføreren sådan lidt selv ind på, at det er blevet politisk behandlet i salen; jeg havde egentlig ikke tænkt mig at stille et spørgsmål om det. Men set i lyset af de seneste to sager med overmedicinering med kemobehandling oplever ordføreren så, at der er behov for at lave en ekstern undersøgelse, sådan at det altså ikke er hospitalerne, der skal ind og undersøge sig selv, men at man sætter nogle uvildige, udefrakommende til at undersøge de problematikker, der har været omkring netop det her med den systematiske overmedicinering?

Kl. 11:51

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:51

Flemming Møller Mortensen (S):

Nu er det forespørgsel F 19, vi tager os af i dag, så jeg vil overhovedet ikke komme ind på de konkrete besvarelser her. Der vil jeg anbefale den konservative ordfører at stille spørgsmålene til ministeren. Men jeg vil gerne fra talerstolen her appellere til, at vi, der er sundhedspolitikere, og vi, der bærer et meget stort ansvar for systemet, også tager det ansvar på os og lader være med at drive en tvivl ind mellem personale, sundhedsvæsen og patienter og borgere. Jeg synes næsten, det spørgsmål, der bliver rejst til mig her på talerstolen nu, er tenderende. Jeg har sagt, at jeg har fuld tillid til det personale, som driver sundhedsvæsenet, eller ikke driver det, men er sat til at drive sundhedsvæsenet i hverdagen.

Jeg vil også bare sige til ordføreren, at vi haft en anden ulykkelig sag, som er blevet behandlet politisk, og det var de mange tusinde kvinder, der gled ud af screeningsprogrammet i forhold til livmoderhalskræft. Der har vi politisk sagt: Det måtte ikke ske, det skete, vi tager det politiske ansvar i forhold til erstatning til patienter og pårørende.

Kl. 11:52

Formanden:

Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 11:52

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak. Jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at det er afgørende, at vi har tillid til de offentligt ansatte, i det her tilfælde sundhedspersonalet. Men på den anden side synes jeg også, det er utrolig vigtigt, at vi ikke bliver så systembevarende, at vi ikke kan se, hvor det er, ting kan gøres anderledes, og hvor det er, der er uhensigtsmæssigheder.

I det her tilfælde, hvor der faktisk er foregået overmedicinering, som man efterfølgende har prøvet at dække over, er det – som De Konservatives ordfører påpeger – en avis, der ligesom skal bringe det frem. Men bare sådan til orientering vil jeg sige, at jeg har orienteret Ombudsmanden og spurgt ham, om han vil gå ind i sagen.

Ordføreren sagde, at han glæder sig til, at der skal være en evaluering, så vi kan se, om der er forskelle i forhold til den måde, kronisk syge med livstruende sygdomme bliver modtaget på. Jeg står her med Dansk Palliativ Database, Årsrapport 2012, som klart og tydeligt viser, at der er forskelle. Der er geografiske forskelle; der er forskelle i forhold til alder; der er forskelle i forhold til uddannelsesniveauet, når det gælder den indstilling, de her mennesker bliver mødt med.

Derfor vil jeg høre ordføreren: Hvor mange evalueringer og hvor mange rapporter skal der til, før vi politisk kan træffe det valg, der hedder: Vi vil rigtig gerne have, at mennesker, der har livstruende sygdomme, selvfølgelig oplever lighed i den måde, de bliver modtaget på, i sådan et lille land som Danmark.

Kl. 11:54

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:54

Flemming Møller Mortensen (S):

Det synes jeg er meget let at svare på: Der skal kun den ene gennemgang til, som ministeren nu sætter i gang, og som Sundhedsstyrelsen allerede, som jeg forstår det, er i gang med. Det er det, der skal til, for anbefalingen fra Sundhedsstyrelsen er fuldstændig klokkeklar. Det står fuldstændig tydeligt skrevet – og det ved SF's ordfører også godt – hvad det er, der fra 2012 skal leves op til i forhold til en palliativ indsats til alle patientgrupper i alle hjørner af Danmark, hvis der er et behov for det.

Med hensyn til den politiske beslutning står SF, som jeg forstod det, også bag den vedtagelsestekst, som er blevet læst op her, og det er jo i og for sig det fælles resultat. Så det med at SF's ordfører på en eller anden måde ligesom angriber mig som Socialdemokraternes ordfører forstår jeg overhovedet ikke noget af.

Jeg synes, det her er et fælles ansvar. Der er en fælles politisk beslutning bag det her, og så synes jeg i og for sig ikke, det er passende at drive politisk gæk i en situation som den her. Jeg anser det her for at være alt, alt for alvorligt, og hvis SF's ordfører prøver at få det til at fremstå, som om SF er mere ulighedsbekæmpende end Socialdemokraterne, vil jeg bare sige, at det har i hvert fald ingen sandhed i sig.

Kl. 11:55

Formanden:

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 11:55

Özlem Sara Cekic (SF):

Det var jo slet ikke ment som et angreb. Det er utroligt, at ordføreren opfattede det sådan. Vi er med som parti i forhold til selve vedtagelsesteksten, men jeg går da ud fra, at når man har en debat, som et parti har indkaldt til, i den hellige Folketingssal, så er det også muligt at stille et spørgsmål.

Jeg ved godt, at Socialdemokraterne er vant til, at de rigtig gerne vil diktere, hvordan andre partier også ligesom skal agere i Folketingssalen, men jeg vil gerne frabede mig den der meget dikterende tone.

Jeg vil gerne spørge en gang til, for jeg kan forstå, at ordføreren synes, det er utrolig vigtigt at have den palliative enhed. Derfor er mit spørgsmål: Vil Socialdemokraterne også prioritere midler til den palliative enhed, hvis evalueringen viser, at det halter bagud?

Kl. 11:56

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:56

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er igen et i og for sig lidt besynderligt spørgsmål, for den økonomiske ramme og det fastsatte politiske mål ligger jo i Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Og vi har de 5 regioner og de 98 kommuner til at sikre, at det her bliver efterlevet.

Altså, for mig at se er der overhovedet ikke rejst nye spørgsmål eller fremsat noget ønske om nye økonomiske midler i den her sammenhæng. Vi ønsker med den fælles vedtagelsestekst, der er, og med baggrund i den gode forespørgsel, vi har her i dag, at få et billede af, hvordan forholdene er i de 5 regioner og de 98 kommuner.

Er der en forskel mellem patientgrupper, diagnosegrupper? Det må der ikke være, og hvis det viser sig nu ved Sundhedsstyrelsens gennemgang, at noget af det, som eksempelvis Danmarks Lungeforening og Hjertereforeningen har sagt, bliver bekræftet, så skal der naturligvis rettes op på det. Og det er det, regionerne og kommunerne skal gøre.

Som min kollega fru Sophie Løhde også sagde, er der en problemstilling i sektorovergangene, og bredt politisk er der et skarpt fokus på, at patienter, pårørende og borgere ikke her skal falde ned mellem to stole. Tilbuddene skal hænge sammen, og de skal være af meget høj kvalitet.

Kl. 11:57

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører.

Skal vi forsøge, om vi kan nå den radikale ordfører inden pausen? Det vil ikke være tilfældet, hvis der er et hav af korte bemærkninger, men værsgo.

Kl. 11:57

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Nu håber jeg ikke, det afskrækker nogen fra at stille de spørgsmål, de måtte have lyst til at stille.

Jeg vil starte med at takke Dansk Folkeparti for at rejse den her forespørgselsdebat, for jeg synes faktisk, det er et både væsentligt og relevant emne. Alle kan jo sætte sig ind i, hvor dramatisk det må være for mennesker pludselig at få en livstruende sygdom, måske ovenikøbet en livstruende sygdom, som viser sig at koste livet. Det er jo ikke kun en sygdom, der bringer døden nærmere, men det er jo også en sygdom, som selvsagt ændrer det liv, der er tilbage, inden man dør.

Jeg er derfor også enig med de ordførere, som har sagt, at diskussionen om, hvilken palliativ indsats vi tilbyder, altså hvilken indsats vi tilbyder i sundhedsvæsenet, når folk ved, de skal dø, men der stadig væk er et stykke tid til, de dør, er en diskussion, der vil få øget betydning i fremtiden. Vi bliver nemlig stadig bedre til at behandle og dermed bedre til at udskyde døden, selv når der er tale om uhelbredelige sygdomme.

Det gør også, tror jeg, at der vil blive stillet nye og anderledes krav i fremtiden til den hjælp, man som patient bør have adgang til,

før man dør. Som det er nu, kan hjælpen jo handle om smertelindring og sygdomshåndtering; den kan handle om praktisk hjælp i hjemmet, hvis man ikke længere kan, hvad man kunne før; den kan handle om, at man kan få et støttende ophold på et hospice; den kan handle om hjælp til følelsesmæssigt og mentalt at håndtere det faktum, at man ikke bare ved, at man skal dø – det skal vi jo alle som bekendt – men ved, at døden er tæt på.

Jeg er derfor også rigtig glad for, at alle partier i Folketinget er enige om en fælles tekst, således at ministeren efter debatten i dag vil gøre status over, om de anbefalinger, der allerede eksisterer for den palliative indsats, bliver fulgt op på en ensartet måde på tværs af patientgrupper. Jeg vil nemlig ikke afvise, at der kan være en tendens til skævvridning, i forhold til hvem der udnytter de tilbud, der findes.

Det behøver ikke kun at handle om, hvorvidt tilbuddene er til stede. Det kan også handle om, hvorvidt man selv eller ens pårørende har ressourcerne til at efterspørge dem og måske endda insisterer på at få dem, og det er ikke engang nødvendigvis begrænset til forskelle mellem sygdomme eller forskel i geografi. Det kan også være inden for sygdomme, at der er meget store forskelle, og jeg tror, at vi her har at gøre med kernen i ulighed i sundhed, at de ressourcer, man i øvrigt har i livet, får et direkte gennemslag for ens helbredstilstand, og derfor er der måske noget læring for os i at undersøge det her områder nøjere.

Det betyder også, at lighed i sundhed kun kan opnås, hvis man fra systemets side er villig til at have øje for, at man nogle gange må behandle folk ulige, før de reelt er lige, altså være særlig opmærksom på, at nogle har brug for mere støtte, måske mere rådgivning, mere hjælp til at finde rundt i systemet end andre. Og så tror jeg, som nævnt, at vi kommer til at diskutere vores indsats over for patienter med uhelbredelige, dødelige sygdomme i fremtiden også.

Vi har allerede en bred vifte af muligheder for at hjælpe folk, der er døende, men vi har behov for at gøre det tydeligere for befolkningen som helhed, hvilke muligheder der eksisterer, og mit bud vil være, at udvikling i behandlingsformer vil stille os over for nye krav i den palliative indsats, som vi ikke kender endnu.

Radikale Venstre bakker i lighed med resten af Folketingets partier op om den fælles vedtagelsestekst.

Kl. 12:01

Formanden:

Tak til den radikale ordfører.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12:01).

Kl. 13:00

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Mødet er åbnet.

Ministeren er på vej, og vi er i gang med drøftelse af forespørgsel nr. 19. Vi er nået til Socialistisk Folkeparti, så jeg giver ordet til ordføreren, fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak, formand. Det ser lidt voldsomt ud med den der hånd, men ... (Næstformandens arm er bundet op i en slynge).

Jeg vil gerne starte med at sige tak til fru Liselott Blixt fra Dansk Folkeparti for at rejse den her debat, og jeg synes også, at hele debatten bærer præg af, at der er ret stor enighed om at kigge på det her område. At have en livstruende sygdom er ikke bare enormt invali-

derende for den, der bliver ramt af den, men det er også rigtig, rigtig hårdt for de pårørende at stå på sidelinjen og være vidne til al den smerte, som den enkelte oplever.

I dag er det jo sådan, at plejepersonalet rundtomkring gør et kæmpe stykke arbejde for at lindre. Det er ikke altid, det er optimalt, men de gør forsøget. Jeg får også lige lyst til at lave en parallel til hele debatten om aktiv dødshjælp, som viser, at 70 pct. af danskerne mener, at det skal være muligt at få en værdig død. Det vil sige, at der sættes lighedstegn mellem aktiv dødshjælp og en værdig død. Jeg tror også, at det er udtryk for, at de pårørende og den enkelte borger ikke oplever, at den hjælp, vi yder vores meget alvorligt syge, er god nok.

Jeg tror bare, at vi er nødt til i fællesskab at kigge på, hvad vi kan gøre her på Christiansborg, for at den hjælp, man får som patient, er optimal. Som fru Liselott Blixt også nævnte, er det jo et problem, at der bliver udstedt så få terminalerklæringer. Jeg synes, at vi fra politisk side skal prøve at kigge på, om vi kan gøre noget i fællesskab for at sikre, at den hjælp, som man har krav på ifølge lovgivningen, også kommer ud, og at de intentioner, der lå bag lovgivningen, også bliver til virkelighed.

Det er også rigtig vigtigt, hvilket man ser, når man læser selve analysen, at det er nødvendigt med uddannet personale, som folk bliver mødt af. Det gælder ikke bare den syge, men sandelig også den pårørende.

Lige adgang til sundhed betyder i høj grad også, at der ikke er forskel på, hvor man henvender sig i vores lille Danmark. Uanset om det er i København, om det er Esbjerg eller en lillebitte landsby nede i Sønderjylland, skal det være sådan, at det ikke er geografien, der afgør, hvilken hjælp man får. Som ministeren også nævnte flere gange, er der i dag forskel på, afhængigt af om man har en akademisk uddannelse eller en kort uddannelse, hvordan man navigerer i det system, og hvilket sprog man skal bruge, for at kunne aktivere hjælp. Det er fuldstændig uacceptabelt.

Vi ved også godt, at vi har en ulighed i forholdene for de to køn. Vi ved om mændene, at det er dem, der har det sværest i sundhedsvæsenet, og vi ved også en anden ting, som vi ikke er lige så gode til at snakke om, nemlig at etnicitet har en betydning for uligheden. Derfor håber jeg, at vi i fællesskab kan kigge på det her område, og jeg glæder mig også til, når ministeren har fulgt det her område, at vi efterfølgende kan få en orientering og i fællesskab være med til at løfte området. Så endnu en gang vil jeg sige tak for, at ordføreren for Dansk Folkeparti rejser den her debat. Det er superfedt, at vi er så mange partier, der i enighed bakker op om vedtagelsesteksten.

Kl. 13:04

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører.

Jeg kan bekræfte, at mænd kan have det svært i sundhedsvæsenet.

Jeg giver nu ordet til fru Stine Brix for Enhedslisten.

Kl. 13:04

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Jeg er forholdsvis sund og rask i dag. Jeg vil først komme med en indrømmelse: Jeg er rigtig glad for, at vi havde en frokostpause, for det spørgsmål, som fru Liselott Blixt har taget initiativ til skal diskuteres, er jo meget bredt, og det handler jo også om den forebyggende indsats over for mennesker med livstruende sygdomme. Jeg havde nok læst spørgsmålet en lille smule anderledes end det, debatten har handlet om, så jeg har brugt min frokostpause til at blive klogere og også til at skrive min ordførertale lidt om.

Den palliative indsats, som er det, der er i fokus for debatten i dag, er bestemt værd at beskæftige sig med, og den er også meget vigtig at beskæftige sig med. Det er jo den indsats, vi giver til men-

nesker, som har en livstruende sygdom, og til de mennesker, som nærmer sig døden på grund af deres sygdom. Det er smertelindring med medicin, men det er i lige så høj grad også den lindring, man i øvrigt kan have brug for, altså hjælp til at håndtere svære tanker og følelser; det er den indsats, der skal være over for de pårørende, som har et familiemedlem, som nærmer sig døden. Det kan også være de praktiske løsninger, der skal til i sådan en situation.

Som flere har sagt i løbet af debatten i dag, før vi holdt frokost, er der taget en række væsentlige skridt i Danmark de seneste år. Vi var ikke et af foregangslandene på det her område. Det er vist ikke nogen hemmelighed. Men vi er godt på vej til at indhente nogle af de lande, som bl.a. England, der har været længst fremme. Det, der er målet for os, er jo selvfølgelig, at alle de patienter, der har et behov for sådan en smertelindring, får et højt kvalificeret tilbud, og for mig at se står vi over for to grundlæggende problemstillinger for at komme derhen.

For det første, som jeg også har læst det udtrykt af en kræftsygeplejerske, der hedder Tina Ølholm, har vi et grundlæggende problem med, at folk slet ikke ved, hvad vi rent faktisk kan, når det gælder palliation. Også i min folketingsgruppe kom det til udtryk ved, at flere spurgte om, hvad det begreb i det hele taget betyder. Og det er klart, at hvis man ikke har kendskab til, at vi faktisk kan rigtig meget for at gøre den sidste fase af livet mere udholdelig og lettere, så efterspørger man det heller ikke.

Nu var SF's ordfører inde på det i sin ordførertale, men det har ellers ikke fyldt noget i debatten, men jeg tror også, at den diskussion, vi har om aktiv dødshjælp i Danmark, hænger tæt sammen med den her problemstilling, for hvis man forestiller sig, at det at have en livstruende sygdom eller være uhelbredelig syg er et smertehelvede og en fuldstændig uudholdelig situation, kan jeg sådan set godt forstå, at de søger nogle andre løsninger end dem, der er i dag. Men heldigvis behøver det ikke at være sådan. Virkeligheden er den, at vi kan rigtig meget med den rigtige indsats. Valget står altså ikke imellem at forholde sig til at være aktiv i form af at yde hjælp til at dø eller at være passiv. Vi kan sådan set sagtens give en aktiv indsats til den døende, som gør livet bedre i den sidste ende.

Det er rigtig vigtigt, at der er kendskab til det, og at det er en del af den debat, som der er omkring afslutningen af livet. Det er et ansvar, vi har politisk, og det er et ansvar, sundhedspersonalet har til at oplyse om de muligheder, der findes, men jeg har bemærket, at det også er et ansvar, som en række patientforeninger sammen med Palliativt Videncenter har taget på sig ved at lave en kampagne, som jeg tror hedder »Fælles fodslag«, som netop handler om at oplyse om de muligheder, der findes. Det synes jeg er et rigtig godt initiativ, som jeg kun kan påskønne.

Den anden problemstilling, vi står over for – altså ud over det her med det helt grundlæggende kendskab – er den, som flere også har rejst i debatten, nemlig at den her viden, der findes, også skal omsettes i nogle tilbud, som når ud til alle de patienter, der har brug for det; at det altså ikke bare bliver ved hensigtsrklæringerne i Sundhedsstyrelsens vejledning.

Her er vi helt rigtigt også nået et rigtig godt stykke. Flere patienter, især på kræftområdet, som har været et forløberområde, får en god og kvalificeret indsats, men der er også mange patienter, der ikke får det. Der er – flere har også nævnt det – både en ulighed mellem de forskellige sygdomme, hvor f.eks. lungeområdet er bagefter, og der er en geografisk ulighed, hvor vi kan se, at der kan være store udsving mellem regionerne i, hvor mange der får et palliativt tilbud. Men der er også, som flere har sagt, en ulighed, når det gælder, hvilke ressourcer man kommer til sundhedsvæsenet med og dermed, hvad man kan efterspørge.

Så vi har her en helt klassisk debat om ulighed i sundhed, og her har vi også et kæmpestort ansvar for, at den her del af vores sundhedsvæsen også bliver langt bedre og også kommer alle til gavn. Det

er også grupper, som f.eks. ældre borgere, som er ramt af demens, eller grupper, som har misbrugshistorier eller psykiske problemer, der er blandt dem, der svigtes allermest, når det gælder den palliative indsats.

Kort sagt har vi en forpligtigelse til, at det ikke kun er juristen, men også sømanden, der får en plads på et hospice, hvilket den fine tv-serie, der blev sendt på DR, jo viste at vi heldigvis ofte også lykkes med.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi er glade for det fælles forslag til vedtagelse, som jo handler om at følge op på, at vi når de her ting, som vi fælles vil, og vi ser også frem til en fælles drøftelse af, hvordan vi kommer videre herfra.

Kl. 13:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:10

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er en debat om et vigtigt emne, nemlig forholdene for nogle af de patienter, som har det svært, fordi de er i slutningen af livet, men stadig har brug for at få en behandling og en bedre livssituation, mindre smerter, komme ordentligt igennem den sidste tid. Det er til gengæld også en debat, hvor det i hvert fald indtil nu har været svært at oppiske en stemning sådan til de store uenigheder. Det nærmede sig vel mest at være tilfældet mellem S og SF – om man måtte stille spørgsmål eller ej – og det kan vi jo så diskutere i Udvalget for Forretningsordenen på et tidspunkt.

Jeg synes, det er godt, at vi får taget det her op, så vi kan få processerne til at blive hurtigere og få dem sat i gang og vi kan sørge for at lære af det katalog, som er kommet, og som viser, hvad det er, man skal gøre. Så i stedet for at man bare har det liggende og siger, at det burde man gøre, kan vi ligesom få hånd i hanke med, at man også gør det i den praktiske virkelighed. Det pålægger vi jo så i enighed sundhedsministeren at tage sig af i samarbejde med Sundhedsstyrelsen. Jeg forestiller mig ikke, at det er et pålæg, som sundhedsministeren er særlig bekymret over at modtage, så det er sådan, at vi egentlig i bredeste forstand kan arbejde videre med det her på en fornuftig måde.

Så er der alligevel sådan lidt debat indimellem hist og her om lighed i sundhed osv. Det er jo ikke et begreb, vi bruger så meget i Liberal Alliance. Jeg kan sådan set godt lide det, der også står i forslaget til vedtagelse, om, at man bliver stillet lige. Det er jo sådan set det, det handler om, nemlig at man får de samme muligheder og de samme tilbud. Det er sådan set det, som bør gennemsyre sundhedsvæsenet, og ikke nødvendigvis det her lighed i sundhedsbegreb, som jeg stadig ikke helt har fået afklaring af hvad er, ud over at vi alle sammen skal leve en mere ens tilværelse, sådan at vi kommer til at opfylde nogle statslige standarder. Det tror jeg ikke bliver særlig rart.

Jeg synes, det er godt, at vi samles om at give folk en værdig afslutning på livet og hjælp, når de er i en situation, som er rigtig svær. Så vi er glade for at kunne bakke op om det fælles forslag til vedtagelse.

Kl. 13:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Og så giver jeg ordet til den konservative ordfører, fru Mai Mercado.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Mai Mercado (KF):

Tak for det, formand, og rigtig mange tak til Dansk Folkeparti og fru Liselott Blixt for at rejse den her forespørgselsdebat.

For os Konservative er det helt afgørende, at patienter kan få både den forebyggende og den smertelindrende behandling, som de har brug for. Det er også helt afgørende, at sygehusvæsenet er gearret til at håndtere livstruende sygdomme på en højt kvalificeret, professionel måde, og at patienterne har tillid til sygehusvæsenet. Patienter med livstruende sygdomme har brug for en tværfaglig og ikke mindst også en helhedsorienteret indsats, som tager udgangspunkt i den enkelte patients behov. Det står rent faktisk også i de anbefalinger, som flere har refereret til.

Som konservative anerkender vi, at det ikke er alle, der er lige, og at der også er en vis grad af ulighed i sundhed, men vi mener ikke, at et redskab til at skabe mere lighed er mere kassetænkning, og derfor er vi ikke specielt glade for en kategorisering af patienter ud fra uddannelsesniveau, altså at man, hvis man har den og den uddannelse, skal håndteres på den og den måde, og vice versa, og det være sig også alder, køn eller andet. Som før omtalt mener vi i høj grad, at sundhedsvæsenet skal tage udgangspunkt i den enkelte patients behov. Og behovene kan være meget forskellige, fordi også flere lever længere med livstruende sygdomme, og der kan være patienter, som gerne vil tilbringe mest mulig tid i eget hjem, men der kan også være patienter, for hvem et hospice vil være den bedste lise i den sidste tid. Derfor er det helt afgørende, at der foretages en behovsvurdering hos den enkelte borger, og at den generelle såvel som den specialiserede indsats arbejder tæt sammen. Det gælder de praktiserende læger, og det gælder plejehjemmene lige såvel som sygehusenes forskellige afdelinger og enheder.

Jeg er udmærket klar over, at anbefalingerne skal ses i lyset af samtlige sygdomme, som det også står skrevet i anbefalingerne fra 2011, men det er altså 96 pct. af patienterne, som er kræftpatienter, og som modtager specialiserede palliative indsatser, herunder også modtager behandling på sygehusenes afdelinger. De her anbefalinger fra 2011 er jo netop også koblet op på Kræftplan III. Kræftplan III har gjort en stor forskel, ingen tvivl om det, men man kan jo altid blive bedre. Derfor er det også rigtig godt, at vi har den her forespørgsel i dag, sådan at vi sammen i Folketinget kan få Sundhedsstyrelsen til at implementere og følge op på de her anbefalinger.

Men man kan altid blive bedre, og det er jo heller ikke nogen hemmelighed, at kræftbehandlingen også har trukket overskrifter gennem de seneste måneder, for på tre hospitaler har der desværre været en overmedicinering af mere end 100 patienter i det jyske og fynske, hvor flere jo potentielt har måttet betale den absolut højeste pris, der er at betale, nemlig med livet. Og det er altså alvorligt, når flere sygehuse systematisk har overmediceret patienter i kræftbehandlingen med en overdosis på først 12 pct., og så sent som i går kom det frem, at yderligere, flere patienter var blevet overdoseret med 20 pct. Og det er meget for en kræftpatient i det offentlige.

Som kræftpatient skal man kunne være fuldstændig tryk ved den behandling, man får i sundhedsvæsenet. Det er derfor også bekymrende, at vi igen hører, at man ikke i tilstrækkelig grad har været påpasselig på Odense Universitetshospital. De sidste er sådan set ikke mine ord, de er faktisk sundhedsministerens ord, og de faldt i BT i går, hvor de seneste tilfælde blev afsløret. Det er derfor også mit håb i dag – og debatten tager jo ikke direkte afsæt i diskussionen om kræftbehandlingen på Odense Universitetshospital, men det er dog inden for kategorien, i og med at vi har med patienter at gøre, som lider af livstruende sygdomme – at ministeren tager konsekvensen og altså også får udarbejdet en ekstern undersøgelse frem for at lade hospitalerne undersøge sig selv. Det skal selvfølgelig ses i lyset af, at bl.a. OUH flere gange har forsøgt at undlade at informere offent-

ligheden og har haft interesse i at skjule overmedicineringen. Vi mener, at alt skal frem i lyset, for som ministeren jo netop sagde: Som kræftpatient skal man kunne være fuldstændig tryk ved den behandling, man får i sundhedsvæsenet.

Kl. 13:16

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så er det sundhedsministeren, hvis han ønsker det.

Kl. 13:17

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Tak for det. Jeg kan, som ordførerne samstemmende har gjort det, også tilslutte mig bemærkningerne om det her vigtige emne, vi har haft i debatten. Jeg synes, det vigtigste, der står tilbage efter debatten i dag, er, at den palliative indsats skal tage udgangspunkt i patientens behov, uanset om man er syg af kræft, KOL eller en anden livstruende sygdom, og at indsatsen selvfølgelig skal baseres på en konkret sundhedsfaglig vurdering af, hvad det er for en sygdom, man har. Derfor er jeg også glad for, at Sundhedsstyrelsen med de faglige anbefalinger fra den palliative indsats, der blev offentliggjort i december 2011, kom med en række anbefalinger, som gælder sygdomsdiagnoserne. Så er det, vi kommer til det her med, at man selvfølgelig ikke kan afvise, at der i lokalkommunerne, hos almen praksis, på sygehuset har været særligt fokus på kræftpatienterne, da denne gruppe jo udgør en stor andel. Derfor synes jeg også, det er rigtigt i forlængelse af debatten her i dag at bede Sundhedsstyrelsen – noget, vi er enige om – i løbet af 2014 endnu en gang at følge op på, om der sker en utilsigtet forskelsbehandling af patienterne i kommuner og regioner, og det vil jeg så, som det også er ønsket, selvfølgelig efterfølgende give Folketinget en orientering om.

Så har der undervejs i debatten – og det synes jeg der er grund til at adressere – været rejst et spørgsmål om terminaltilskud. Jeg tror, at når det sneg sig ind i debatten her, var det, dels fordi vi jo snakker om terminalpatienter, dels fordi debatten jo udspringer af avisomtale, som der har været. Der har jo også i forbindelse med terminaltilskud været omtale af det her med, at de døende patienter, som vælger at tilbringe den sidste tid hjemme frem for på sygehuset, ikke skal stilles økonomisk ringere, og for bare at afklare det er det sådan, at det er den læge, der varetager patientens behandling, det være sig sygehuslægen, den praktiserende læge, som kan ansøge Sundhedsstyrelsen om terminaltilskud til patienten. Den eneste betingelse, der stilles for at modtage terminaltilskud, er, at lægen i ansøgningen erklærer, at patienten opfylder kriterierne for terminaltilskud, som er, at patienten er døende og med forventet kort levetid, og at behandlingen med henblik på helbredelse må anses for udsigtsløs. Er det sådan, opfylder man betingelserne, og så vil man kunne få terminaltilskud. Så der er ikke noget krav om, at patienten skal være døende af en bestemt sygdom.

Men igen her er vi måske i den situation, som debatten også har bevæget sig lidt omkring, at det jo ikke kan afvises, at kræftlæger er mere opmærksomme på muligheden for terminaltilskud, end læger i andre specialer er. Det er et af de områder, hvor den formelle lighed jo utvivlsomt er der, men hvor den reelle lighed måske lader noget tilbage at ønske, og også her er uddannelse bare en stærk markør for, om patienterne også reelt får de tilskud, som de skal have.

Jeg takker for debatten og glæder mig meget til at orientere Folketinget om den opfølgning, som nu vil finde sted.

Kl. 13:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Liselott Blixt.

Kl. 13:20

Liselott Blixt (DF):

Først vil jeg sige, at det er dejligt, at ministeren gik op, så vi også kunne stille spørgsmål. Så er jeg også fri for bagefter at gå op og takke alle ordførerne. Det kan jeg gøre med det samme og sige, at jeg er rigtig glad for, at vi kan stå sammen om et forslag til vedtagelse, fordi det er noget, der rører os alle sammen.

Jeg tænker også på, om ministeren er med på, at vi, når vi nu får en evaluering, så ser på: Er der noget, der skal laves om? Vi ved jo, at tidligere var det sådan, at når man fik en kræftsygdom, var man næsten sikker på, at det var det, man døde af, hvorimod det i dag er sådan, at kræft er blevet en kronisk sygdom og mere på linje med nogle af de andre sygdomme, som man kan leve længere tid med. Og det er måske en af de ting, man skal tage op og se på: Hvordan kan vi sidestille det? Det skal ikke forstås sådan, at kræftpatienter skal have en dårligere palliativ behandling, men vi skal sikre, at den bliver på linje med KOL-patienters og hjertepatienters. Er det noget, ministeren er villig til at se på efter en evaluering?

Kl. 13:21

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ministeren.

Kl. 13:21

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Nick Hækkerup):

Der er kræftsygdomme, som vi ved man dør af, men der er jo også, som ordføreren siger, kræftsygdomme, hvor vi må konstatere, at det er nogle, man lever med, til man dør. Sådan er det på den ene side, men på den anden side kan man spørge: Hvad dør danskerne af i dag? Den enkeltsygdom, der er flest der dør af, og som er enkeltårsagen til flest dødsfald i Danmark – det er, taget frit fra hukommelsen, omkring 30 pct. af dem, der dør hvert år i Danmark – er kræft. Og derfor kommer den sygdom selvfølgelig også isoleret til at fylde rigtig meget. Men jeg deler ordførerens bemærkning om, at det jo ikke er et argument for, at den sygdom så skal have en særlig positiv forskelsbehandling, tværtimod skal det være sådan, at vi gør det bedste i forhold til de forskellige sygdomme, som der er.

Kl. 13:22

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til sundhedsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted på tirsdag, den 29. april 2014.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 160:

Forslag til lov om ændring af lov om en børne- og ungeydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag. (Ophævelse af optjeningsprincippet for børne- og ungeydelse og børnetilskud og indførelse af bopælskrav også for børn omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004

af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger).

Af Finn Sørensen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 25.03.2014).

Kl. 13:22

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg giver først ordet til skatteministeren.

Kl. 13:23

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Enhedslisten har den 25. marts 2014 fremsat et privat lovforslag om ophævelse af optjeningsprincippet for børne- og ungeydelse og børnetilskud og indførelse af bopælskrav også for børn omfattet af EF-forordning nr. 883/2004 om koordinering af sociale sikringsordninger.

Lovforslaget har, for så vidt angår indførelsen af et bopælskrav for barnet, samme indhold som beslutningsforslag B 50, som Enhedslisten tidligere har fremsat om målretning af børne- og ungeydelsen, og som netop skulle sikre, at børne- og ungeydelsen som hovedregel ikke udbetales til forsørgere, hvis børn ikke har bopæl i Danmark.

Beslutningsforslaget blev førstebehandlet i Folketinget den 3. april 2014, og ud fra tilkendegivelserne under førstebehandlingen vil dette beslutningsforslag ikke kunne samle flertal i Folketinget. Men med nærværende lovforslag ønsker Enhedslisten at samle flertal i Folketinget, som skal tvinge regeringen til dels at ophæve optjeningsprincippet, dels at administrere i strid med EU-retten i forhold til udbetaling af børne- og ungeydelser vedrørende børn, der ikke opholder sig her i landet.

Enhedslisten angiver i sit lovforslag udtrykkeligt, at man er opmærksom på, at den ene halvdel af lovforslaget kan stride mod bestemmelserne i den omtalte EF-forordning nr. 883 fra 2004.

Den ene del af lovforslaget går altså som nævnt ud på at ophæve optjeningsprincippet. Optjeningsprincippet blev indført i 2010 af VK-regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti og Liberal Alliance og med virkning fra den 1. januar 2012. Optjeningsprincippet gælder fortsat, men en grundig juridisk analyse udarbejdet på baggrund af en henvendelse fra Kommissionen med afsæt i en konkret klage har som bekendt ført til, at administrationen af optjeningsprincippet blev ændret i juli 2013, så perioder i andre EU- og EØS-lande medregnes ved opgørelsen af beskæftigelses- eller bopælsperioder her i landet.

Hvis optjeningsprincippet ophæves som foreslået af Enhedslisten, vil det i praksis primært få betydning i forhold til personer, der kommer til Danmark direkte fra såkaldte tredjelande, fordi EU-borgere i forvejen kan medregne perioder optjent i hjemlandet. Det skal for god ordens skyld bemærkes, at en eventuel ophævelse af optjeningsprincippet ikke vil være i strid med EU-retten. Men omvendt er den nuværende danske administration af optjeningsprincippet heller ikke i strid med EU-retten.

Den anden del af lovforslaget går ud på at indføre et bopælskrav for barnet, således at der kun sker udbetaling af ydelser, hvis barnet har bopæl i Danmark. Børne- og ungeydelsen er omfattet af den her EF-forordning nr. 883/2004 om at koordinere sociale sikringsordninger. Efter artikel 67 i forordningen har en person ret til familieydelser i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning, også for de medlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat. Derfor vil det være i strid med ligebehandlingsprincippet i forordningen at indføre en regel om, at personer, der bor og opholder sig her i landet med familien, har bedre rettigheder end f.eks. EU-borgere, hvis familie delvis bor og arbejder i Danmark, mens andre familiemedlemmer

bor i hjemlandet. Denne del af lovforslaget er således ikke i overensstemmelse med EU-retten.

Regeringen ønsker at gå en anden vej i den her sag og finde en løsning, som kan holde sig inden for EU-retten og samtidig sikre, at vi ikke stiller danske børnefamilier ringere end i dag. Regeringen har derfor udarbejdet et udkast til lovforslag, som er sendt i høring. Med lovforslaget ønsker regeringen som bekendt at bringe dansk lovgivning i overensstemmelse med EU-retten, og vi søger i øjeblikket at samle et flertal for en løsning.

Regeringen er tilhænger af det indre marked i EU, hvor der er fri bevægelighed over grænserne for varer og arbejdskraft. Danmark har stor fordel af den frie bevægelighed, som skaber vækst og arbejdspladser. Regeringen støtter, at EU-borgere har ret til at flytte efter arbejde, men ikke, at EU-borgere flytter for at opnå offentlig forsørgelse.

Da Enhedslistens lovforslag vil føre til regler, som ikke vil være i overensstemmelse med EU-retten, kan regeringen ikke støtte lovforslaget. Regeringen er som nævnt åben over for at diskutere initiativer på området, forudsat at initiativerne er i overensstemmelse med EU-retten og ikke efterlader regningen hos de børnefamilier, der i forvejen har mindst.

Kl. 13:27

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:27

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det allersidste, ministeren sagde, er vi jo enige om, men jeg vil gerne lige anholde en formulering, ministeren kom med – tak for redegørelsen og fremlæggelsen, det bør man starte med, tak for det – og det var, at ministeren sagde, at Enhedslisten stiller forslag om at indføre et bopælskrav. Altså, vi er vel enige om, at bopælskravet, altså forudsætningen om, at barnet skal opholde sig her i landet, for at man kan udbetale børnecheck, står i loven i forvejen, nærmere bestemt i lovens § 2, stk. 2. Så ministeren kan vel bekræfte, at når ordlyden af den danske lovgivning ikke bliver overholdt, skyldes det lige nøjagtig, at EU har besluttet noget andet, og at det helt specifikt jo drejer sig om den forordning, som ministeren så rigtigt læste op af. Det er mit første spørgsmål.

Det andet er et mere politisk betonet spørgsmål. I 2010, da vi stemte om V og K's lovforslag, som jo formelt set stadig væk er gældende lov i Danmark, var vi – den daværende opposition, inklusive ministerens parti, Det Radikale Venstre – enige om at stemme imod, og det gjorde vi ud fra en principiel holdning om, at vi var modstandere af et optjeningsprincip, fordi det er en diskriminerende ordning, en ordning, der diskriminerer både danske og udenlandske statsborgere. Så spørger jeg bare: Hvor er ministerens politiske holdning nu blevet af, siden man ikke fastholder den modstand mod optjeningsprincippet, som vi var enige om i 2010?

Kl. 13:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 13:29

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Jeg må starte med at henvise til bemærkningerne til det lovforslag, som vi behandler. Her fremgår det på side 2, første spalte, næstsidsste afsnit:

»Det foreslås imidlertid med dette lovforslag, at børne- og ungeydelsen og ydelser efter børnetilskudsloven som hovedregel ikke udbetales til forsørgere, hvis børn ikke har bopæl i Danmark.«

Det er det, der foreslås med lovforslaget. Resten er jo juridiske mellemregninger. Hr. Finn Sørensen ved godt, at der i den nugæl-

dende lovgivning også er taget højde for internationale forpligtelser, fordi man også, da man indførte optjeningsprincippet, var helt opmærksom på, at den betingelse om bopæl i Danmark ikke kunne opretholdes for dem, der var omfattet af den her forordning. Når man derfor skriver i bemærkningerne til sit eget lovforslag, at det foreslås, at det ikke skal kunne udbetales til børn, der ikke har bopæl i Danmark, så er det jo, fordi man godt ved, at sådan er virkeligheden ikke i dag, heller ikke efter den nugældende danske lovgivning.

Det fører så frem til det andet, nemlig spørgsmålet om optjeningsprincippet. Der har regeringen jo fået en bunden opgave, nemlig at se, om vi kunne bringe de danske regler i overensstemmelse med EU-retten, og der har vi altså vurderet, at det forslag, vi har lagt frem, hvor vi justerer på den mest lempelige måde, kan man sige – en beskeden justering – for at sikre, at vi overholder EU-retten, var den mest fremkommelige vej. Men hvis det fra hr. Finn Sørensen og Enhedslisten er et tilbud om, at hvis vi afskaffer optjeningsprincippet helt, vil man gerne være med til at bringe reglerne i overensstemmelse med EU-retten, så stiller det måske sagen anderledes.

Kl. 13:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 13:31

Finn Sørensen (EL):

Nu har vi sådan set givet regeringen et meget konkret tilbud, som regeringen så ikke synes var særlig godt, hvor vi kunne hjælpe regeringen igennem med dens lovforslag. Det kan vi jo så diskutere et andet sted. Jeg kan næppe bruge min korte taletid til at gå ind i en forhandling om det, men bare sige, at jeg synes, at ministeren skal forholde sig til det, jeg spurgte om: Kan ministeren bekræfte, at det klart og tydeligt står i den gældende lov – og det har der stået hele tiden – at det er en forudsætning for, at børnechecken bliver udbetalt, at barnet opholder sig her i landet? Godt, kan ministeren bekræfte det og bekræfte det forhold, at det er EU-regler, der bestemmer noget andet? Det er EU-regler, der tvinger os til at administrere i strid med den gældende danske lov.

Hvis ministeren læser hele vores forslag og de konkrete ændringsforslag, kan ministeren jo også se, at det lige nøjagtig er det sidste problem, Enhedslisten gør op med.

Kl. 13:32

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 13:32

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte. Det er ikke sådan, at den nugældende danske lov – hverken den måde, vi administrerer den på, eller den måde, som den blev administreret på, indtil vi sidste sommer ændrede administrationen – forhindrede, at der kunne udbetales børnecheck til personer, hvor børnene ikke havde bopæl i Danmark.

Det fremgår jo også igen af bemærkningerne til lovforslaget under afsnittet »Gældende ret«, der starter på side 2, anden spalte og fortsætter på side 3, at det er man helt opmærksom på i Enhedslisten, for der skriver man, at for personer, der er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets forordning 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af sociale sikringsydelser, er det imidlertid ikke et krav, at barnet opholder sig i Danmark.

Når Enhedslisten har skrevet det under »Gældende ret«, er det jo formentlig, fordi man er helt opmærksom på, at gældende ret er, at der ikke er et sådant bopælskrav, hvorfor det jo også ville være mærkeligt at stille forslag om, at man skulle indføre det. Derfor synes jeg, at det er noget sniksnak. Men det ændrer ikke på – og det kan det jo illustrere – at heller ikke det optjeningsprincip, der blev ind-

ført af VKO og Liberal Alliance, forhindrede, at børnechecken kunne sendes ud af landet, selv om man i dag har travlt med at alliere sig med det synspunkt.

Kl. 13:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Dennis Flydtkjær for en kort bemærkning.

Kl. 13:33

Dennis Flydtkjær (DF):

Det er jo ikke så længe siden, vi havde en tilsvarende debat, hvor det var et beslutningsforslag, vi drøftede, hvor det så ud til, at der tegnedes sig et flertal uden om regeringen, som ville pålægge regeringen, at man opretholdt optjeningsprincippet. Der har regeringen valgt at sige, at det vil man ikke følge, hvis det bliver vedtaget, men jeg vil egentlig gerne høre, hvad regeringen så har tænkt sig gøre, hvis man forestiller sig, at det her forslag bliver vedtaget, altså et lovforslag. Vil regeringen så administrere i forhold til det, den bliver pålagt i forhold til lovforslaget, eller hvordan har man tænkt sig at håndtere det fremadrettet?

Kl. 13:33

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Kl. 13:33

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Det, der er det særlige ved lovforslaget her, som jeg også nævnte i min indledende bemærkning, er jo, at man eksplicit her fremsætter et privat lovforslag, ikke et beslutningsforslag, men et lovforslag, og hvor man eksplicit gør opmærksom på, at dem, der stemmer for, skal vide, at de indfører noget, der ikke er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser – i det her tilfælde den pågældende forordning.

Det stiller bare sagen anderledes. Hvis et flertal i Folketinget efter tre behandlinger vedtager at se stort på de internationale forpligtelser, vil regeringen også føle sig tvunget til at følge det, hvorimod et beslutningsforslag, hvor man udtrykker et synspunkt om, at vi skal se stort på de internationale forpligtelser, ikke binder regeringen, og derfor vil vi heller ikke kunne følge det. Det vil ikke fritage os fra det ansvar, vi har, til altid at sørge for, at vi ikke krænker borgernes rettigheder, heller ikke de rettigheder, de har fået som følge af vores EU-medlemskab.

Kl. 13:34

Første næstformand (Bertel Haarder):

Dennis Flydtkjær.

Kl. 13:34

Dennis Flydtkjær (DF):

Det glæder mig da trods alt, at man vil følge et lovforslag, der er vedtaget af Folketinget, men jeg undrer mig stadig væk over, hvorfor man ikke vil følge et flertal, der har fremsat et beslutningsforslag, som stort set siger det samme. Altså, føler regeringen sig ikke forpligtet til at følge det flertal i Folketinget? Normalt er det jo sådan, at man måske vælger at sige, at så må man tage et folketingsvalg, men det undrer mig bare meget, at man ikke vil støtte et flertal bag et beslutningsforslag, men godt vil gøre det bag et lovforslag.

Kl. 13:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ministeren.

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Jeg tror også, at det indgik i debatten den dag, at det nu ikke er så ualmindeligt. Det skete adskillige gange under VK-regeringen, at man henviste til EU-regler og derfor ikke fulgte beslutningsforslag eller tilkendegivelser fra et flertal i Folketinget.

Der står et sted herude på frisen i Vandrehallen, at med lov skal land bygges, og det er jo det, som Enhedslisten forsøger her, nemlig at fremsætte et lovforslag. Det er klart, at hvis man får vedtaget et lovforslag, der siger, at vi skal se stort på vores internationale forpligtelser, er det jo så det, der er gældende lov. Det er ikke det, der står i den nuværende lovgivning. Der står netop, at vi skal tage højde for de internationale forpligtelser. Man har bare i bemærkningerne beskrevet en retstilstand, som ikke kan opretholdes, for sådan er de internationale forpligtelser ikke.

Derfor handler det her jo ikke om, hvad man synes, eller hvad regeringen vil. Det handler om en fuldstændig klar statsretlig vurdering af, hvad man kan, og hvad man ikke kan, og som ikke er mod sagt af nogen som helst andre end jurister valgt til Folketinget. Der er fuldstændig enighed både blandt juristerne i regeringskontorerne og dem, der beskuer dansk politik udefra, om, at den danske praksis ikke er i overensstemmelse med EU-retten og regeringen ikke bare kan vælge at følge et beslutningsforslag, der skal et lovforslag til. Sådan et har Enhedslisten fremsat. Jeg håber ikke, at det bliver vedtaget. Det ville da være mærkeligt, om et flertal i Folketinget skulle mene, at vi skal se stort på vores internationale forpligtelser i den her eller en anden henseende.

Kl. 13:36

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til skatteministeren. Så går vi til ordførerrækken, og den første er Torsten Schack Pedersen fra Venstre.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Torsten Schack Pedersen (V):

Det lovforslag fra Enhedslisten, som vi nu skal behandle, er, som skatteministeren sagde, i fuld forlængelse af Enhedslistens beslutningsforslag B 50, som vi behandlede her i Folketingssalen den 3. april. Det handler så igen om børnefamilieydelsen, populært kaldet børnechecken. Vi havde en lang debat den 3. april, og jeg kunne være fristet til at gentage alle pointerne fra debatten dengang, for det er faktisk en meget vigtig debat. Men jeg skal prøve at gøre det en smule kortere og slå fast, at der har været tale om et helt særegent forløb.

For det er nu 1 år siden, at Kommissionen rettede henvendelse til den danske regering omkring optjeningsprincippet for børnechecken, og i stedet for at tage kampen op og forsvare optjeningsprincippet valgte regeringen at lægge sig fladt ned, og derfor meddelte regeringen så Kommissionen i juni, at man ville fjerne optjeningsprincippet for EU-borgere. Siden juni er administrationen af reglerne så ændret, uden at regeringen har ændret dansk lovgivning eller regeringen har sikret sig parlamentarisk opbakning hertil. Det må siges at være temmelig uhørt og vel nærmest uden sidestykke.

Lad mig slå fast, at for Venstre er det meget simpelt: Vi synes ikke, det er rimeligt, at man med meget kort ophold i Danmark skal have fuld adgang til børnechecken. Det var derfor, vi i sin tid indførte optjeningsprincippet; vi mente, det var rimeligt, at for at få adgang til børnefamilieydelsen, børnechecken, så skulle man altså have bidraget til det danske samfund i en periode, for at man kunne få fuld adgang. Det er et princip, som vi fra Venstres side gerne vil forsvare, og det må vi jo så bare konstatere at regeringen ikke har villet gøre.

Der foregår stadig forhandlinger om det, og jeg må sige, at hvor det lander henne tør jeg ikke på om i dag, men for Venstre er det

afgørende, at vi sikrer en rimelighed i, hvordan man får adgang til bl.a. børnechecken. For vi synes ikke, det er rimeligt, at man med kortvarigt arbejde skal have fuld adgang til børnefamilieydelsen. Vi har sagt, at vi ønsker et værn mod, at det europæiske samarbejde, som vi jo er stærkt begejstret for, udvikler sig til en social union; det er jo et synspunkt, vi deler med en række andre europæiske lande. Vi ønsker måske bare gerne at se, at regeringen så også kommer på banen i den her sag.

Men for at skære ind til benet i forhold til Enhedslistens lovforslag, går Enhedslistens lovforslag jo ud på at ophæve optjeningsprincippet, og jeg har understreget, at vi fra Venstres side synes, optjeningsprincippet er et rigtig fornuftigt instrument, vi synes, det sikrer en rimelighed, og derfor kan vi naturligvis ikke støtte et lovforslag fra Enhedslistens side, som går ud på at ophæve optjeningsprincippet.

Kl. 13:39

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:40

Finn Sørensen (EL):

Tak. Venstres repræsentanter har gentagne gange sagt, at der skal findes et værn imod, at børnechecken kan tages med ud af landet. Jeg har et ordret citat fra hr. Claus Hjort Frederiksen, der siger nøjagtig det. Og det er bare ét eksempel; der er mange eksempler på det.

Nu ligger der et lovforslag her, som vil give et værn imod, at børnechecken tages med ud af landet. Hvorfor vil Venstre så ikke støtte det? Det forstår jeg ikke. Det kan vel ikke undskyldes med, at vi samtidig fjerner et optjeningsprincip – altså, når der nu er en mulighed for at få gennemført et stærkt ønske fra Venstres side. Det er det ene spørgsmål.

Når ordføreren så ikke vil støtte vores lovforslag – og det vil han sikkert ikke – må jeg jo også spørge: Hvad er det så for et værn, Venstre vil have indført? Hvordan skal det værn konkret udformes, sådan at man sikrer, at børnechecken ikke tages med ud af landet?

Kl. 13:40

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:41

Torsten Schack Pedersen (V):

Jamen der er flere grunde til, at vi ikke kan støtte det. For det første er det et opgør med optjeningsprincippet, og for det andet må jeg sige i forhold til den del, som hr. Finn Sørensen henviser til, at der skriver Enhedslisten direkte i sit forslag, at det vil være i strid med EU-retten. Og det vil være temmelig meningsløst at støtte et forslag, som indeholder sådanne bestemmelser.

Fra Venstres side har vi jo gjort klart, at vi faktisk er temmelig pragmatiske, i forhold til hvad det er for værnsmekanismer, man sætter op. Vi er optaget af at sikre en rimelighed, og jeg tror, at man, hvis man følger godt med i debatten rundtomkring i landet, vil se, at det jo er et ønske, som vækker stor, stor genklang. Og jeg må sige, at jeg ikke synes, det er rimeligt, at man med et meget, meget kort ophold kan få fuld adgang til en børnecheck. Vi har foreslået en lang række forskellige tiltag – jeg tror, hr. Finn Sørensen er bekendt med dem alle – og jeg må sige, at det har været vanskeligt for os at få regeringen til at indse rimeligheden i vores forslag.

Men lad os nu tage den optimistiske hat på og så håbe på, at regeringen kommer til fornuft i de videre forhandlinger.

Kl. 13:42

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:42

Finn Sørensen (EL):

Nu kommer så også det med EU-retten ind. Det undrer mig jo lidt, for ordførerens parti har da slået fast sammen med Konservative, at der kun er én ting, der kan afgøre, om noget er i strid med EU-retten, og det er EU-Domstolen, og i det her forslags bemærkninger står der ikke, at det *er* i strid med EU-retten, der står, at det *kan* være det. Så det undrer mig – netop fordi jeg deler ordførerens opfattelse af, at det er Domstolen, der i sidste ende må afgøre det. Så hvordan kan det blive en forhindring for at stemme for det her forslag, når ordføreren jo samtidig selv har opfordret regeringen til at administrere efter et lovforslag, som alle andre end ordførerens parti og Konservative egentlig godt ved er i strid med EU-retten? Jeg synes ikke, den argumentation hænger sammen.

Så må jeg spørge igen, for man må da selv have nogle konkrete ideer: Hvad er det for nogle værn, man vil have indført, der kan sikre det, som hr. Claus Hjort Frederiksen sagde, nemlig – og nu oversætter jeg det lidt – at vi faktisk skal håndhæve det, der er bogstavet i denne lov, altså at forudsætningen for at få børnechecken er, at børnene opholder sig her i landet? Hvad er det helt konkret, Venstre vil have for et værn, som kan sikre det?

Kl. 13:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:43

Torsten Schack Pedersen (V):

Jeg skal gerne gentage de forslag, vi har præsenteret fra Venstres side. Det er et forsvar for optjeningsretten; det er et spørgsmål om, hvor mange timer der skal til; det er et spørgsmål om, om man kan indeksere i forhold til leveomkostningerne der, hvor børnene opholder sig; og det er et spørgsmål om, om man kan løse det over skattesystemet på anden vis.

Jeg tror, hr. Finn Sørensen kender alle de forslag, vi har præsenteret fra Venstres side. Og det hele bunder jo i et ønske om, at der skal være en rimelighed i, hvordan man får adgang til børnefamilieydelsen. Vi synes ikke, det er rimeligt, at når Kommissionen retter en henvendelse, lægger regeringen sig fladt ned og vil ikke forsvare et optjeningsprincip. For vi synes, at man altså må bidrage, for at man kan trække en fuld børnecheck. Det er det, der er hovedgrunden til, at vi indførte det i sin tid, og vi synes stadig væk, det er en god idé. Og når man ser rundtomkring i andre lande, kan man jo i hvert fald også se, at der er indikationer på, at reglerne administreres forskelligt.

Kl. 13:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er ikke flere spørgsmål. Tak til ordføreren. Og så giver jeg ordet til den socialdemokratiske ordfører, hr. John Dyrby Paulsen.

Kl. 13:44

(Ordfører)

John Dyrby Paulsen (S):

Tak for det, formand. Det er fuldstændig rigtigt, som min kollega fra Venstre og skatteministeren før ham pegede på, at lovforslaget fremsat af Enhedslisten, som vi nu behandler, jo er i direkte forlængelse af et tidligere beslutningsforslag fra Enhedslisten. Vi havde debatten i starten af april, men derfor tager vi den gerne endnu en gang.

Jeg synes, at det, man skal lægge mærke til ved det her forslag – og det må jeg rose Enhedslisten for – er den fuldstændig krystalklare ærlighed, der er at genfinde i forslaget, nemlig en passus om, at det her lovforslag formentlig strider imod de internationale rammer, der er for Danmarks virke også på det her område, altså i det her tilfælde EU-forordningerne. Jeg synes, det er forbilledligt klart skrevet i lovforslaget, at det formentlig går imod de aftaler, vi har. Så ved man jo, hvad man har at forholde sig til, og som regering kan vi naturligvis ikke gå imod de internationale forpligtelser, vi har i den her sammenhæng.

Jeg hæfter mig også ved, at der i lovforslaget gøres en del ud af, at når man giver børnechecken eller børne- og ungeydelsen til borge-re, der ikke har bopæl i Danmark, men har arbejde og lægger deres skat i Danmark, så burde man i virkeligheden foretage en regulering af den her børnecheck og af børne- og ungeydelsen, der relaterer sig til leveomkostningerne. Der har vi jo sagt allerede for noget tid siden, og statsministeren sagde det meget klart, at en af de ting, man kunne forestille sig at Danmark gik til EU med, var at få en eller anden form for leveomkostningsindeksering af børnechecken. Og jeg må læse ud af Enhedslistens lovforslag, at det er noget, Enhedslisten i virkeligheden er interesseret i.

Ellers har jeg ikke så mange supplerende bemærkninger i forhold til det, skatteministeren sagde, andet end at understrege, at af den årsag, nemlig at det her lovforslag strider imod Danmarks internationale forpligtelser og aftaler, kan Socialdemokraterne naturligvis ikke støtte forslaget.

Kl. 13:46

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:46

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren. Jeg tror godt, ordføreren er klar over, at vi ikke stiller forslag om indeksering, det kan man ikke læse ud af bemærkningerne.

Jeg har to spørgsmål. Det første er: Hvad er der blevet af ordføreren og ordførerens partis politiske holdninger? I 2010 var vi enige om, at man skulle afskaffe optjeningskravet, og vi var også enige med Socialdemokraterne om lige nøjagtig spørgsmålet om, at børnechecken er forbeholdt børn, der opholder sig her i landet. Det var vi også enige om. Hvor er der blevet af ordførerens politiske holdninger, hvad det angår? Det var det første spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Mener ordføreren, at ordførerens parti har levet op til de mange løfter, der er givet igennem årene, nemlig at medlemskabet af EF og EU ikke ville få konsekvenser for den danske velfærdsmodel? Hvis jeg må citere hr. Poul Nyrup Rasmussen fra den 15. maj 1993, sagde han: Det er udtrykkeligt slået fast i Edinburghaftalen, at det enkelte land helt bestemmer sin sociallovgivning. Citat slut.

Mener ordføreren, der er levet op til det løfte?

Kl. 13:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:48

John Dyrby Paulsen (S):

Det sidste først: Ja, jeg mener, at der fuldstændig er levet op til det løfte. Jeg mener også, at man kan se, hvis man ser på tallene for børne- og ungeydelserne, at den samlede gevinst for Danmark ligger på den anden side af 250 mio. kr. om året. Så på den led og vis kan man ikke sige, at det her er en meget stor udgift for Danmark. Det var det sidste.

Så det første: Hvis man ser på de internationale forpligtelser, som Danmark har i forhold til EU, er det soleklart, at vi ikke på et område, hvor det klart er tilkendegivet, at vi ikke vil gå imod EU-retten, kan gøre det. Men derfor kunne vi jo godt sammen med Enhedslisten blive enige om at sige: Jamen så er der noget galt med optjeningskravet. Så kan Enhedslisten bare hjælpe os med at fjerne optjeningskravet. Og hvis det er det, jeg ligesom hører i Enhedslistens ordførers kommentarer, så er vi da med på at kigge yderligere på det.

Kl. 13:48

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 13:49

Finn Sørensen (EL):

Nu vil vi jo gerne holde fast, og det tror jeg at ordføreren godt ved, i det, som vi faktisk var enige med ordførerens parti om i 2010, og som vi stadig væk står på, men som ordføreren har forladt, nemlig det synspunkt, at det rimelige i den her sag er, punkt 1, at der ikke er noget optjeningskrav – det er vi sikkert principielt stadig væk enige om, bortset fra at ordføreren jo er med til et lovforslag fra regeringens side, som opretholder diskriminationen – og punkt 2, at det er en forudsætning for at få udbetalt børnechecken, at barnet opholder sig her i landet. Men det sidste punkt har ordføreren jo forladt, fordi man hellere vil underkaste sig EU-reglernes bestemmelser om, at så-dan skal det ikke være.

Kl. 13:49

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:49

John Dyrby Paulsen (S):

Altså, lad mig nu sige det meget klart: Det er jo ikke et spørgsmål om, at så har man valgt på alle hylder, så man kan tage det i EU, man synes godt om, og til nogle andre ting, som man ikke synes godt om, kan man så sige: Duer ikke, væk. Det her er jo et område, hvor vi er underlagt en EU-forordning, og siden 2010 er der kommet afgørelser i et par sager, som klart viser, at det kan man altså ikke som enkeltland. Og så må man jo bare sige, at det må vi tage til efterretning. Det gør vi i regeringen, og det gør vi også i mit parti, og det synes jeg egentlig også at Enhedslisten burde gøre. Og så kunne vi jo sammen lave en løsning på de udfordringer, der nu er, der bl.a. afskaffer optjeningsretten, som også er på kant med EU-retten.

Men det kunne være, man kunne finde nogle andre gode og fornuftige løsninger på det her, bl.a., som jeg sagde, en indeksering i forhold til det land, som børnene befinder sig i, af børne og ungeydelsen. Og det er som sagt også det, jeg lidt læser ud af lovforslaget. Der står her i lovforslaget: »Familieydelserne er netop tilpasset leveomkostningerne for familier med børn, der har bopæl i Danmark.«

Det indikerer jo – måske – at Enhedslisten også er interesseret i en indeksering af børnechecken og børne- og ungeydelsen i forhold til det land, som børnene opholder sig i.

Kl. 13:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Og så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Dennis Flydtkjær.

Kl. 13:51

(Ordfører)

Dennis Flydtkjær (DF):

Det er jo en mærkværdig situation at stå i, at vi er nødt til at behandle det her forslag, men det var det sådan set også med det beslut-

ningsforslag, der var for et par uger siden. For situationen var jo den, at der kom et brev fra en embedsmand i EU sidste sommer, hvilket fik regeringen til at ændre praksis med det samme, så der administreres i strid med den lovgivning, vi har vedtaget her i Folketinget. Efterfølgende kom en samlet borgerlig opposition så med et beslutningsforslag, som der så ud til at være flertal for. Det flertal i Folketinget har regeringen åbenlyst valgt at sige at man vil ignorere.

Enhedslisten kommer så med det her lovforslag, som skal få regeringen til at administrere efter det, Folketinget siger. Det ser det så desværre ikke ud til at der er flertal for; meget mærkværdigt støtter mine borgerlige kollegaer ikke forslaget, og så synes jeg, at vi ender med at stå i den skandaløse situation, at vi temmelig sikkert står med en regering, der fortsat vil administrere i strid med det, Folketinget har vedtaget.

Hvis vi tager det konkrete forslag, foreslår Enhedslisten jo at fjerne optjeningsprincippet, som handler om, at man skal have arbejdet 2 år ud af de sidste 10 år i Danmark. I stedet skal børnechecken kun udbetales til børn, der opholder sig i Danmark, hvilket hr. Finn Sørensen også i flere indlæg har sagt står i loven allerede i dag, men der administreres bare ikke efter det. I Dansk Folkeparti synes vi kun, det er rimeligt, at børn, der aldrig har været her i landet, heller ikke skal have børnecheck. Vi synes kun det er rimeligt, hvis hele familien er flyttet hertil, har arbejde og lever her og har danske leveomkostninger, at man så får børnechecken. Det er fair nok, men bestemt ikke, hvis man aldrig har haft børnene her i landet. Det synes vi egentlig burde være en naturlig måde at gøre det på.

Vi vil også sige, at det burde være både-og i forhold til forslaget om, at børnene skal være her i landet, altså at der samtidig var et optjeningsprincip, så man ikke var berettiget til børn- og ungeydelsen fra dag et, men faktisk skulle vise, at man også bidrog med noget i en periode, inden man fik den. Så vi ville gerne, at det allerhelst blev, som det er i dag med, at der både er et optjeningsprincip og et krav om, at man skal være her i landet.

Det modsatte synes vi sådan set er ganske unaturligt, sådan som praksis administreres i dag, hvor man ikke skal have barnet her i landet, men stort set heller ikke skal have fuldtidsarbejde eller noget, man skal kun have det, der svarer til et fritidsarbejde eller en god avisrute, fordi det er kun 9 timer om ugen, man skal have arbejdet i Danmark, og så man er så berettiget til at få alverdens danske ydelser, for det er sådan set ikke kun børnechecken.

Det er sådan set også en udfordring, at man kan få en børnecheck med til Rumænien, hvor der er nogle helt andre leveomkostninger, ligesom der er i mange af de østeuropæiske lande, hvilket gør, at det giver et noget større rådighedsbeløb for disse familier, og det gør, at de kan kræve noget mindre i løn, når de arbejder i Danmark, og derfor er med til at bidrage til, at regeringen og Folketinget på den måde understøtter social dumping. Det synes vi også er helt uacceptabelt, hvilket også gør, at det er vigtigt, at vi får taget hånd om den her situation.

Det er også vigtigt igen i dag, synes jeg, at nævne, at selv om det er børnechecken, der er meget debat om, er der et langt større problem end børnechecken. Ekstra Bladet havde for et par uger siden en artikel, der viste, at det var 123 forskellige ydelser, man kunne få som EU-borger, hvis man kom til Danmark, og børnechecken er en af dem, men der er også begravelseshjælp og alverdens andre ting. Derfor synes vi det er vigtigt, at man får bredt debatten ud og ikke kun finder en løsning i forhold til børnechecken, men også sørger for at få nogle løsninger på andre områder, hvor det kunne være godt for Danmark at have et optjeningsprincip.

Jeg kan afslutningsvis sige, at Dansk Folkeparti kan støtte forslaget. Vi synes, det er en god anledning til at få regeringen til at administrere efter de love, som er vedtaget af Folketinget. Det burde sådan set være en selvfølge. Så vi bidrager selvfølgelig gerne til, at man får regeringen til det. Jeg vil dog sige, at vi nok vil komme med

et andet forslag til andenbehandlingen, hvor vi vil foreslå, at optjeningsprincippet opretholdes, samtidig med at man så sørger for, at barnet skal være her i landet. Men Dansk Folkeparti kan støtte forslaget.

Kl. 13:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 13:55

Finn Sørensen (EL):

Tak, og tak for oplægget, og tak til ordføreren for en, kan man sige, betinget støtte, som det måske er. Det vil jeg gerne lige have opklaret, altså om det er en forudsætning for at støtte vores lovforslag, at der kommer et ændringsforslag ind om optjeningsprincippet. Det er mit første spørgsmål.

Vedrørende mit andet spørgsmål spoler jeg lige tilbage til ordførerens kollega, fru Pia Adelsteen. Da vi behandlede vores beslutningsforslag om børnechecken, støttede hun det ubetinget, og hvad angår optjeningsprincippet, spurgte jeg jo ind til det, og der fik jeg den forklaring, at det, at man medvirkede til et optjeningsprincip i 2010, var en nødløsning. Men nu kan jeg så forstå, at det måske alligevel ikke er en nødløsning, men et meget vigtigt princip for Dansk Folkeparti. Det er lidt vigtigt at få opklaret det i forhold til den videre diskussion.

Kl. 13:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Dennis Flydtkjær (DF):

Jeg regner stærkt med, at vi ender med at støtte det her forslag, men derfor kan man jo godt have nogle ønsker om, at man gerne vil gå videre end det. Og jeg siger nu, at vi sådan set – også ud over det, som Enhedslisten foreslår – godt kunne tænke os at opretholde optjeningsprincippet. Jeg gør mig ikke de store forhåbninger om, at det bliver vedtaget, og så står vi tilbage med Enhedslistens forslag, og der har jeg en stor forventning om, at vi ender med at stemme ja til det ved en tredje behandling.

Kl. 13:56

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 13:57

Finn Sørensen (EL):

Tak til ordføreren for det klare svar. Så ved vi jo ligesom, hvor vi har hinanden. Men det vil sige, at ordføreren ikke rigtig kan forklare, hvad der så lå i ordførerens kollegas bemærkning om, at det, at man stillede krav om et optjeningsprincip i 2010 – jeg forstod det faktisk sådan, at det var Dansk Folkeparti, der havde et krav om et optjeningsprincip – var en nødløsning. Hvorfor var det en nødløsning, og hvad ville man så allerhelst, hvis ikke man havde haft optjeningsprincippet?

Kl. 13:57

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Dennis Flydtkjær (DF):

Vi sad jo i en situation dengang med en borgerlig regering, som ikke ville gå mod EU-retten. I Dansk Folkeparti har vi jo ikke stemt for den forordning, 883/2004, så vi havde sådan set ikke noget specielt behov for, at vi skulle ligge under for den. Så allerede dengang kun-

ne vi sådan set godt have tænkt os, at man fik lavet både et optjeningsprincip og havde kravet om, at børnene skulle være her i Danmark. Det kunne man så ikke komme igennem med, fordi den borgerlige regering jo trods alt stadig væk havde en respekt for, at de selv havde stemt for de EU-forordninger. Det var så optjeningsprincippet, man kunne komme igennem med på det tidspunkt.

Nu står vi så i en ny situation, hvor vi har et lovforslag, vi behandler her i dag, og der er det da oplagt at gå efter det, man allerhelst vil, og når man nu ikke kan få det – måske fordi der ikke bliver flertal for det ændringsforslag, som vi varsler her i dag – så regner jeg da stærkt med, at vi støtter Enhedslistens forslag.

Kl. 13:58

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så siger jeg tak til Dansk Folkepartis ordfører, og så er det den radikale ordfører, hr. Nadeem Farooq.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Nadeem Farooq (RV):

Tak for det. Det lovforslag, som vi behandler nu, er fremsat af Enhedslisten med henblik på at ændre lov om børne- og ungeydelse, den såkaldte børnecheck.

Vi har tidligere her i salen debatteret problemstillingen omkring børnechecken og alle de tråde, der går fra den til dansk lovgivning og vores internationale forpligtelser. Jeg har ikke i sinde her at gentage hele arsenalet af De Radikales synspunkter, men vil blot sige, at regeringen fortsat agter at administrere optjeningsprincippet i overensstemmelse med EU-retten. Som min gode socialdemokratiske kollega, hr. John Dyrby Paulsen, vil jeg også gerne kvittere for den ærlighed, som Enhedslisten lægger for dagen i forslaget. Enhedslisten er klar i målet; partiet erkender direkte, at forslaget vil være i strid med EU-retten. Og som sådan kan vi jo ikke tilslutte os det.

Jeg tror, at synspunkterne generelt er kendte, men der blev spurgt lidt til den principielle holdning. Den er jeg ikke er tilbageholdende med at fortælle, og den er, at jeg grundlæggende synes, selv om vi kan diskutere forskellige foranstaltninger, indeksering osv., at det er rimeligt, at man, hvis man kommer til Danmark og deltager i en dansk produktion, arbejder og betaler skat, også har ret til danske ydelser. Tak.

Kl. 14:00

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den radikale ordfører. Og så er det Socialistisk Folkepartis ordfører, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 14:00

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det lovforslag fra Enhedslisten, som vi behandler i dag, er delt i to. Den første del handler om at ophæve optjeningsprincippet for børne- og ungeydelse samt børnetilskud. SF står stærkt på ret og rimelighed. Det danske velfærdssystem er indrettet på en sådan måde, at ret og rimelighed går hånd i hånd. Når en person vælger at komme til Danmark for at arbejde, tager sin familie med samt betaler skat og generelt bidrager til det danske samfund, er det kun rimeligt, at man har de samme rettigheder og pligter som danske statsborgere. Børn af udenlandske statsborgere skal ikke diskrimineres, og de skal have de samme vilkår som danske børn i Danmark.

Europa-Kommissionen har med udgangspunkt i EU-retten pålagt Danmark at ophæve optjeningsprincippet, da det gør forskel på EU-borgere efter nationalitet.

Den anden del af lovforslaget handler om at indføre bopælskrav for alle børn for at kunne modtage børnechecken. Det vil betyde, at ydelser som børnechecken kun vil kunne udbetales, hvis barnet bor i

Danmark. Af lovforslaget fremgår det, at det skal gælde for alle – både danske og udenlandske statsborgere.

SF hæfter sig ved, at dette er i strid med EU's forordning om sociale sikringsordninger. Et sådant bopælskrav vil altså kræve ændringer – ikke ved national lovgivning, men på EU-niveau. SF har derfor hele tiden stået fast på, at diskussionen om samspillet mellem den frie bevægelighed og skattefinansierede velfærdsydelser som de danske ikke blot kan besvares med nationale foranstaltninger herhjemme, men bør tages på EU-niveau.

Som det også angives i bemærkningerne til lovforslaget, findes der eksempler på, at den danske børnecheck udnyttes af grådige arbejdsgivere til at ansætte EU-borgere til urimelig lave lønninger. Den bekymring deler vi i SF, og vi arbejder derfor også for yderligere redskaber til effektivt at kunne bekæmpe social dumping. Derfor ærgres det os, at Enhedslisten har forladt forhandlingerne om netop tiltag mod social dumping og en løsning omkring børnechecken.

SF ønsker ikke at bidrage til, at vi her i det danske Folketing vedtager en lov, der forsættigt og udtrykkeligt bryder vores internationale forpligtelser. Vi ønsker i stedet at gå ind i de igangværende forhandlinger mellem partierne og regeringen om ændring af lov om børneydelsen. Som jeg har sagt mange gange før fra den her talerstol, når vi har diskuteret det her, så er det vigtigt for SF, at regeringen og statsministeren tager den her problemstilling og de andre problemer, der handler om velfærdsydelser, op på EU-niveau. I mange andre EU-lande har man den samme debat, som vi har herhjemme, og vi står ikke alene med vores synspunkter. Men SF kan altså ikke stemme for lovforslaget.

Kl. 14:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

En kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:03

Finn Sørensen (EL):

Tak. Tak til ordføreren. Ordføreren fik et par gange sagt, at den her diskussion bør tages på EU-niveau, fordi det jo handler om EU-regler. Det kan man jo kun være enig i. Så er det bare, jeg spørger: Hvad er det for nogle forslag, SF har til ændring af EU's regler på det her område? Har SF nogle forslag, som vil sikre, at det er det danske Folketing, der selv kommer til at bestemme reglerne for vores velfærdsydelser?

Kl. 14:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:03

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nu har vi jo haft den her diskussion mange gange, og hr. Finn Sørensen siger altid, at det er det danske Folketing, der skal bestemme. Men det danske Folketing har jo via de mandater, vi giver i Europaudvalget, vedtaget den forordning, der er kernen i det her, nemlig forordning 883. Det er jo den forordning, der er blevet vedtaget i Folketinget af Europaudvalget, som danner baggrund for hele den her diskussion. Så det er jo ikke noget, som er blevet trukket ned over hovedet på os.

Jeg vil gerne medgive, at vi ikke har haft en god nok diskussion om, hvilken betydning det her kunne få, da vi havde diskussionen om ikkediskrimination af andre EU-borgere. Det er den diskussion, som jeg synes statsministeren og resten af regeringen skal tage med deres kollegaer i Kommissionen og Rådet og alle steder på EU-niveau, for det er jo ikke kun i Danmark, man har den her diskussion. Man har den i Finland, man har den i Tyskland, England, Holland og mange andre steder. Det er derfor, man skal se på, om reglerne, om

forståelsen af forordningerne, eller hvad det nu er, skal laves om.
Det skal ske på EU-niveau.

Kl. 14:07

Kl. 14:04

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finn Sørensen.

Kl. 14:04

Finn Sørensen (EL):

Tak. Vi er jo alle sammen enige om, at man må tage diskussionen – også på det niveau. Jeg spurgte bare, om SF har nogle forslag, der kan sikre, at vi selv kommer til at bestemme over velfærdsydelserne. For det er jo et faktum, at det kommer vi ikke til her i Folketinget. Det er jo den forordning, der vedtages af en hel masse andre lande. Nu har Danmark stemt for, og SF har også stemt for, men det ændrer ikke på, at det er EU-regler, der griber ind og dikterer, f.eks. hvordan en børnecheck skal udbetales. Så er det bare, jeg spørger: Har SF nogen konkrete forslag til ændringer i de der EU-regler, som kan lave om på det forhold? Eller hvad er det for nogen konkrete forslag, som SF mener regeringen skal tage med til EU for eventuelt at skabe et værn osv.? Det er vel ikke urimeligt at bede om nogle konkrete forslag.

Kl. 14:05

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:05

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg synes, det er helt rimeligt, at et parti som Enhedslisten, der ikke har stemt for en forordning, er uenig i forordningen. Men man kan jo ikke sige, at det danske Folketing får trukket noget ned over hovedet, når et flertal i det danske Folketing i Europaudvalget giver mandater, når vi beslutter sådan nogle ting. Man har vedtaget en forordning, der siger, at der ikke må diskrimineres, og at der skal være eksportabilitet, altså at man skal kunne flytte ydelser ud af landet.

Hvis vi så har en diskussion om, at vi ikke har gennemtænkt det her godt nok, og vi måske synes, at diskussionen skal tages en gang til på EU-niveau, så er det dér, den skal tages. Jeg må bare opponere imod, at hr. Finn Sørensen hele tiden siger, at vi ikke får lov at bestemme, at vi får trukket ting ned over hovedet. Der er et flertal – hr. Finn Sørensen's parti har ikke været en del af det, og det er jo fair nok – som har stemt for den her forordning, og jeg synes bare, at vi for saglighedens skyld bliver nødt til at holde fast i det. Det betyder jo ikke, at vi ikke bliver nødt til at diskutere, om det er gået for vidt, at der er for mange ydelser, som kan eksporteres, at der er for mange ting, som skaber utryghed for danskerne, og som kan udfordre opfattelsen af ret og rimelighed. Og deriblandt er social dumping jo helt essentielt.

Det handler om, at for at have ret til de her ydelser skal man selvfølgelig betale skat, og når vi så ser, at der er nogle, der bruger deres kørselsfradrag til at rejse langt væk fra Danmark hver eneste weekend og dermed ikke betaler skat, eller andre tilfælde, så er det jo det, vi ønsker at kigge på.

Der er flere partier herinde i Folketinget, der har stillet spørgsmål til netop skatteministeren om at se på, om kørselsfradraget kunne indrettes på en anderledes og mere rimelig måde. En række af de ting, vi diskuterede, da også hr. Finn Sørensen sad med ved bordetovre i Skatteministeriet og forhandlede værn mod social dumping, var jo netop for at sikre, at man i hvert fald ikke skal komme og være underbetalt arbejder og på den måde få del i velfærdsydelserne og at legitimere en lavere løn. Det vil vi ikke finde os i.

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til SF's ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, hr. Ole Birk Olesen.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Det lovforslag, vi behandler her, ligner det beslutningsforslag, som Enhedslisten har fremsat før påske, og som vi har behandlet i Folketingssalen. Vores indstilling er den samme: Vi støtter det optjeningsprincip for børne- og ungeydelse, som der er i lovgivningen i dag. Det her lovforslag vil fjerne optjeningsprincippet. I bemærkningerne til lovforslaget står der:

»Det er forslagsstillernes opfattelse, at personer, der sammen med deres familier kommer til Danmark for at arbejde, som betaler skat, og som bidrager til det danske samfund, skal have de samme rettigheder og pligter som danske statsborgere og andre arbejdstagere, der allerede opholder sig i Danmark«.

Det mener vi ikke at man skal have fra dag et. Vi går ind for et optjeningsprincip ikke kun for børne- og ungeydelse, men for en lang række ydelser, man kan få i Danmark, og ikke kun for EU-borgere. For alle, der kommer til Danmark, mener vi at det er en god idé, at man ikke fra dag et har adgang til de samme ydelser, men først skal optjene en ret til at få de ydelser, som udbetales af den danske velfærdsstat.

Derfor kan vi ikke støtte det her lovforslag, uagtet at vi måske måtte have positive tanker om det her med at begrænse det til børn, der er bosiddende i Danmark. Vi støtter ikke opgøret med optjeningsprincippet.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:09

Finn Sørensen (EL):

Jeg vil bare gerne takke ordføreren for en kort og klar og præcis redegørelse for ordførerens holdning og uden nogen omsvøb, men jo også takke for, at man oplæser det afsnit i vores bemærkninger til lovforslaget, hvor forskellen mellem vore to partiers holdning jo kommer fuldstændig klart frem, nemlig at ordføreren og hans parti er tilhængere af lovgivning, der diskriminerer mellem udenlandske og danske skatteydere her i landet. Så tak for en klar melding.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:09

Ole Birk Olesen (LA):

Ja, enhver forskelsbehandling kan jo kaldes diskrimination, og »diskrimination« har en dårlig klang, så det, at hr. Finn Sørensen bruger det om vores politik, giver så vores politik en dårlig klang. Men vi synes, det er okay at forskelsbehandle mennesker. Mennesker, der har levet i Danmark i mange år og betalt skat i Danmark i mange år til det danske socialsystem bl.a., må have adgang til ydelserne fra det danske sociale system, mens mennesker, der kommer udefra og ikke har ydet til det sociale system gennem mange år, ikke har den samme ret, før de har optjent retten til det. Det er sådan set et princip, som også eksisterer i den danske lovgivning og er anerkendt af et bredt flertal i Folketinget, når det gælder folkepensionen, hvor man først efter, så vidt jeg husker, 40 års ophold i Danmark har ret til fuld folkepension.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Finn Sørensen.

Finn Sørensen (EL):

Tak. Det tror jeg så også er det eneste eksempel, ordføreren kan finde, og det har jo noget med sagen at gøre, for det blev ændret, da det var besluttet, at Danmark skulle ind i EU. Så af frygt for at andre EU-borgere kunne få adgang til fuld dansk folkepension, indførte man den såkaldte brøkpension. Det er jo sådan set et godt eksempel at få med til at vise, at allerede inden vi nåede at være en del af EU, påvirkede EU vores velfærdslovgivning.

Ellers må jeg jo bare sige, at man må kalde tingene ved deres rette navn, og diskrimination er det vel, når der er nogle mennesker, der uanset nationalitet her i landet skal opfylde de samme pligter, nemlig være fuldt skattepligtige og betale skat her i landet, men som ikke har de samme rettigheder. For når det gælder udlændinge og folk af anden nationalitet end dansk, skal de have været her i en bestemt periode.

Så spørger jeg bare: Vil ordføreren så også udstrække det princip, at man skal have været her længe og arbejdet her længe, til danske statsborgere, sådan at man ikke sådan bare fra dag et kan få adgang til en dansk velfærdsydelse?

Kl. 14:10

Kl. 14:10

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:12

Ole Birk Olesen (LA):

Det er jo i et vist omfang allerede udstrakt til danske statsborgere. Når man f.eks. kigger på vores a-kassesystem, ser man, at folk jo skal have været medlem af en a-kasse i et antal måneder – jeg er ikke beskæftigelsesordfører, så jeg kan ikke huske, hvilket antal måneder det er, men det er nogle måneder, folk skal være medlem – før de kan få udbetalt penge fra a-kassesystemet. Så det kendes der, og måske støtter Enhedslisten endda, at det er der. Men det er jo også en forskelsbehandling, eller, som hr. Finn Sørensen ynder at kalde det, diskrimination. Men det findes altså forskellige steder i lovgivningen, at man behandler folk forskelligt, afhængigt af hvor mange år de har bidraget til betalingen af de ydelser, som de så kan få udbetalt.

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører. Og så er det den konservative ordfører, hr. Brian Mikkelsen.

Kl. 14:12

(Ordfører)

Brian Mikkelsen (KF):

Det er grundlæggende en god idé, at Enhedslisten fremsætter et sådant lovforslag, og at vi får en principielt vigtig diskussion, både om hele vores velfærds konstruktion, om optjeningsprincippet, om legitimitet og om EU-ret, for der florerer jo mange myter i hele den her sag, om velfærdsydelser, om velfærdsturisme og specifikt om børnechecken. For hvad er historien bag den diskussion, som er aktualiseret af Enhedslistens forslag i dag? Det er jo, at vi sidste år oplevede en regering, der sad med armene over kors, da en for Danmark principielt vigtig problemstilling i form af to domstolskendelser var på bordet i EU.

Så kommer der i foråret en henvendelse fra Kommissionen, som regeringen ikke gør noget som helst ved, andet end at man blot tager

den til efterretning; man tager ikke en dialog med Kommissionen i forhold til at sige, hvordan den måde, som vi har indrettet det danske samfund på, forsvares. Og man vælger så fra sommeren 2013 at administrere efter den praksis, som man mener de to sager fra Domstolen beviser man skal administrere efter. Og hvad er det grundlæggende problem ved det?

Jo, i Danmark er der jo, når det gælder økonomien og samfundsstrukturen, en helt unik indretning i forhold til alle andre europæiske lande, fordi det er hundrede procent skatteyderfinansieret – i hvert fald mere eller mindre. I de fleste andre europæiske lande, specielt i Kontinentaleuropa, er det jo en kombination af fradrags- og forsikringsprincippet, som finansierer velfærdsydelserne – det sker delvis via skatten, men ikke hundrede procent som i den danske model. Så siger det sig selv, at vores system, når det er så skatteyderfinansieret, som det er, og vi har det unikke velfærdssystem, som vi har, som er godt, og som vi også skal forsvare, er ekstremt sårbart, hvis man kan komme til Danmark og optjene retten til de ydelser fra dag et.

Så derfor er man efterladt i en situation, hvor man enten er nødt til at se på, om man grundlæggende skal lave om på hele den måde, vi har bygget vores velfærdssamfund op på, eller man må prøve på at stoppe nogle af de huller, der er forskellige steder, f.eks. med hensyn til børnechecken. Og den nemmeste måde at gøre det på er jo trods alt at stoppe nogle af de huller, der er, i stedet for at se på, om man skal have en helt anden form for system i Danmark i forhold til alle velfærdsydelser – det kan man tage på sigt; det kan være en helt anden model, og det kan man have mange principielle diskussioner om – hvor vi fra konservativ side godt mener at man kunne have en anden samfundsmodel, som var mere socialt acceptabel, som tog sig mere af dem i det danske samfund, som virkelig havde brug for hjælp, men også var indrettet på en smartere måde. Men nu har vi den model, vi har.

Så derfor er det grundlæggende afgørende, at man som regering og som Folketing også påtager sig det ansvar at prøve at se på, om man kan forsvare den legitimitet, der er i den danske samfundsmodel, den samfundskontrakt, der er, i forhold til at man skal bo, arbejde og betale skat i Danmark for at få adgang til de offentlige ydelser. For hvis den legitimitet ikke er der i forhold til det at være skatteborger i det her land, hvor vi betaler meget i skat – også for meget, synes jeg; det kan der så ikke gøres noget ved i dag – hvis man ødelægger den legitimitet og den kontrakt, der er, så mister man jo opbakning til vores velfærdssamfund. Hvis man ikke føler, at der er den legitimitet, den kontrakt, ved at man bor her, arbejder og betaler skat her for at få adgang til de offentlige ydelser, så bliver der på et tidspunkt ikke bare en refleksion, men et oprør imod det system, som ikke er hensigtsmæssigt indrettet.

Så det er derfor, det er vigtigt, at man prøver på at finde en model, som kan løse det. Vi har kastet et væld af forskellige forslag på bordet – nogle af dem kan ifølge regeringen ikke lade sig gøre, nogle kan måske godt lade sig gøre, men er politisk svære, og nogle er ikke forenelige med EU-retten. Men det vigtigste er, at man konstruktivt prøver på at finde en løsning, og derfor har vi så også kigget konstruktivt på Enhedslistens lovforslag i dag. Men vi har valgt at sige fra konservativ side, at vi ikke kan stemme for og støtte Enhedslistens forslag, og det er af to årsager.

For det første er vi jo grundlæggende politisk ikke enige med Enhedslisten i, at man skal afskaffe optjeningsprincippet. Vi synes, at optjeningsprincippet er et rimeligt, et rigtigt og et retfærdigt princip, altså at man, jævnfør den model, vi vedtog i VK-regeringens tid, skal arbejde i op til 2 år for at få en fuld børnecheck. Så alene af den politiske grund kan vi ikke støtte Enhedslistens forslag, for vi fastholder, at optjeningsprincippet stadig væk er den rigtige måde at arbejde videre ud fra.

For det andet konstaterer Enhedslisten jo også selv i forslagens bemærkninger, at forslaget her kan vise sig ikke at være foreneligt med EU-retten, og så kan vi ikke støtte forslaget. Men det er altså primært af politiske årsager, at vi ikke kan støtte forslaget, for vi vil stadig væk gå ad den vej, som hedder, at man skal have et optjeningsprincip i Danmark for at få adgang til visse offentlige ydelser.

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:17

Finn Sørensen (EL):

Tak. Og tak til ordføreren. Jeg vil stille det her spørgsmål: Hvorfor er ordføreren bange for at udfordre EU-retten, når det gælder et lovforslag fra Enhedslisten, men når det gælder den lov, som ordføreren selv var med til at vedtage i 2010, så skælder og smælder ordføreren på regeringen, fordi den ikke vil udfordre EU-retten?

Kl. 14:18

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Brian Mikkelsen (KF):

Der er to perspektiver i spørgsmålet fra spørgeren. Den ene del er, som jeg også forklarede eksplicit heroppefra, at vi er uenige i konklusionen i Enhedslistens lovforslag, som handler om, at man skal afskaffe optjeningsprincippet. Vi mener, man skal fastholde optjeningsprincippet, så alene af den grund kan vi ikke stemme for forslaget.

Med hensyn til den vinkel, der handler om EU-retten, som jeg også hørte ordføreren stille spørgsmål om til mine gode kolleger, eksempelvis til min kollega fra Venstre, så er der den store forskel, at vi i VK-regeringens tid oplevede, at det optjeningsprincip, som vi gennemførte, ifølge embedsmændene på det tidspunkt var foreneligt med EU-retten. Ellers var forslaget jo ikke blevet fremsat. Det var foreneligt med EU-retten.

Så konstaterer regeringen jo efter en henvendelse fra Kommissionen på baggrund af de to domme, som efterhånden er blevet herostratisk berømte, at man må ændre praksis i Danmark. Det er vi ikke enige i – det er vi bestemt ikke enige i. Vi mener, at man burde have taget en sag med Kommissionen; vi mener, at man i sidste ende burde have diskuteret det her ved EU-Domstolen.

Det er altså de afgørende forskelle, der er på de to problemstillinger.

Kl. 14:19

Første næstformand (Bertel Haarder):

Finn Sørensen.

Kl. 14:19

Finn Sørensen (EL):

Der er da overhovedet ikke nogen afgørende forskel på det. Vi skriver ikke i vores forslag, at det er i strid med EU-retten, fordi vi er jo enige med en udtalelse, som hr. Brian Mikkelsen tidligere er kommet med, om, at der kun er én instans, der kan afgøre, om noget er i strid med EU-retten, og det er Domstolen. Derfor er det en nøjagtig parallel situation.

Det er derfor, at regeringen har lovet, at hvis nu Venstre og Konservative vil stemme for Enhedslistens forslag, så vil de administrere efter det – de er uenige, men de vil bøje sig for det, fordi vi har overholdt formaliteterne – og så vil det jo vise sig, om det også er rigtigt, som der står i bemærkningerne, at det kan være i strid med EU-retten. Det kan jo være, at Domstolen finder ud af, at det er det ikke –

den mulighed er der. Så det er jo en fuldstændig parallel situation. Derfor forstår jeg slet ikke den begrundelse. Det hænger da ikke sammen.

Jeg kan også spørge på en anden måde: Mener ordføreren, at Enhedslistens forslag er i overensstemmelse med EU-retten? For hvis ordføreren mener det, er der jo ikke noget problem, så er det bare at vedtage det.

Kl. 14:20

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:20

Brian Mikkelsen (KF):

Grundlæggende er Det Konservative Folkeparti imod Enhedslistens forslag, fordi man vil skrotte optjeningsprincippet, som vi synes er det rigtige princip i forhold til at optjene retten til velfærdsydelser i Danmark. Det er jo et retfærdigt princip, at man arbejder i Danmark, bor i Danmark, betaler skat i Danmark, og så har man adgang til offentlige ydelser, hvad enten man er rødhåret eller lyshåret, eller uanset hvilket land man kommer fra – det er fuldstændig ligegyldigt.

Men sagens kerne her er, at Enhedslistens forslag, når vi taler om EU-retten, handler om, hvorvidt man skal sende børnechecken ud af landet eller ej. Det, som vi ville tage en sag på med EU-retten, var selve optjeningsprincippet, som regeringens embedsmænd frem til 2011, 2012 og 2013 jo mente var foreneligt med EU-retten. Det har man fra embedsmændenes side ikke ment i forbindelse med at sende børnepengene og børnechecken ud af Danmark.

Kl. 14:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til den konservative ordfører. Så har ordføreren for forslagsstillerne mulighed for at samle op. Det er hr. Finn Sørensen.

Kl. 14:21

(Ordfører for forslagsstillerne)

Finn Sørensen (EL):

Tak for indlæggene og bemærkningerne. Det er jo synd at sige, at der er kommet så meget nyt frem i forhold til sidst, vi diskuterede det, men alle ved, hvorfor vi har været nødt til at fremsætte et egentligt lovforslag. Det er jo netop på baggrund af ministerens bemærkninger om, hvad der skulle til, for at regeringen ville administrere i overensstemmelse med noget, som eventuelt kunne være i strid med EU-retten.

Jeg vil derfor bruge taletiden på at gøre en foreløbig status – for den her debat fortsætter jo nok lidt endnu – over debatten, der siger en hel del om EU's indblanding i vores lovgivning, men også om de forskellige partiers holdninger til lige nøjagtig det spørgsmål.

Debatten er jo et produkt af mere end 40 års ansvarsforflygtigelse fra de partiers side, som i sin tid fik meldt Danmark ind i EF, inklusive SF, der senere kom med i den her jakklub, lad os kalde den det. Gang på gang har vi af disse partier fået at vide, at medlemskabet af EF og senere EU aldrig ville få konsekvenser for den danske velfærdsmodel. Men sandheden er jo, at de regler, der giver os problemer i forhold til børnechecken og mere end hundrede andre sociale ydelser, allerede er beskrevet i den traktat, der blev vedtaget ved EF's dannelse i 1957, den såkaldte Romtraktat. Her blev det jo mejslet i beton: punkt 1, at EU har ret til at regulere det forhold, og punkt 2, at medlemslande skal respektere to principper for de vandrede arbejdstageres og senere også de selvstændiges og deres familiemedlemmers ret til sociale ydelser i de enkelte medlemslande.

Det ene er det såkaldte sammenlægningsprincip. Det betyder, at hvis der er et optjeningskrav for at få en velfærdsydelse, så skal man medregne de perioder, som er optjent i andre medlemslande.

Det andet er det såkaldte eksportabilitetsprincip. Det vil sige, at hvis en vandrende arbejdstager eller en selvstændig og deres pårørende har opnået ret til en social ydelse i et medlemsland, så skal de kunne medbringe denne sociale ydelse, hvis de flytter til andre medlemslande. Det er et helt grundlæggende indgreb i alle medlemslandenes ret til selv at bestemme over, hvem der skal have adgang til de sociale ydelser, og det har jo ellers i alle lande som udgangspunkt været sådan, at det er forbeholdt indbyggerne i det pågældende land, hvilket vel ikke er noget urimeligt princip.

EU har så benyttet sig flittigt af muligheden for at blande sig i medlemslandenes lovgivning. Det er sket gennem diverse forordninger og direktiver, senest den meget omtalte forordning 883 fra 2004, hvori der jo oplystes en lang række ydelser, der er omfattet af de principper, jeg nævnte, heriblandt familieydelser.

Hele sagen om børnechecken og børnetilskuddet er jo et konkret eksempel på, hvad der foregår. Børnefamilieydelsen, populært kaldet børnechecken, blev indført af Poul Schlüters Firkloverregering med støtte af Fremskridtspartiet i 1983 i det såkaldte Rio Bravo-forlig. Ifølge den lov har der hele vejen igennem været to afgørende forudsætninger for at opnå ret til børnecheck. Den ene er, at den person, der har forsørgerpligten, skal være fuldt skattepligtig her i landet. Den anden er, at barnet som hovedregel skal opholde sig her i landet. Begge dele står der stadig væk, nemlig i lovens § 2, stk. 2.

Problemet er jo bare, at EU har bestemt noget andet, nemlig at børnechecken skal udbetales, selv om børnene ikke opholder sig her i landet, jævnfør det princip, jeg omtalte før, om retten til at eksportere en social ydelse. Det er ikke sket igennem en konkret beslutning i det danske Folketing. EU har også bestemt, at hvis der er et optjeningskrav, som det VKO indførte i 2010, så skal man medregne de perioder, som EU-borgeren har opholdt sig i andre EU-lande.

Hvordan har de forskellige partier så tacklet det problem? Regeringspartierne og SF har uden kamp overhovedet valgt at lægge sig fladt ned for en henvendelse fra Kommissionen om, at VKO-loven er i strid med EU-retten med hensyn til optjeningsprincippet. Det er jo meget konsekvent i forhold til de partiers sædvanlige forhold til EU-retten, men det hænger altså ikke sammen med de mange løfter, de har givet befolkningen, om, at medlemskabet af EU ikke ville få konsekvenser for vores velfærds- og arbejdsmarkedsmodel. Hvis de skulle leve op til de løfter, burde regeringspartierne og SF have taget en kamp med EU om at respektere den lovgivning, som et flertal i Folketinget har vedtaget i 2010. I stedet har de udarbejdet et lovudkast, der bare retter ind efter Kommissionen.

Det hænger så til gengæld ikke sammen med deres egne politiske holdninger, dengang de var i opposition. Sammen med Enhedslisten stemte regeringspartierne og SF imod VKO's lovforslag, fordi det var diskriminerende over for både danske og udenlandske statsborgere, der ikke opfylder optjeningskravet om at have været her i landet i 2 år ud af 10. Socialdemokraterne var også dengang enige i, at børnechecken kun burde udbetales, hvis børnene opholder sig her i landet. Men nu er man i regering, og så har man ikke længere egne politiske holdninger. De holdninger aflæses i EU-retten og ikke andre steder.

Kl. 14:27

Det mest besynderlige er så, at regeringspartierne faktisk nu har mulighed for at få vedtaget deres eget forslag i ren form. Enhedslisten har jo givet regeringen et tilbud om at stemme for deres forslag, hvis de vil medvirke til en massiv styrkelse af kampen mod social dumping, som vil kunne modvirke det forhold, at børnechecken kan misbruges af grådige arbejdsgivere til at trykke lønnen for de udenlandske arbejdere her i landet.

Men det tilbud vil regeringen ikke tage imod, for det kræver, at de skal medvirke til noget, som de ellers selv har rost, nemlig at kravet om ordentlige løn- og ansættelsesvilkår skal stilles til alle offentlige kontrakter med private virksomheder. I stedet har regeringen

viklet sig ind i nogle frugtesløse forhandlinger med V og K, der på deres side klart siger, at de under ingen omstændigheder vil stemme for regeringens lovforslag, medmindre der kommer et værn imod såkaldt velfærdsturisme.

Hos Venstre og De Konservative kender hykleriet ingen grænser. De kender EU-reglerne ud og ind; de har selv godkendt dem. Alligevel spiller de totalt overraskede over, at Kommissionen kan finde på at kritisere deres lov for at være i strid med EU-retten. I debatten har V og K gang på gang fremført, at det aldrig har været intentionen, at børnechecken skulle kunne sendes ud af landet. Det har de jo ganske ret i, for det står i loven, at det kan den som hovedregel ikke. De har så bare glemt at fortælle vælgerne, at deres egen lov fra 2010 jo ikke ændrer på det faktum, at børnechecken ifølge EU-reglerne skal udbetales også til børn i udlandet.

Nu har de to partier så mulighed for at vedtage et lovforslag, der pålægger regeringen at kæmpe for deres holdning på det punkt, men så vil de ikke med den besynderlige begrundelse, at vi har skrevet i lovforslaget, at det kan være i strid med EU-retten. Men de samme partier har altså ålet regeringen for, at den ikke ville tage et opgør med EU om børnechecken, ligesom de har slået fast, hvad sandt er, at der kun er en instans, der kan afgøre, om noget er i strid med EU-retten, og det er Domstolen.

Mon ikke vi bare skal konkludere, at også for disse hæderkrone-japartier er der gået valgkamp i den, fordi utilfredsheden med EU's indblanding i vores velfærdspolitik breder sig som en steppebrand i befolkningen som helhed og også blandt borgerlige vælgere? Det kalder man populisme, hvilket jo også bliver demonstreret her i dag, når V og K afviser et lovforslag, som faktisk vil pålægge regeringen at rejse kampen i EU for nogle af de ting, V og K selv har krævet, og når regeringen samtidig siger, at det vil den rette sig efter, hvis det bliver vedtaget.

Til slut vil jeg bare sige, at det er klubben af japartier, der bærer hovedansvaret for den mere og mere frustrerede debat, vi har i Danmark om EU og velfærdsydelser. De har jo ganske enkelt ikke fortalt sandheden om konsekvenserne af medlemskabet. De har aldrig konkret forklaret, hvor store beføjelser EU faktisk har fået til at diktere medlemslandenes regler med hensyn til velfærds- og arbejdsmarkedsydelser. Nu ømmer de sig så over, at sandheden er ved at gå op for befolkningen. De skal altså bare lige huske, at de blev advaret. Lige siden debatten om Danmarks medlemskab er vi jo nogle, der gang på gang har advaret om, at det ville få konsekvenser for den danske velfærds- og arbejdsmarkedsmodel.

Ikke desto mindre afviser disse partier at kæmpe for at ændre i EU's regler, så denne indblanding ikke bliver mulig. De afviser også at kæmpe for, at Danmark får en undtagelse eller et forbehold for EU's regler på dette område. Så er der efter Enhedslistens mening kun en ting tilbage, hvis denne klub af japartier vil have bare en lille smule troværdighed i behold, og det er at spørge befolkningen, om den ønsker at være medlem af EU på de betingelser.

Kl. 14:31

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. John Dyrby Paulsen.

Kl. 14:31

John Dyrby Paulsen (S):

Tak. Jeg er faldet over et par små formuleringer i Enhedslistens lovforslag. Som jeg sagde i min ordførertale, synes jeg, det på mange områder er forbilledlig klart og præcist formuleret, men der er en ting, der mangler i lovforslaget, nemlig de økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Det er fair nok, at man her i lovforslaget, da det blev lavet, har skrevet, at de kommer senere, men har Enhedslisten på nuværende tidspunkt et bud på, hvad det samlede økonomiske regnestykke er for de udlændinge, der arbejder i Danmark, men altså får en børnecheck og kan sende den ud af landet?

Kl. 14:31

Kl. 14:34

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:31

Finn Sørensen (EL):

Jeg tror, at ordføreren skal spørge igen. Er det de samlede økonomiske konsekvenser af vores lovforslag, ordføreren spørger til? Ja, der må jeg sige, at det har jeg ikke noget tal for. Jeg må bare indrømme, hvad vi jo sådan set også gør i fremsættelsen, at Enhedslisten ikke har rådigheden over de regnemaskiner, der skal til for at beregne, hvad et lovforslag vil koste, og som vi skriver, må vi selv stille et spørgsmål til ministeriet, så de kan beregne konsekvenserne, hvilket er helt fair, for det er også Enhedslistens holdning, at selvfølgelig skal man ikke vedtage noget uden at kende de økonomiske konsekvenser. Men jeg kan ikke besvare spørgsmålet.

Kl. 14:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
John Dyrby Paulsen.

Kl. 14:32

John Dyrby Paulsen (S):

Det er helt fair, som jeg også sagde, det er der fuld forståelse for. Men Enhedslisten må jo alligevel have gjort sig en overvejelse om den økonomi, der ligger bag det her, altså om det samlet set er en gevinst for Danmark eller samlet set er et tab for Danmark. Så kunne jeg ikke få ordføreren bud på, hvad de samlede økonomiske konsekvenser af det her er sådan umiddelbart? Hvad er fornemmelsen hos Enhedslisten?

Kl. 14:32

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:32

Finn Sørensen (EL):

Jeg tør ikke svare, om det bliver et tab eller en gevinst, fordi hvis jeg svarer forkert, står jeg i en dum situation, når ministeriets regnestykke kommer, ikke også? Jeg vil bare vove at sige, at jeg tror ikke, at det har store konsekvenser. Jeg tror, at vi er nede i, tør jeg nu sige tocifret millionbeløb, vil jeg tro.

Når man kigger på de beregninger, som ministeriet selv har lavet af de forskellige modeller, der har været lagt frem, og af, hvad det vil koste at rette ind efter optjeningskravet, sådan som det gøres i regeringens lovudkast, så kan man jo altid diskutere, hvad der er beskedent. For nogle mennesker er 20 mio. kr. rigtig mange penge, især for mig selv, men for nationalregnskabet har det ikke store konsekvenser. Det tror jeg faktisk heller ikke at Enhedslistens lovforslag vil have.

Kl. 14:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Tak til ordføreren og til alle de øvrige ordførere.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Bertel Haarder):

Dermed er der ikke mere at gøre i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 25. april 2014, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 14:34).